NASZ ŚWIAT

STYCZEŃ—LUTY

ROK 1934

ORGAN

ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW

BANKU POLSKIEGO

F. GĄSIEWICZ

Nr. 1—2. WARSZAWA—STYCZEŃ—LUTY—1934 ROK VI.

NASZ ŚWIAT

MIESIĘCZNIK

ORGAN ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO

Redakcja: St. Kobryner, G. Rychter i M. Safuta.

PRZED ZGROMADZENIEM DELEGATÓW

Tegoroczne Zgromadzenie będzie piętnastem zrzędu. Aby zrozumieć dobrze zadania, jakie stoją przed obecnem Zgromadzeniem Delegatów, wartoby poddać chociaż krótkiej analizie miniony okres piętnastoletniej działalności Zrzeszenia ze szczególnem uwzględnieniem położenia pracowników.

Historja rozwoju naszej Organizacji w okresie pierwszego piętnastolecia została wyczerpująco przedstawiona w jubileuszowym numerze „Naszego Świata". Tu chcielibyśmy podkreślić jeden rys charakterystyczny, a mianowicie, że rozwój ten postępował niemal nieprzerwanie, co zawdzięczać należy wyrobieniu członków i zrozumieniu korzyści, płynących z połączenia się wspólnemi więzami organizacyjnemi. Mimo gromadzących się niekiedy trudności — zdawałoby się nie do przezwyciężenia — obserwowaliśmy stałą ewolucję ku coraz wyższym szczeblom spoistości i zwartości organizacyjnej. Z tego względu Zrzeszenie nasze słusznie było i jest stawiane za wzór dla innych pokrewnych związków pracowniczych. Uświadomienie sobie chociażby tylko tej prawdy powinno być dla nas źródłem wiary w przyszłość i stanowić zachętę do dalszej pracy i wysiłków na terenie zrzeszeniowym.

Jeżeli chodzi o sytuację naszą, jako pracowników, to, gdybyśmy jej kształtowanie się przedstawili w formie wykresu, przyjmując za punkt wyjścia rok 1918, widzielibyśmy, jak krzywa tego wykresu stale niemal wzrastała aż do roku 1930 i jak odtąd zaczęła się załamywać. Widać tu dużą zależność w układaniu się naszej sytuacji od przebiegu ogólnej konjunktury gospodarczej w kraju, a do pewnego stopnia nawet i w gospodarstwie światowem. Trzeba jednak przyznać, że, dzięki zabezpieczeniu przez Zrzeszenie w odpowiednim czasie praw pracowników, odwrót z pozycyj, zajętych w okresie pomyślnej konjunktury, odbywał się u nas, jakkolwiek w sposób bardzo bolesny, to jednak w stosunkowo wolniejszem tempie.

Największe straty, nietyle ze względu na ich natychmiastową skuteczność, ile z uwagi na ich ujemne znaczenie dla naszej sytuacji w przyszłości, ponieśliśmy w roku 1933 w formie zmian Przepisów Służbowych i Emerytalnych. Słusznie więc zmiany te są uważane przez wszystkich za większe zło, niż nawet zmniejszenie uposażenia. Znacznie bowiem łatwiej uzyskać, w razie poprawy ogólnej konjunktury, podwyżkę płac, aniżeli zmianę pragmatyki służbowej.

Sytuacja gospodarcza w Polsce przedstawia się w ostatnim roku w porównaniu z innemi krajami stosunkowo korzystniej. Uwidocznia się to np. w dziedzinie waluty, której stabilizacja, pomijając jej zasadnicze znaczenie dla całokształtu stosunków gospodarczych, posiada tak doniosłą rolę przedewszystkiem dla warstw, utrzymujących się ze stałych zarobków. Spadek konjunktury został zahamowany prawie we wszystkich dziedzinach, co pozwala przypuszczać, że i w położeniu pracowników nastąpi pewna stabilizacja stosunków i że okres ciągłych rewizyj t. zw. praw pracowniczych zostanie wreszcie zamknięty. Należy jednak stwierdzić, że zwalczane i ograniczane ostatnio prawa pracownicze nie stanowią bynajmniej jakichś specjalnych przywilejów, lecz winny one być zaliczone do praw ogólno-ludzkich, będących wytworem postępu i cywilizacji, o który walczyły społeczeństwa przy dużym, a może nawet przeważającym udziale właśnie warstw pracowniczych.

W tych warunkach jednem z głównych zadań Zrzeszenia, które na przestrzeni kilku ostatnich lat zmuszone było siłą faktów stawać w obronie tych praw i ponieść nawet znaczne straty, będzie właśnie dążenie do utrzymania sytuacji pracowników na poziomie nie gorszym od teraźniejszego.

Te wszystkie momenty winny być brane pod uwagę w czasie obrad tegorocznego Zgromadzenia Delegatów.

NOWE „PRZEPISY O WYKONYWANIU CZYNNOŚCI BANKOWYCH"

W grudniu ubiegłego roku doręczono pracownikom Banku nowe „Przepisy o wykonywaniu czynności bankowych".

W ten sposób, po uprzedniem wydaniu „Skorowidza" obowiązujących okólników i zarządzeń, a następnie ich „Zbioru", uczyniono pierwszy i, zdaje się, decydujący krok w kierunku rozwiązania na terenie Banku t. zw. zagadnienia Instrukcyj Służbowych.

Doręczone ostatnio „Przepisy" dotyczą kredytu zastawowego i wchodzą w miejsce dotychczasowej części I Instrukcji Służbowej. Jeżeli porównać nowe Przepisy z dawną Instrukcją Służbową, to widoczna jest odrazu ogromna różnica na korzyść tych pierwszych zarówno pod względem sposobu ujęcia przedmiotu i stylu, jak też formy i stopnia dostosowania do użytku praktycznego. Znalazły tu pełny wyraz: ewolucja i postęp, jaki dokonał się w międzyczasie w zakresie organizacji i usprawnienia aparatu bankowego.

Przed kilkunastu laty, gdy zakładano dopiero fundamenty pod gmach polskiej bankowości biletowej, gdy większość naszych Kolegów siłą rzeczy przedstawiała sobą pod względem znajomości bankowości biletowej „kartę niezapisaną", wydanie Instrukcji, nawet ze wszystkiemi jej — z dzisiejszego punktu widzenia — wadami, było ze stanowiska usprawnienia pracy w Banku zdarzeniem przełomowem. W miarę postępu osiąganego przez personel Banku w załatwianiu czynności bankowych zaczęły pojawiać się głosy krytyczne na temat Instrukcyj. Najważniejsze z nich zarzucały Instrukcjom brak przejrzystości, spowodowany zamieszczeniem szczegółów drugorzędnych obok rzeczy zasadniczych, jak również zbytnią drobiazgowość. Wiele zastrzeżeń budził zwłaszcza sposób dokonywania uzupełnień i zmian.

Chcąc jednak w tem wspomnieniu, poświęconem dawnej Instrukcji, przestrzegać zasady „de mortuis nihil nisi bene", musimy stwierdzić, że to nastawienie dawnych Instrukcyj było częściowo uzasadnione ówczesnym niskim stanem wyszkolenia technicznego personelu bankowego.

W nowych Przepisach dla nas, jako pracowników, największe bezpośrednie znaczenie posiada fakt, że Przepisy podają właściwie tylko ogólne warunki dokonywania danej czynności i sposób księgowania, przewidując regulowanie norm, przy pomocy których realizuje się właściwą politykę kredytową Banku w dziedzinie kredytu zastawowego, a więc norm z natury rzeczy płynnych, w drodze zarządzeń oddzielnych. W ten sposób ilość zmian w Przepisach zostanie w przyszłości znacznie ograniczona. Przeprowadzenie tych zmian czyli t. zw. „uzupełnianie" nowych Przepisów nie będzie zresztą już tak uciążliwe — jak dawniej, gdyż Przepisy zostały wydane na luźnych kartkach, które mogą być w razie potrzeby zastąpione nowemi z tekstem poprawionym lub całkowicie zmienionym. W ten sposób zniknie najdotkliwsza strona zagadnienia dawnych Instrukcyj Służbowych, t. zn. poświęcanie wiele czasu na przeprowadzanie licznych zmian w ich tekście. W wielu Oddziałach daje się to odczuwać tem dotkliwiej, że czynności te nie mogą być spełniane w godzinach urzędowych.

Niestety, nowe Przepisy obejmują narazie tylko jeden dział czynności bankowych i to stosunkowo drobny. Nie dotyczą one natomiast, obok wielu innych, działu obecnie najważniejszego i najobszerniejszego, t. j. dyskonta weksli. Z tego względu wydanie Przepisów może być raczej uważane jako próba nowego ujęcia przepisów manipulacyjnych.

Ogół pracowników przyjął tę próbę z dużem zainteresowaniem i spodziewa się, że wobec pomyślnych wyników, osiągniętych przy wydaniu nowych Przepisów o kredytach zastawowych, zostaną opracowane w możliwie krótkim czasie również przepisy dla pozostałych dziedzin czynności bankowych, przedewszystkiem dla czynności, objętych dotychczasową częścią IV Instrukcji Służbowej. Obok innych dodatnich skutków, o których wspomniano wyżej, ułatwiłoby to niesłychanie pracownikom Banku przygotowanie się do egzaminów.

W ten sposób doczekałyby się realizacji wielokrotne uchwały Zgromadzeń Delegatów Zrzeszenia, domagające się modyfikacji przepisów manipulacyjnych.

M. S.

G. Rychter

GOSPODARKA PLANOWA LUBECKIEGO

Dzisiejsze hasła interwencjonizmu, etatyzmu i planowości znane były w Polsce przed stu laty, może tylko bez obecnej terminologji ekonomicznej, bez monopoli, karteli, nożyc, sztywnych cen, lecz w języku bardziej popularnym, jak: niezależność gospodarcza, ożywienie przemysłu i handlu, podniesienie rolnictwa, oszczędność i t. p.

Klasycznym przedstawicielem gospodarki planowej w Polsce był Lubecki, który, wychodząc z założenia, iż kraj musi mieć wszystko potrzebne do zachowania niepodległości, stworzył w 1824 roku plan gospodarczy, złożony z 8 punktów. Jednym z punktów tego planu było założenie Banku Polskiego.

W zbiorze przepisów administracyjnych Królestwa Polskiego znajdujemy ciekawy dokument ówczesnych dążeń gospodarczych. Już w 1823 roku pisze książę Zajączek: *„przekonawszy się naocznie, iż stawianie budowli na rachunek Rządu przez administrację, pod nadzorem i kierunkiem urzędników, daleko jest korzystniej-*

szem, aniżeli budowanie przez enterprzyzę..." Kierunek tej gospodarki widocznie przejął później Lubecki, dla którego Bank Polski był koroną jedynie przedwstępnego planu gospodarczego. W rozwinięciu swych planów przeznacza Lubecki 12 miljonów złp. na podniesienie rolnictwa, z czego już po 4 lub 5 latach spodziewa się wzrostu dochodów z tej gałęzi majątku publicznego co najmniej o 2 miljony. Na budowę kanału Augustowskiego wydziela 9 miljonów, na boczny kanał, łączący Wisłę z Narwią opodal Pragi — 2 miljony; z powyższemi pracami łączyły się zamiary spożytkowania siły wodnej na cele przemysłowe; 6 miljonów przeznacza na kanalizację Warszawy, resztę na wyposażenie Banku Polskiego.

Przed stu laty Rada Administracyjna Królestwa Polskiego postanowiła, że: „*Bank Polski mocen jest przerabiać żelazo z kopalń górniczych rządowych wydobyte na machiny i narzędzia rolnicze*". W roku 1832 Rada Administracyjna Królestwa Polskiego, uchwaliła fundusze na hurtowy zakup inwentarza żywego, celem rozprzedaży rolnikom, zarządziła przymus ubezpieczenia w Towarzystwie Ogniowem i t. p. W 1837 roku zatwierdziła kontrakt „*ogólnym planem objęty, aby najmniej 300.000 centnarów żelaza wyrabiać można było*".

Niewątpliwie wynikiem gospodarki „planem objętej" było utworzenie wielkich ośrodków przemysłowych pierwszorzędnego znaczenia — jak: Fabryka Machin na Solcu, Cegielnia w Pomiechówku, Tartak w Jaworznie, Huta Bankowa, Tężnie w Ciechocinku, Magazyny Zbożowe w Modlinie, Żyrardów i t. p.

Prądy dzisieiszej polityki ekonomicznej dążą do jednego ośrodka dyspozycji gospodarczej. Jest to jedna z cech interwencjonizmu, która tak bardzo charakteryzowała działalność księcia. Unikał wszelkiej „*kolegjalności komisji i deputacji*", bo wiedział, że „*chęć popisu kandydatów na ministrów sprawy przewleka w nieskończoność*". Dążył do uproszczenia mechanizmu administracyjnego, wyposażał naczelne władze w wielkie atrybucje, a jednocześnie ożywiał władze lokalne czynnym udziałem obywateli. Charakterystyczne, iż — mimo swych poglądów na zaprowadzenie silnej władzy — myślą przewodnią Lubeckiego było wychowanie społeczeństwa do samorządu z równoczesnem dążeniem do niszczenia biurokratycznej rutyny. W tym kierunku zorganizował władze Tow. Kredytowego, ówczesny wzór i szkołę dla społeczeństwa.

Lubecki potrafił utrzymać w tajemnicy plany, zdając sobie sprawę że przedwczesne ich odkrycie wywołałoby wiele uprzedzeń i niechęci, a może spowodowałoby i ich zniweczenie.

Polityka pozytywnej pracy gospodarczej dyktowała Lubeckiemu posunięcia nie zawsze zgodne z doktrynami ekonomicznemi, modnemi na Zachodzie. Wiedział bowiem, że nie zawsze to — co dobre jest zagranicą — może się przyjąć i u nas. Wiedział doskonale, że Anglja w tym czasie, głosząc hasła liberalizmu, wprowadziła u siebie antyliberalny „cornbill".

Już przed stu laty mówiono również w Polsce o nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z centrami przemysłu zagranicznego, o unikaniu pośrednictwa pruskich domów handlowych, o dostępie do morza przez porty nadbałtyckich prowincyj. W tym celu przystąpiono do budowy kanałów, łączących Wisłę z Niemnem i Dźwiną. Jeżeli się użyje „*10.000 rąk i kilku miljonów*" — pisał Lubecki — „*to będzie można wyzwolić Królestwo od nieszczęśliwego względem Prus położenia*". Niezależność ekonomiczna, „*wyswobodzenie z pod pruskiego ucisku*" — to były przewodnie myśli Księcia Ministra.

Polityka celna odgrywała i wówczas już niemal tak dużą rolę, jak dziś. Celem ochrony przemysłu skórzanego, płóciennego i metalowego Lubecki skutecznie kładzie tamę napływowi towarów niemieckich. Nawet niedawno prowadzone rokowania o konwencję zbożową przypominają ówczesne „*negocjacje o zbożową konwencję berlińską*".

Dzisiejsza kwestja rolna z równą siłą interesowała ówczesnych ekonomistów. Plany założenia Towarzystwa Ziemskiego miały zapewnić rolnikom poprawę ich sytuacji. Odpowiednikiem dzisiejszej akcji oddłużenia rolnictwa była chęć Lubeckiego wydobycia obywatelstwa „*z babilońskiej niewoli*" przeciążenia hipotek. Jak dalece posunięcia Lubeckiego są zbliżone do dzisiejszego interwencjonizmu niektórych państw, świadczy następujący fakt. Kiedy Anglja wprowadziła wspomniany „cornbill", wskutek czego zboże polskie straciło rynek zbytu, wówczas Lubecki zaczyna propagować planowe ograniczenie produkcji, bo jak powiada „*pocóż wysilać się na tę bezmierną produkcję ziarna, o które nikt nie pyta*". Żyjąc w epoce romantyzmu, Lubecki zawsze stał na gruncie rzeczywistości. Mając najśmielsze projekty i fantastyczne pomysły, miał zawsze przed sobą tablice statystyczne i plany gospodarcze, aby zdawać sobie sprawę, „*jakich fabryk zakładanie lub protegowanie w kraju przydać się może*".

Stanisław Staszic wyrażał się z lekceważeniem o polityce ekonomicznej Lubeckiego, dla którego jednak „*ekonomja była nauką, z której można się dużo nauczyć, lecz mało z niej zdziałać*". Pomimo panujących liberalnych tendencyj Lubecki prowadził politykę w duchu protekcyjnym, zapewniał opiekę istniejącemu przemysłowi, otwierał nowe fabryki, przyciągał kapitały z zagranicy. Aby zabezpieczyć przemysł rodzimy, dążył do wprowadzenia ceł na towary importowane. Usiłowania te doprowadziły do powstania w Królestwie wielkiego przemysłu i bankowości.

Jak widać — Lubecki nie trzymał się niewolniczo zasad szkoły liberalnej, wszechwładnej wówczas i nieomylnej; starał się natomiast dostosować doktryny Say'a i Smith'a do potrzeb i warunków Królestwa, aby wzbudzić przemysł, handel i rolnictwo. Odstąpił więc od zasad wolności ekonomicznej na rzecz umiarkowanego interwencjonizmu i etatyzmu, jakbyśmy to dziś określili, w przeświadczeniu, że w kraju, gdzie prze-

myśl dopiero się rozwija, konieczna jest opieka państwa.

W wielu państwach widzimy, że i obecnie zwolennicy gospodarki planowej nie opierają swych posunięć na dawnych doktrynach ekonomicznych, ani na oderwanej sprawiedliwości społecznej, natomiast szukają praktycznych rozwiązań w konkretnej sytuacji dla skomplikowanego organizmu, jakim jest państwo.

Porównajmy niektóre poglądy Lubeckiego z obecnemi:

„Co do nas" — pisał Lubecki — *„źle wyszliśmy pod tym względem na stosowaniu najpiękniejszych aksjomatów ekonomji politycznej, jeśliby nas oddały na pastwę tego zastoju, w którym niestety pleśniejemy od dawna".*

W czasach powojennych myśl ekonomiczna szuka nowych form ustrojów gospodarczych. Jakie formy przybierze życie gospodarcze w przyszłości, trudno jest przewidzieć; jedno natomiast zwraca uwagę, że na całym świecie przeciw klasycznej szkole Adama Smith'a występuje idea gospodarki planowej, podobnie jak i za czasów Lubeckiego w Polsce.

Adw. Jerzy Łęczycki
Warszawa

NOWE PRAWO O SPÓŁKACH Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

W dziedzinie ujednostajnienia prawa na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej zostały dokonane ostatnio posunięcia wielkiej wagi. Ogłoszono mianowicie w Nr. 82 Dz. Ustaw R. P. z dnia 28 października 1933 r. Kodeks Zobowiązań, Kodeks Handlowy i prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (poz. 602). Są to rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z mocą ustawy, wydane na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 25 marca 1933 r., upoważniającej Prezydenta Rzplitej do wydawania takich rozporządzeń.

Jakkolwiek unifikacja w dziedzinie prawa karnego, tak materjalnego (Kodeks Karny 1932 rok), jak i formalnego (Kodeks Postępowania Karnego), a także unifikacje w dziedzinie prawa formalnego cywilnego (Kodeks Postępowania Cywilnego) i wreszcie w dziedzinie organizacji sądownictwa — są bardzo ważkiemi momentami dla naszego życia społecznego, to jednak daleko ważniejsze jest wkroczenie z pracami unifikacyjnemi w zakres czynności obywateli, z któremi spotykają się niemal stale. Kodeks Zobowiązań i Kodeks Handlowy obejmują ten właśnie szeroki zakres stałej działalności ludzkiej. Jeżeli mówimy o Kodeksie Handlowym, to musimy tu zauważyć, że nie jest to kodyfikacja pełna. Kodeks Handlowy nazwaćby należało raczej pierwszą częścią Kodeksu Handlowego. Jednem z uzupełnień tego Kodeksu jest prawo o spółkach z ogr. odp. Prawo to posiada również szczególną wagę dla stosunków prywatno-prawnych, dlatego też należy wyróżnić je specjalnie.

Przedewszystkiem należy zaznaczyć, że weszło ono już w życie z dniem 1 stycznia 1934 roku na obszarze całego państwa [1]) i jest przeważnie zbliżone do ustaw, które dotychczas obowiązywały. Główny cel tej kodyfikacji — to wewnętrzne zjednoczenie dzielnic na tym odcinku życia w dziedzinie obrotu gospodarczego. Z dniem wejścia w życie prawa o spółkach z ogr. odp. tracą moc według art. 155 tego prawa wszystkie przepisy, dotyczące przedmiotów unormowanych w tem prawie, w szczególności zaś: 1) austrjacka ustawa z dnia 6 marca 1906 r., 2) dekret o spółkach z ogr. odp., obowiązujący na terenie b. zaboru rosyjskiego, z dn. 8 lutego 1919 r. i 3) niemiecka ustawa o spółkach z ogr. odp. z dnia 20 kwietnia 1892.

Prawo o spółkach z ogr. odp. dzieli się na jedenaście działów, zatytułowanych: 1) powstanie spółki, 2) prawa i obowiązki spólników, 3) władze spółki, 4) rachunkowość spółki, 5) zmiana umowy spółki, podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego, 6) rozwiązanie i likwidacja spółki, 7) wyłączenie spólnika, 8) łączenie się (fuzja) spółek z ogr. odp., 9) przekształcenie spółek, 10) odpowiedzialność cywilna i karna — wreszcie 11) przepisy końcowe i przejściowe. Z tych działów tylko dział, mówiący o władzach spółki, ma trzy rozdziały (Zarząd, Nadzór, Zgromadzenie Spólników), które nadto dzielą się na artykuły. Pozostałe działy dzielą się wprost na artykuły. Ogólna ilość 157 artykułów wskazuje (chociażby w porównaniu z dekretem o spółkach z ogr. odp., obowiązującym dotąd na terenie b. zaboru ros., który to dekret był prawem przejściowem i składał się z 20 artykułów oraz 2 artykułów Przepisów Przechodnich), że przedmiot jest potraktowany przez prawodawcę bodaj wyczerpująco. Trudno jest naturalnie ocenić już dzisiaj prawdziwą wartość tego nowego prawa. Dokonać tego może dopiero życie po upływie dłuższego czasu. Niemniej przeto już teraz możemy powiedzieć, że w obrocie gospodarczym na odcinku, regulowanym nowem prawem, usunięto daleko nieraz idącą niepewność prawną.

Jakież są ważniejsze postanowienia tego prawa?

I. Zagadnienie powstania spółki ujęto w 13 artykułach. Zawiązywać spółki z o. o. można tylko w celach gospodarczych. Spółka z o. o. jest osobą prawną i spółką handlową, spólnicy zaś nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spół-

[1]) Prócz Górnego Śląska.

ki. Kapitał zakładowy spółki z o. o. nie może być niższy od kwoty złotych 10.000 (dziesięć tysięcy), a udział mniejszy — niż 500 (pięćset) złotych. Jeżeli porównamy te sumy z dotychczasowemi przepisami w różnych dzielnicach, to spostrzeżemy tu kompromis, na który poszedł prawodawca obecny. Udziały mogą być równe lub nierówne. O ilości udziałów, którą może mieć spólnik, decyduje umowa, która musi być zawarta w formie aktu notarjalnego i zawierać dane wyliczone w art. 5-ym. Jeżeli jednak spólnik może mieć większą ilość udziałów, to powinny być one równe i niepodzielne. Do powstania spółki poza umową potrzeba nadto, ażeby kapitał zakładowy był w całości wniesiony, władza spółki ustanowiona i wreszcie wpis do rejestru handlowego uskuteczniony. Ciekawe jest, że pełnomocnictwo do zawarcia umowy spółki z o. o. może być prywatne, jedynie podpis na tem pełnomocnictwie musi być uwierzytelniony przez notarjusza. Zagraniczne spółki z o. o. mogą działać na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jedynie za zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu, a warunki określą specjalne rozporządzenia Rady Ministrów. Firma musi zawierać wyrazy „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością", z których tylko wyraz „spółka" nie może być skrócony. Na ten szczegół warto zwrócić specjalną uwagę dlatego, że nastręczało to dotychczas dużo wątpliwości (podpisy na wekslach pod pieczątką firmy). Ilość i wysokość udziałów wzamian za wkłady niepieniężne (aporty i t. p.) muszą być wyraźnie podane w umowie. Chodzi tu — jak i w wielu innych zresztą wypadkach — o uniemożliwienie nadużyć. Przypomnijmy sobie bowiem, że spółki z ogr. odp. nie cieszyły się zbytniem zaufaniem. Być może, że z tego również powodu znajduje się w prawie o spółkach przepis całkiem nowy, który nakazuje Zarządowi spółki po zarejestrowaniu w ciągu 2-ch tygodni złożyć Ministerstwu Przemysłu i Handlu odpis umowy spółki i wskazać sąd zarejestrowania z datą i liczbą rejestracji. Dość charakterystyczne jest, że spółka z o. o. nabywa osobowość prawną dopiero przez zarejestrowanie. Przed jej zarejestrowaniem istnieje tylko osobista i solidarna odpowiedzialność osób, działających w imieniu spółki. W projekcie ustawy o spółkach z o. o. było odmiennie. Tam spółkę po rejestracji miały obowiązywać wszystkie zobowiązania, zaciągnięte w jej (spółki) imieniu, o ile były przewidziane w umowie spółki i zdziałane przez osoby, upoważnione umową do zastępstwa spółki. Przepis projektu wskazywał na to, że rejestracja jest jedynie nadaniem charakteru regularności już istniejącej dawniej spółce nieregularnej. Prawo o spółkach z o. o. odstąpiło od tego pierwotnego stanowiska, w czem widać wpływ myśli prawniczej germańskiej, dominującej u nas, jeżeli chodzi o prawo rejestrowe, akcyjne i dekret o spółkach z o. o.

O wszelkich brakach, wynikłych z niedopełnienia przepisów prawa, rozstrzyga sąd rejestrowy na wniosek zainteresowanych; on też może stosować daleko posunięte represje aż do rozwiązania spółki włącznie.

Jeżeli tak można powiedzieć, wartość umowy spółki trwa sześć (6) miesięcy od daty zawarcia. Jeżeli w tym czasie nie zostanie zarejestrowana, traci moc obowiązującą, Prawo akcyjne przewiduje okres o połowę krótszy (art. 25 pr. akc.). Ten przepis również nie był znany dotychczasowym ustawodawstwom. Spółka może w umowie zastrzec różny sposób ujawniania wymaganych przez prawo ogłoszeń, przedewszystkiem jednak należy je umieszczać w „Monitorze Polskim".

II. Prawa i obowiązki spólników określają artykuły 14—33 włącznie. W zasadzie zbycie lub zastawienie udziału pozostawione jest do swobodnego uznania spólników (w umowie). Na wypadek jednak uzależnienia zbycia udziału od zezwolenia spółki prawo przewiduje zgóry postępowanie, które należy stosować, jeżeli umowa spółki nie zawiera na ten temat innych przepisów. W tem postępowaniu ustawowem odgrywa dość znaczną rolę sąd rejestrowy. Można również dopuścić umową zbycie części udziału, jeżeli ustanowiono dla spólników zasadę jednego udziału. Nigdy jednak nie mogą z tego podziału powstać udziały niższe od 500 złotych. Zastaw udziału lub zbycie (całkowite czy też częściowe) może być dokonane tylko w formie aktu notarjalnego, inaczej zastaw lub zbycie jest nieważne. Jest rzeczą ciekawą, że umowa spółki może ograniczać spadkobierców spólnika co do wstąpienia do spółki na miejsce zmarłego, określając jednak sposób ich spłaty. Również i normalne przepisy egzekucyjne są ograniczone wtedy, gdy umowa spółki uzależnia zbycie udziału od zezwolenia spółki. Cesja udziału lub jego części (jeżeli nie potrzeba zezwolenia spółki) zyskuje moc wobec spółki dopiero po jej zawiadomieniu przez zainteresowanego. Nowością jest obowiązek prowadzenia księgi udziałów. Solidarna odpowiedzialność wobec spółki obowiązuje nabywcę udziału za zaległości (5-letnie przedawnienie) spółwłaścicieli udziału i udziałów za świadczenia, związane z udziałem, a także członków władz spółki łącznie ze spólnikami, którzy otrzymywali jakie wypłaty wbrew przepisom prawa lub postanowieniom umowy spółki (art. 32). Tylko w drodze egzekucji spółka może nabyć własny udział, który musi być zbyty w ciągu roku od dnia nabycia lub też umorzony. Takie udziały mają w bilansie osobną pozycję: „Udziały własne do zbycia". Kwestja dopłat nie nasuwa żadnych uwag. Co się tyczy podziału zysków, to zasadniczo dzieli się je proporcjonalnie do udziałów, umowa spółki może jednak zastrzec podział zysku na podstawie uchwały spólników. Dość ważnem zastrzeżeniem jest przepis (art. 31), mocą którego spólnikom nie wolno pobierać odsetek od udziałów.

III. Władze spółki omówione są — jak już wspomniano — w 3-ch rozdziałach, objętych art. 34—74. Omówienie to jest szczegółowe. Zarząd może się składać z kilku członków lub z jednej osoby, nawet z poza grona spólników. Za-

rząd reprezentuje spółkę w sądzie i poza sądem. Charakterystycznem postanowieniem jest, że w braku umownego uregulowania do podpisywania i składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie d w ó c h (2-ch) członków Zarządu lub też jednego członka Zarządu z prokurentem; naturalnie ma to miejsce wtedy, gdy Zarząd składa się z dwóch lub więcej osób. Ograniczenia Zarządu w reprezentacji spółki, które nie są ustanowione w prawie o spółkach z o. o., nie mają mocy wobec osób trzecich. Jest tu pewne podobieństwo do przepisów o prokurentach. Wewnątrz jednak (wobec spółki) członkowie Zarządu mogą podlegać i innym ograniczeniom (umowa, uchwały spólników). Na specjalną uwagę zasługuje art. 40, który zobowiązuje Zarząd do zwołania Zgromadzenia Spólników, celem zdecydowania o dalszem istnieniu spółki, jeżeli w bilansie straty przewyższą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz połowę kapitału zakładowego. Prawo przewiduje dla członków Zarządu zakaz zajmowania się interesami konkurencyjnemi bez zezwolenia spółki. Ponieważ wogóle Zarząd jest przedstawicielem spółki, rozumie się, że przepis o reprezentacji nie może mieć zastosowania dla umów spółki z członkami Zarządu albo też w sporach z nimi; w takich wypadkach spółkę reprezentuje Rada Nadzorcza lub pełnomocnicy, wybrani przez spólników (uchwała). Prawo kontroli ma w zasadzie każdy ze spólników, jednak może być ustanowiona Rada Nadzorcza lub Komisja Rewizyjna. Jedna z tych instytucyj m u s i b y ć u s t a n o w i o n a, jeżeli kapitał zakładowy przewyższa 250.000 złotych, a spólników jest ponad 50 osób. Rada Nadzorcza musi się składać przynajmniej z 3-ch, Komisja zaś Rewizyjna z 2-ch członków. Sposób powoływania Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej, zakres ich kompetencyj i t. p. podają dokładnie art. 44—50. Jest godnem ze wszech miar podkreślenia, że sąd rejestrowy na żądanie spólnika lub spólników, przedstawiających przynajmniej 1/10 część kapitału zakładowego, może po odpowiedniem zawezwaniu Zarządu spółki wyznaczyć biegłych rewidentów (wskazanych przez właściwe izby przemysłowo-handlowe), których sprawozdanie powinno być odczytane na najbliższem Zgromadzeniu Spólników. Koszty takiej rewizji ponoszą żądający, jednak z prawem domagania się ich zwrotu od spółki, jeżeli wykazane zostaną nadużycia i t. p. Poza umową i obowiązującem specjalnie prawem najwyższą władzą spółki jest Zgromadzenie Spólników. Mowa o niem w art. 55—73 włącznie. Do jego kompetencyj należy, między innemi, zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa, a także nabycie lub zbycie nieruchomości, jeżeli umowa spółki nie stanowi inaczej. Nabycie nieruchomości lub urządzeń, służących do trwałego użytku, za cenę przewyższającą 1/5 część kapitału zakładowego, nie niższą jednak od 5.000 złotych, dokonane przed upływem 2-ch lat od zarejestrowania spółki, wymaga również uchwały spólników, chyba że to właśnie nabycie przewidywała już umowa spółki. Zgromadzenia bywają zwyczajne (w ciągu 3 miesięcy po upływie roku obrotowego) i nadzwyczajne, przewidziane w prawie o spółkach z o. o. lub umowie, albo wreszcie zwołane przez uprawnione do tego organa lub osoby. Zgromadzenie zwołuje się listami poleconemi (2 tygodnie przed zebraniem) z wyszczególnieniem porządku obrad. Zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem udziałów (umowa może stanowić inaczej), uchwały zaś zapadają bezwzględną większością głosów oddanych, jeżeli prawo lub umowa spółki nie stanowią inaczej. Tak np. zmiana umowy spółki, fuzja, rozwiązanie spółki, zbycie przedsiębiorstwa — zapadają większością 2/3 oddanych głosów, a umowa może te warunki jeszcze bardziej obostrzyć. Z postanowień art. 67 wynika, że spólnik może mieć więcej, niż jeden głos, z art. zaś 68, że może zastępować go pełnomocnik (pełnomocnictwo pisemne). Warto zaznaczyć, że uchwały spólników mogą być zaskarżone nietylko, kiedy uchwała powzięta została wbrew postanowieniom prawa lub umowy spółki, lecz nawet w przypadku zgodności z niemi, jeżeli tylko wbrew dobrym obyczajom kupieckim g o d z i w i n t e r e s y s p ó ł k i lub ma na celu p o k r z y w d z e n i e s p ó l n i k a.

IV. Z przepisów o rachunkowości spółki (art. 74—82 włącznie) na podkreślenie zasługuje tylko przepis, zobowiązujący Zarząd do złożenia sądowi rejestrowemu oraz Ministerstwu Przemysłu i Handlu bilansu, rachunku strat i zysków, sprawozdania i odpisu uchwały Zgromadzenia Spólników — w ciągu 2-ch tygodni po zatwierdzeniu przez Zgromadzenie Spólników. Jeżeli kapitał spółki przewyższa zł 250.000, to w tym samym czasie Zarząd musi ogłosić bilans wraz z rachunkiem strat i zysków w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń spółki. Zasady bilansowania są dokładnie podane w art. 78—82[2]).

V. Zmiana umowy spółki, jak również podwyższenie i obniżenie kapitału zakładowego (art. 83—88 włącznie), które w gruncie rzeczy następuje przez zmianę umowy, mogą być dokonane tylko na mocy uchwały, zaprotokułowanej przez notarjusza pod rygorem nieważności. Uchwała o obniżeniu kapitału musi być trzykrotnie ogłoszona (chodzi o wierzycieli) w odstępach czasu nie dłuższych od miesiąca i nie krótszych od 2 tygodni.

VI. Rozwiązanie spółki z o. o. powodują: przyczyny wskazane w umowie, uchwała spólników, notarjalnie protokułowana, orzeczenie sądu i ogłoszenie upadłości. Rozwiązanie następuje po likwidacji, w czasie której spółka zachowuje osobowość prawną. Naogół przepisy o likwidacji zbliżone są do przepisów o likwidacji spółki akcyjnej. W przypadku upadłości rozwią-

---

[2]) O zasadach sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań o s ó b p r a w n y c h, obowiązanych do prowadzenia ksiąg handlowych, mówi również Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej z dn. 27.X.1933 roku. — Dz. Ustaw R. P. Nr. 84, poz. 623 — brak jednak do niego dotychczas rozporządzenia wykonawczego.

zanie spółki następuje po ukończeniu postępowania upadłościowego, prócz naturalnie układu lub gdy postępowanie upadłościowe zostaje z innych przyczyn uchylone lub umorzone.

O rozwiązaniu spółki likwidatorowie lub zarządca masy upadłości zawiadamiają Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Przepisy o rozwiązaniu i likwidacji spółki z o. o. są ujęte w art. 89—103 włącznie.

VII. Prawo zna wyłączenie spólnika (art. 104—106 włącznie), które może nastąpić w drodze sądowej tylko z ważnych przyczyn na żądanie spólników, przedstawiających więcej, niż połowę kapitału zakładowego. Uregulowana tu jest jednocześnie kwestja przejęcia udziału wyłączonego spólnika, ceny tego udziału, terminu usunięcia ze spółki, wreszcie sprawy zawieszenia przez sąd spólnika w wykonywaniu jego praw członkowskich w spółce przez zabezpieczenie powództwa. Cel tych przepisów jest zupełnie jasny i nie wymaga komentarzy.

VIII. Przepisy o łączeniu się (fuzji) spółek z o. o. mieszczą się w art. 107—113 włącznie. Przepisy takie nie były znane dotychczasowym ustawom o spółkach z o. o. Połączenie następuje przez przeniesienie całego majątku spółki przejętej na spółkę przejmującą wzamian za udziały lub też przez zawiązanie nowej spółki z o. o., na którą przechodzi majątek łączących się spółek również za udziały nowej spółki. Samo przez się zrozumiałem jest, że muszą być powzięte w tych celach odpowiednie uchwały, że muszą następnie być dokonane wykreślenia spółki (spółek) przejętej z rejestru, ogłoszenia o zamiarze przejęcia (trzykrotnie), wreszcie wpis do rejestru nowej spółki. Majątek każdej z połączonych spółek musi być zarządzany przez spółkę przejmującą oddzielnie aż do zaspokojenia lub zabezpieczenia wierzycieli, których wierzytelności powstały przed połączeniem, a którzy żądali pisemnie zapłaty przed upływem 6 miesięcy od ostatniego ogłoszenia o zamiarze połączenia majątków spółek.

IX. Przekształcenie spółek (art. 114—119 włącznie) dotyczy przekształcenia spółki akcyjnej na spółkę z o. o. i odwrotnie. Przepisy te nie były znane również dotychczasowemu ustawodawstwu w tej dziedzinie z wyjątkiem austrjackiej ustawy z dnia 6 marca 1906 r. (Dz. U. P. Austr. Nr. 58) o spółkach z ogr. odp.

X. Odpowiedzialność cywilna i karna członków Zarządu spółki, likwidatorów i innych osób zawarta jest w art. 120—135 włącznie. Przepisy tych artykułów mają na celu nietylko zabezpieczenie praw wierzycieli spółki czy też spólnika, lecz także, a bodaj może przedewszystkiem, mają stanowić gwarancję prawidłowego obrotu prawnego w tej dziedzinie. Jeżeli chodzi o sankcje karne, to są one naogół dość surowe i w istocie swej zbliżone do odpowiednich przepisów w prawie o spółkach akcyjnych.

XI. Przepisy końcowe i przejściowe, które zwykle powinny być studjowane przed przystąpieniem do badania jakiejkolwiek ustawy, zawarte są w art. 136—157. Z nich dowiadujemy się, że do umów spółki już zawartych, a nie zgłoszonych jeszcze do zarejestrowania przed wejściem w życie prawa z dnia 27 października 1933 r. stosuje się w zasadzie (z bardzo drobnem odchyleniem) przepisy nowego prawa. Inaczej przedstawia się rzecz ze spółkami, wpisanemi do rejestru lub zgłoszonemi do zarejestrowania przed dniem 1 stycznia 1934 r. Do nich przepisy nowego prawa o spółkach z ogr. odp. stosują się z pewnemi zmianami, o czem jasno zresztą mówią głównie art. 137—144 włącznie i co nie wymaga objaśnień. Art. 145—154 traktują o postępowaniu przy zgłoszeniu odpowiednich danych do rejestru handlowego. Zaznaczyć trzeba, że szczegółowe przepisy co do rejestracji spółek z ogr. odp., w szczególności co do rejestracji udziałów, wyda na podstawie art. 154 Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu[3]).

Kończąc ten bardzo krótki szkic prawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, pozwolimy sobie zauważyć jeszcze, że prawo to nie ogranicza liczby uczestników spółki czy to chodzi o minimum[4]) czy też maximum. Jest to rys bardzo charakterystyczny i trzeba przyznać nie zawsze w literaturze fachowej uważany za dodatni. Nie jest tu miejsce na zgłębianie tego zagadnienia, pragnęliśmy jedynie na fakt ten zwrócić uwagę. Podkreślić należy również milczenie prawa, jeżeli chodzi o liczbę założycieli. Oczywiście dla bytu umowy spółki potrzeba conajmniej **dwóch osób**. Nie znajdujemy również określenia maximum kapitału zakładowego, należy jednak sądzić, że nie będzie on nigdy zbyt wielki. Zebranie dużych kapitałów odbywa się zwykle drogą subskrypcji publicznej, która jest niedostępną według nowego prawa dla spółek z ogr. odp.[5]), nadto — jak już wiadomo — do powstania spółki z ogr. odp. (art. 3) potrzeba między innemi: aktu rejentalnego dla zawarcia umowy spółki i wniesienia całego kapitału zakładowego.

---

[3]) Tymczasowe uregulowanie znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dn. 28.XII.1933 roku. — Dz. Ustaw R. P. Nr. 103/33 r., poz. 804.

[4]) Einpersonengesellschaft.

[5]) Art. 14: „Na udziały lub prawa do zysków w spółce nie mogą być wystawiane dokumenty na okaziciela ani też dokumenty na zlecenie.

LIST SYNA DO OJCA

Kochany Ojcze!

W pierwszych słowach mojego listu donoszę Ci, że jestem zdrów, czego i Tobie życzę, — oraz że nie mam pieniędzy, czego Tobie jednak nie życzę. Już widzę, jak kręcisz głową nad swym „marnotrawnym synem". Mylisz się, staruszku! Jak sam wiesz dobrze, żyję nadal w kawalerskim stanie; innemi nałogami także nie mogę się poszczycić; w brydża nie gram; palę papierosy swojej roboty; piję rzadko i to tylko „w gościach". Wogóle wiodę tryb życia tak uregulowany — jak ten zegarek „Omega", coś mi dał przed laty na imieniny... i mimo to mój stan finansowy nie jest do pozazdroszczenia. Powód prosty: jestem klasyczną ofiarą kryzysu, który... Przepraszam!... Nic Ci już o nim nie napiszę, nie chcąc być banalnym. Pojęcie kryzysu tak wżarło się w nasze życie, że wywołało nawet w wielu mózgach ośrodki lokalnej depresji umysłowej. Ludzie myślą tylko o kryzysie i... myślą kryzysowo.

Wprawdzie wymagania moje są skromne, ale mam jeszcze niższą pensję. I w tem tkwi cała tragedja, zwłaszcza, że w parze ze zniżką uposażenia nie idzie zniżka ambicyj człowieka.

Wierzę, że syn nie przynosi Ci zaszczytu, ale to Twoja wina. Sądziłeś, przedwojenny człowieku, że — jak tylko posiądę wyższe studja i pracę — to już zaraz będę — Bóg wie kim!... Tymczasem karjery nie robi się dzisiaj en carriére... Wyższe studja stają się obecnie luksusem dla ich posiadaczy.

Mijają lata, poczynam już siwieć, a ponętna przyszłość pozostaje nadal tylko sennem marzeniem. W końcu ubiegłego roku kierownik naszej filji zapewniał mnie solennie, że teraz to już napewno nie minie mnie awans, że on sam się o to postara i t. d.. i t. d. A ja mu biedny uwierzyłem — jak ta dziewczyna w ludowej piosence. Podwyżkę otrzymał... ale mój rozmówca. Jął mnie więc pocieszać, że co mnie ma spotkać — to i tak spotka, że nie należy tracić nadziei, że mam wszelkie dane do zrobienia karjery w przyszłości i że on jest o to zupełnie spokojny, a zasługi prędzej czy później, lecz zawsze jak oliwa wyłażą nawierzch. Wszystko to przypomina mi prospekt pewnej kolektury Loterji Państwowej, głoszący, że „jakkolwiek w tem ciągnieniu nie wygrałeś, — posiadasz wszelkie szanse, że w następnem — szczęśliwy los padnie na Ciebie".

Mówi się tu dużo, że wkrótce ma podobno nastąpić sprawdzanie naszych wiadomości i inteligencji. Nie mam pojęcia, czy to będzie coś z dziedziny psychotechniki, czy też coś innego; faktem jest, że wszyscy o tem mówią, ale nikt nic nie wie i to najstraszniejsze. Optymiści głoszą, że będzie to miało charakter rozrywki umysłowej, a pesymiści.. Boże!... włosy jeżą się ze strachu!... Wobec tego zabieram się do nauki. Ale czego mam się uczyć? Od początku... Na wszelki wypadek... Dlatego też proszę Cię — przysyłaj mi partjami zawartość mojej bibljoteki. Ciesz się, ojcze, ciesz się! Odmłodniałeś! Syn Twój znów będzie się uczył — tak jak przed laty, — lecz z jakim skutkiem?... Poco psuć jednak sobie przed czasem humor, zresztą nauką i pracą ludzie się bogacą.

Co do stosunków zarządu naszego związku, w którym pracuję, do kierownictwa filji — to są one wcale poprawne, chociaż związek i kierownictwo muszą ciągle przebywać z sobą. Czasem tylko wdziera się rozdźwięk, ale na krótko. Ot naprzykład, kiedy groziła obniżka płac, kierownik nie pozwolił zarządowi związku pisać memorjału protestacyjnego na maszynie biurowej, chociaż zamierzano to zrobić w godzinach pozabiurowych. Po fakcie jednak redukcji uposażeń, który dotknął również i kierownika, ten żalił się głośno, że związek nic nie robi i że on pisałby w tej sprawie nietylko memorjały, ale całe tomy, protestujące przeciw dotkliwym zarządzeniom. Na szczęście obniżka nie spotyka nas co dzień, więc też nie możemy się uskarżać na brak harmonji między naszemi władzami i naszym związkiem.

Życie towarzyskie prawie u nas nie istnieje. Czasem tylko zdarzają się chrzciny, kłótnie służących, przedstawienia amatorskie dla amatorów — widzów w sali straży ogniowej i... nudy. Gdyby tak można było je spieniężyć, to stalibyśmy się największymi bogaczami świata. Dzień nie różni się niczem od dnia i tylko noce przynoszą we śnie urozmaicenia. Nuda od świtu łazi po wiecznem błotku miasteczka. czepia się przedpotopowych dorożek, drażni bezdomne psy i kryje się o zmierzchu w zadymionej cukierence, ostoi tutejszej cywilizacji. Zniechęcenie udziela się wszystkim. Dobrze jednak, że istnieją jeszcze książki... Przynajmniej przy nich człowiek o wszystkiem zapomina... Nie upadam jednak na duchu, zresztą człowiek jest stworzeniem, które może się do wszystkiego przyzwyczaić.

Na początku było słowo i... kończy się na słowie.

A teraz proszę Cię o jak najszybszą odpowiedź, której będę wyczekiwał z utęsknieniem. Całuję Cię serdecznie.

Twój kochający Cię syn

JANEK

KRONIKA

Z Koła Warszawskiego

Piętnasty zrzędu rok działalności Zarządu Koła przypadł na okres, w którym może najdobitniej zapiszą się w pamięci naszej zmagania świata pracowniczego o zachowanie praw, zdobytych długoletniemi wysiłkami. Prócz tego spadł na barki pracowników tak fizycznych, jak i umysłowych, jeszcze jeden ciężar społeczny — obowiązek ponoszenia dużych ofiar na cele ogólne. Obok walki o zachowanie swoich praw wysuwa się naczelne zadanie doby dzisiejszej, t. j. łagodzenie skutków depresji gospodarczej przez społeczną akcję niesienia pomocy tym, którzy jej najwięcej potrzebują.

Sekcja Społeczna w dalszym ciągu swej akcji dożywiania dzieci bezrobotnych prowadziła kuchnię w Szkole Powszechnej im. Prezydenta Mościckiego, dożywiając w okresie szkolnym do 15 czerwca 1933 r. 530 dzieci bezrobotnych. Na kolonje letnie wysłano 316 dzieci, w tem 20 dzieci zredukowanyche urzędników bankowych, które zostały do nas skierowane przez Związek Zawodowy Pracowników Bankowych. W nowym roku szkolnym rozpoczęto dożywianie dnia 2 października 1933 r. Wskutek zmniejszenia się wpływów w związku z odejściem wielu Koleżanek i Kolegów na emeryturę, kontygent dożywianych dzieci musiał ulec redukcji. Dożywianych obecnie jest tylko 450 dzieci. Na Święta Wielkiej Nocy wydano 527 paczek, każda wartości około zł 4.50, na Boże Narodzenie 1933 r. wydano 450 paczek, każda wartości również około zł 4 50. 27 najbiedniejszych dzieci z pośród dożywianych otrzymało odzież na ogólną sumę zł 300.

W Sierocińcu dzięki stałej i planowej opiece Zarządu panuje serdeczny i rodzinny nastrój. wychowankowie odnoszą się szczerze i z zaufaniem do swoich przełożonych i opieki, są posłuszni, uczą się dobrze i, rozumiejąc swoją sytuację, są wdzięczni za okazywaną im pomoc. Jednego z wychowanków zaangażował Zarząd w tym roku do pracy w Kole. Jest to już zkolei 3 wychowanek, przyjęty do Zrzeszenia.

Należy nadmienić, że akcja społeczna nie kończy się na tem; niemal codziennie wpływały do Zarządu prośby o zapomogę, subwencję i t. p., które zazwyczaj załatwiano przychylnie, udzielając zapomóg z funduszów Sekcji lub przekazując zebrane wśród Koleżanek i Kolegów ofiary na listy składkowe.

Sekcja Pożyczkowa miała w roku sprawozdawczym wiele trudności do pokonania. Powodem był stały napływ podań o pożyczki, które z braku dostatecznego kapitału obrotowego nie zawsze mogły być natychmiast udzielane, to też Zarząd zmuszony był ograniczyć udzielanie pożyczek do zł 200 na członka.

Praca Sekcji Bibljotecznej ograniczała się do zabiegów, zmierzających do rozwoju Bibljoteki, starając się o lepszy dobór książek i stały ich wzrost.

Sekcja Gospodarcza starała się o pozyskanie możliwie najlepszych dostawców dla członków. Duże obroty na rachunku Sekcji świadczą, że członkowie nadal chętnie korzystają z tego rodzaju udogodnień. Należy tu nadmienić, że w roku sprawozdawczym Zarząd zawarł umowę ze Spółdzielnią „Obrót" i „Spółdzielnią Kredytową Kupców Polskich".

Zrzeszenie pozostawało stale w kontakcie z P. Z. K. A., skąd członkowie otrzymywali zniżkowe bilety teatralne.

W pracy oświatowej należy nadmienić Kurs Naukowy, obejmujący cykl wykładów z dziedziny języka polskiego, korespondencji i analizy bilansów, który został zorganizowany przez poprzedni Zarząd, a którego końcowe wykłady przypadły na czas kadencji obecnego Zarządu. Pozatem odbył się odczyt red. Jana Millera na temat „Rola idei społecznej w literaturze".

Klub Zrzeszenia, niestety, świecił pustkami. Przeciętna frekwencja miesięczna nie przekraczała 100 osób, które rekrutowały się przeważnie z członków stale rozwijającej się Sekcji Szachowej, skromnych brydżystów i najskromniejszych czytelników pism. Klub nie służył dla życia towarzyskiego i przebywano w nim raczej z przymusu, niż z przyjemności. Rojno było tylko na zebraniach, posiedzeniach, plastyce, różnych wykładach, kursach gazowych i samarytańskich oraz na imprezach pokrewnej organizacji Klubu Pracowników Wytwórni Papierów Wartościowych.

Działalność sportowa szła po linji planu, nakreślonego przez Z. U. S. S. „Zjednoczenie". Na plaży i boiskach sportowych Związku członkowie nasi spędzali wolne chwile od zajęć, przyczyniając się do rozwoju niemal każdej gałęzi sportu. Największą frekwencją cieszyła się plaża, najruchliwszą okazała się Sekcja Wodna.

Finansowo (niezależnie od składek, opłacanych w wysokości zł 0,50 od członka) Zarząd Koła przyczynił się do powiększenia taboru wodnego przez zakup 3 hamburek oraz dopomógł do przeprowadzenia pewnych inwestycyj na terenie Związku.

Niezależnie od zainteresowania się życiem sportowem w Związku — Zarząd Koła propagował ideę sportu przez wydelegowanie czołowych tenisistów na rozgrywki tenisowe B. P. w Poznaniu, które zakończyły się zdobyciem puharu Zarządu Głównego Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego.

Z okazji zawodów sportowych w „Dniu Pracownika Umysłowego", zorganizowanych przez „Unję", oraz zawodów tenisowych międzybankowych w Z. U. S. S.-ie Zarząd ufundował 2 nagrody.

Bilans Netto

dnia 31 grudnia 1933 r.

(W złotych)

Aktywa:

1) **Kasa**		3.62
2) **Banki:**		
a) R-k Oprocent. w B-ku P.	26.895.36	
b) Spółdz. Oszczędn. Kred.	4.217.41	31.112.77
3) **Papiery procentowe**		200.—
4) **Pożyczki:**		
a) Z Fund. Zarz. Gł. . .	18.000.—	
b) Z Fund. Dyr. B-ku P.	35 350.—	
c) Z Fund. Naukowego .	1.800.—	
d) Z Fund. Koła	6.741.—	61.891.—
5) **Odbiorcy**		18.477.84
6) **Sumy Przechodnie**		5.766.86
7) **Ruchomości:**		
a) Klubu	18.505.93	
b) Sekretarjatu	1.416.61	
c) Bibljoteki	35.261.13	55.183.67
8) **Różne rachunki:**		
a) Z.U.S.S. — „Zjednoczenie" zalicz. na ściankę	5.000.—	
b) Katalog	446.60	
c) Prac. Zrzesz. Kult. Artys. — pożyczka .	250. —	
d) Pensjonat w likwid. .	515.96	
e) Bilety	159 75	
f) Koszty prow. wykład.	110.—	6.482 31
9) **Udziały**		
a) Spółdz. Oszcz. Kred.	20.—	
b) Z.U.S.S. „Zjednoczenie"	53.800.—	53.820.—
		232.938.07

Pasywa:

1) **Dostawcy**		13.332.26
2) **Wierzyciele:**		
a) Zarząd Główny . . .	26.000.—	
b) Pożycz. z Fund. Dyr.	35.350.—	
c) Fundusz Naukowy . .	1.800.—	63.150.—
3) **Sumy Przechodnie:**		
a) Potrącenia styczn. .	21.577.15	
b) Różne.	1.298.33	22.875.48
4) **Różne rachunki:**		
a) Bezrobocie	6.298.06	
b) Sierociniec	2.263.22	
c) Sekcja Społeczna . . .	542.30	
d) Fund. Pom. Szkol. . .	2.264.19	
e) Kaucje Bibljoteki . . .	2.517.—	
f) Liga Morska i Kolonjalna	267.—	14.151.77
5) **Fundusz Koła:**		
a) Obrotowy	45.600.—	
b) Sportowy	50.800.—	
c) Amortyzacyjny . . .	22.238.56	118.638.56
6) **Nadwyżka wpływów nad wydatkami**		800.—
		232.938.07

Komisja Rewizyjna	**Zarząd:**
(—) *J. Tarkowski* (—) *Z. Hegner*	(—) *K. Wasyluk*
(—) *J. Kaczyński* (—) *W. Peczyński*	(—) *K. Raczyński*
(—) *S. Skarżyński*	(—) *W. Kozicki*

* * *

Dnia 25 stycznia r. b. o godzinie 6-ej wieczorem odbyło się w lokalu Klubu przy ulicy Żabiej Nr. 5 Doroczne Walne Zebranie Członków Koła Warszawskiego. Zebranie zagaił prezes kol. Kazimierz Wasyluk, zapraszając na przewodniczącego kol. Wacława Szewczyka. Po ukonstytuowaniu się Prezydjum Zebrania, do którego weszli: w charakterze sekretarza — kol. Jan Wesołowski oraz jako asesorowie — kol. kol. Włodzimierz Asłanowicz, Kurau Teodor i dr. Pustówka Karol. W imieniu ustępującego Zarządu sprawozdanie z działalności Koła złożył kol. K. Wasyluk, podkreślając ciężkie warunki, w jakich pracował Zarząd. Następnie kol. Jan Tarkowski odczytał protokół Komisji Rewizyjnej z wnioskiem o udzielenie ustępującemu Zarządowi absolutorjum.

W dyskusji na zapytania poszczególnych Kolegów odpowiadał kol. Kazimierz Wasyluk. Walne Zebranie udzieliło przez aklamację wotum zaufania Zarządowi.

Zkolei odbyły się wybory do Władz Koła. Wybrani zostali: do Zarządu — kol. kol. Raczyński Kazimierz, Rubczak Józef, Kozicki Wacław, Czaster Władysław, Dobrowolska Janina, Walterówna Janina, Kobylińska Zofja, Mackiewicz Jan, Grzeniewski Ludwik, Ilka Alfred, Lewczuk Franciszek i Jarczyński Czesław; do Sądu Koleżeńskiego — kol. kol. Puchowicz Kazimierz, Ambrożewicz Konrad, Kobyliński Tadeusz, Sokoliński Franciszek, Doboszyński Edward, Lau Ludwik i Łuczak Józef; do Komisji Rewizyjnej — kol. kol. Jan Tarkowski, Jan Kaczyński, Wacław Peczyński, Władysław Dudziński, Fryderyk Pałosz, Tadeusz Rozmysłowicz i Stefan Ignatowski. Delegatami na Zgromadzenie Delegatów wybrano: kol. kol. Stefana Baurskiego, Tadeusza Rozmysłowicza, Kazimierza Puchowicza, Jana Tarkowskiego, Tadeusza Malca i Hannę Welmanową. Ponieważ Koło Warszawskie wybiera 10 delegatów, przeto pozostałych 4 delegatów w myśl zwyczaju deleguje Zarząd Koła.

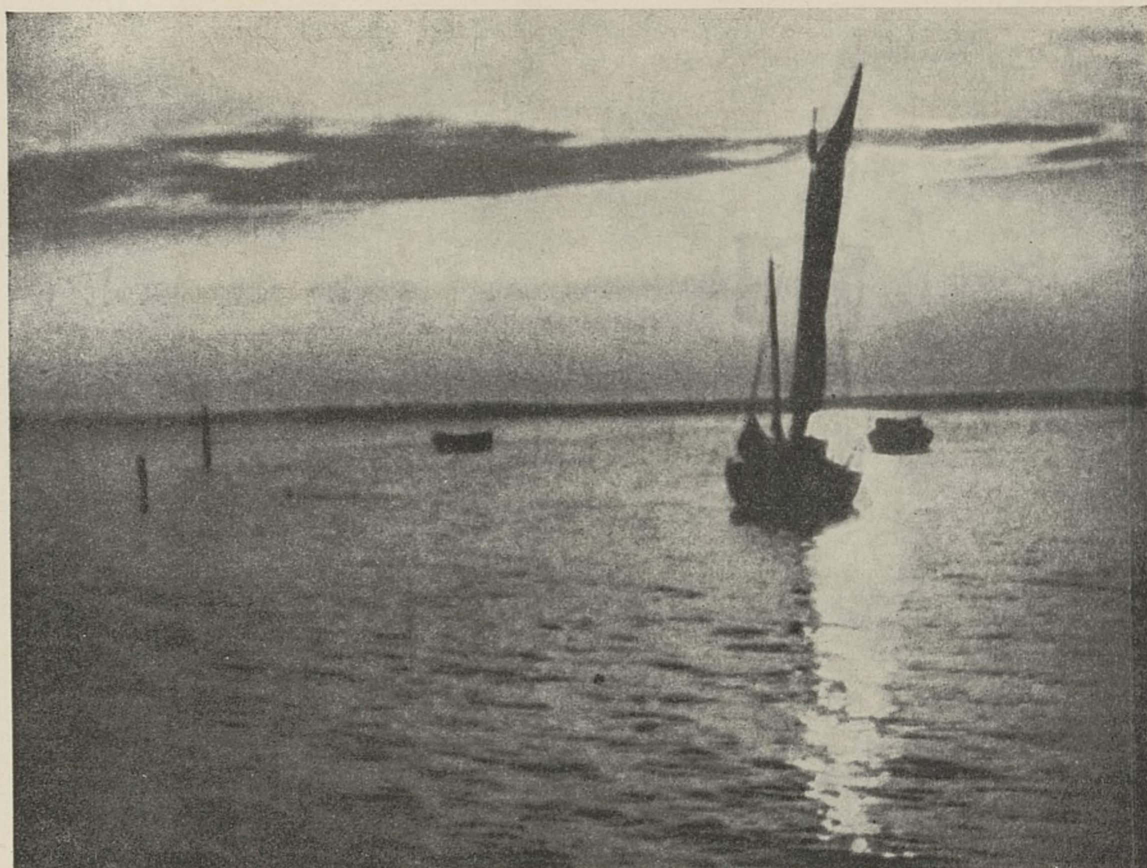
Preliminarz na rok 1934 oraz wykonanie budżetu za rok 1933 omawiał kol. Kazimierz Raczyński, zaznaczając, że — ze względu na spadek wpływów — przeprowadzono w roku sprawozdawczym restrykcje w wydatkach, osiągając ostatecznie nadwyżkę w wysokości zł 800. Preliminarz na rok 1934 układano ostrożnie, zamykając dochody i wydatki sumami zł. 33.500. Zebranie zatwierdziło preliminarz, upoważniając równocześnie Zarząd do przelania nadwyżki budżetowej za 1933 r. (zł 800) na Fundusz Obrotowy.

W wolnych wnioskach uchwalono przedłużyć o jeden rok, t. j. do następnego Walnego Zebrania, opodatkowanie się w wysokości ½% od pensji na rzecz dożywiania dzieci bezrobotnych.

* * *

Nowowybrany Zarząd ukonstytuował się w dniu 27 stycznia r. b., jak następuje: prezes — kol. K. Raczyński, wiceprezes — kol. A. Ilka, sekretarz — kol. J. B. Rubczak, skarbnik — kol. J. Mackiewicz, zastępca sekretarza — kol. L. Grzeniewski i zastępca skarbnika — kol. Wł. Czaster; Sekcja Pożyczkowa — kol. kol. A. Ilka, Wł. Czaster i Fr. Lewczuk; Sekcja Gospodarcza — kol. kol.: J. Dobrowolska, W. Kozicki i L. Grzeniewski; Sekcja Bibljoteczna — kol. kol.: Z. Kobylińska, J. Walterówna i L. Grzeniewski; Sekcja Społeczna — kol. kol.: J. Dobrowolska, J. Walterówna i J. B. Rubczak; Klub — kol. K. Raczyński; Unja Zw. Zaw. Prac. Um. — kol. J. Mackiewicz; Z. U. S . S. — kol. W. Kozicki, P. Z. K. A. — kol. K. Raczyński.

III-a NAGRODA

Fot. kol. Władysław Kluzek — Godło — „Enwer" (Kraków).

Zachód nad zatoką.

IV-a NAGRODA

Fot. kol. Zdzisław Kulesza — Godło — „Słońce i woda" (Warszawa).

Rybacy.

Zdjęcia wyróżnione

Fot. kol. Władysław Kluzek — Godło — „Enwer" (Kraków).

Mare Nostrum.

Fot. kol. Jerzy Dzierzbicki — Godło — „Jur" (Radom).

Fantazja.

Godło: „Fiat-Lux".

Zosia z Antołówki.

Z Koła Emerytów

W roku ubiegłym Koło Emerytów rozszerzyło swą działalność, niosąc swym członkom i wdowom wybitną pomoc społeczną — przez udzielanie pożyczek i zapomóg.

Stan członków Koła Emerytów:

Stan członków dnia 31 grudnia 1932 r.	179
Przybyło w r. 1933	183
Ubyło w r. 1933	8
Stan dnia 31 grudnia 1933 r.	354

W kadencji ubiegłej zmarli następujący koledzy: ś. p. Antoni Płoński, ś. p. Artur Launsky, ś. p. Stanisław Kaczyński, ś. p. Kazimierz Ostrowski, ś. p. Marcin Czubiński i ś. p. Tomasz Sołdowski.

Zrezygnowało z członkowstwa w Kole Emerytów dwóch Kolegów.

Fundusz Samopomocy Doraźnej:

Stan członków F. S. D. dnia 31.12 1933 r.	142
Przybyło w 1933 r.	165
Zmarło w r. 1933	7
Wystąpiło w r. 1933	7
Stan dnia 31.12 1933 r.	293

„Święto Morza". Zarząd Koła Emerytów drogą ankiety uzyskał od członków rezolucję w sprawie obrony Pomorza. Rezolucja ta została wysłana do Komitetu Obchodu „Święta Morza", jak również zostały wysłane pieniądze, uzyskane ze zbiórki wśród członków K. E. W zbiórce wzięło udział 65-ciu członków, którzy ofiarowali łączną kwotę zł 227.44.

„Pożyczka Narodowa". Przeprowadzona przez Zarząd Koła Emerytów propaganda Pożyczki Narodowej wśród członków Koła Emerytów dała wyniki następujące:

Subskrybowało Pożyczkę Narodową w/g norm ogólnie ustalonych	82,8% członków
Subskrybowało poniżej norm	8,6% „
Nie subskrybowało	8,6% „

Do powyższego obliczenia wliczone są również wdowy po emerytach i pracownikach B. P.

Fundusz Zapomogowy:

Saldo Funduszu na dzień 1 stycznia 1933 r.	zł 3.404.40
Subsydjum Zarządu Głównego	„ 1.000.—
Wpisowe do Zrzeszenia	„ 747.05
Składki wdów	„ 14.60
Razem	zł 5.166.05
Z czego w r. 1933 udzielono zapomóg 11 członkom, 3 wdowom i innym	„ 3.842.—
Pozostałość na rok 1934 wynosi	zł 1.324.05

Sekcja Pożyczkowa. W okresie sprawozdawczym udzielono pożyczek 33 członkom i 3 wdowom na ogólną sumę zł 14.485.07.

Różne. W kadencji ubiegłej Zarząd K. E. odbył 28 plenarnych posiedzeń. Prezydjum zbierało się 3 razy tygodniowo dla załatwiania spraw bieżących.

Od Zarządu Koła Warszawskiego otrzymaliśmy list treści następującej:

Do
Redakcji „Naszego Świata"
w miejscu

Zarząd Koła Warszawskiego Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego przesyła niniejszem wyrazy gorącego podziękowania kol. Kazimierzowi Pazdanowskiemu za ofiarowane na cele „Sierocińca" zł 25.— (dwadzieścia pięć) za pośrednictwem Szanownych Kolegów.

Z koleżeńskiem pozdrowieniem

(—) K. Raczyński (—) J. Rubczak

Warszawa, dn. 7 grudnia 1933 r.

STOWARZYSZENIE
„RODZINA URZĘDNICZA"
ZARZĄD GŁÓWNY.

Do
wszystkich urzędników Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku Rolnego i P. K. O.
w Warszawie

Wobec tego, że poszczególni pracownicy wymienionych Banków zgłaszają się z zamiarem zapisania w poczet członków Stowarzyszenia „Rodziny Urzędniczej", Zarząd Główny niniejszem zawiadamia, że zapisy urzędników Banku Polskiego i P. K. O. przyjmuje Koło przy Prezydjum Rady Ministrów, Banku Gospodarstwa Krajowego — Koło przy Ministerstwie Skarbu oraz Banku Rolnego — Koło przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych.

Prezes Zarządu Głównego
M. Jędrzejewiczowa

Generalny Sekretarz
W. Chrupowicz

Warszawa, dn. 15.I.1934 r.

Do

Szanownego Zarządu i Wszystkich Członków Koła L. O. P. P. Nr. 2 przy Banku Polskim.

w miejscu

Z okazji X-lecia Koła L. O. P. P. Nr. 2 przy Banku Polskim Komitet Stołeczny niniejszem ma zaszczyt przesłać Szan. Zarządowi oraz wszystkim Członkom najgorętsze i najserdeczniejsze życzenia dalszego pomyślnego rozwoju Koła i powodzenia w Ich przyszłej pracy dla dobra całego społeczeństwa i Rzeczypospolitej.

Przy tej sposobności Zarząd Komitetu również składa WPanom serdeczne podziękowanie za ich 10-letnią bezinteresowną, częstokroć trudną, jednak zawsze chętną współpracę z Komitetem Stołecznym L. O. P. P.

Zebrane przez WPanów w ciągu 10 lat składki członkowskie i doraźne ofiary tworzą poważne podstawy dla prac Ligi, stanowiąc świadectwo nietylko wysokiego poczucia i wyrobienia społecznego WPanów, lecz również wielkiej ofiarności na rzecz Państwa.

Raz jeszcze życząc WPanom pomyślności w dalszych poczynaniach, kreślimy się

z poważaniem

Komitet Stołeczny L. O. P. P.

Prezes

(—) St. Floryanowicz

Sekretarz.

(—) A. Leśniewski

SPRAWOZDANIE KASOWE

Koła Nr. 2 Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej za 1933 rok

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE:

Prezydjum i Dyrekcja	członków	7	Zł	42.—	
Sekretarjat	„	32	„	213.—	
Personalny	„	12	„	72.—	
Kredytowy	„	21	„	129.—	
Zagraniczny	„	46	„	267.—	
Prawny	„	13	„	78.—	
Gospodarczy	„	6	„	48.—	
Centralna Księgowość	„	75	„	459.—	
Administracyjny	„	40	„	261.—	
Skarbiec Emisyjny	„	40	„	252.—	
Oddział Główny	„	251	„	1.614.—	
Różni	„	5	„	30.—	3,465.—
Razem członków		548			

TYDZIEŃ LOTNICZY		361.—
RÓŻNE OFIARY:		
P. Prezes dr. Wł. Wróblewski	Zł 200.—	
Zarząd Główny Zrzeszenia	„ 50.—	
Koło Warszawskie Zrzeszenia	„ 50.—	
Różni	„ 10.—	310.—
Składki na Challenge 1934 r.		651.43
Razem Zł		4,787.43

Zarząd

(—) *Cz. Madey* (—) *J. Kaczyński*

Komisja Rewizyjna

(—) *Cz. Kurek* (—) *K. Ambrożewicz*

„Zasady ekonomji politycznej"

Jan Stanisław Lewiński

S XXXVII — 445. Warszawa, 1934 r.

Wydawnictwo Szkoły Głównej Handlowej.

Z zasiłku Funduszu Naukowego Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego wydana została ostatnio praca ś. p. prof. Jana Stanisława Lewińskiego p. t. „Zasady ekonomji politycznej". Jest to drugie wydanie pracy, która ukazała się w roku 1923, uzupełnione nowemi faktami i materjałami statystycznemi oraz zdobyczami naukowemi i doświadczeniami, osiągniętemi następnie w czasie kilkuletniej działalności pedagogicznej Autora. Przy pisaniu pracy kierował się Autor myślą, ażeby dać czytelnikowi nietyle zbiór wiadomości ekonomicznych, co zapoznać go z zasadami myślenia ekonomicznego. Pragnienie to zostało osiągnięte, ponieważ książka ś. p. prof. Lewińskiego jest ułożona i napisana jasno i przystępnie, dzięki czemu służyła dotychczas i służy nadal słuchaczom, studjującym ekonomję polityczną, jako podręcznik podstawowy.

Jest to pozatem praca w dużym stopniu oryginalna. Składa się na to przedewszystkiem odstąpienie Autora od przyjętego w ekonomji politycznej od czasu John Stuarta Mill'a podziału zjawisk ekonomicznych na produkcję, rozdział i wymianę. Z tego podziału wyodrębnił J. St. Lewiński obieg w oddzielny dział, rozróżniając wskutek tego cztery grupy zjawisk: a) produkcję, b) wymianę, c) obieg, d) rozdział. Dzięki temu uwypuklone zostało lepiej działanie mechanizmu pieniężnego i kredytowego, jak również zagadnienie wartości i ceny.

Przy tej sposobności należy podkreślić, że dział obiegu został potraktowany wyjątkowo obszernie, obejmuje bowiem 152 strony, czyli trzecią część całego podręcznika. Z takiego opracowania mogą więc osiągnąć ogromny pożytek przedewszystkiem ci, których zainteresowania skupiają się szczególnie na zagadnieniach pieniądza i kredytu.

Oryginalnym pomysłem Autora jest zkolei przeprowadzenie tezy, że prawo relatywności ma zastosowanie nietylko w rolnictwie, lecz także w przemyśle, a nawet w dziedzinie kolei i pieniądza. Prawo to, sformułowane w odniesieniu do rolnictwa przez Thünena, głosi, że intensyfikacja i postęp rolnictwa zależne są od wysokości cen. Bardziej wydajne systemy rolnictwa mogą się utrzymać jedynie przy wysokich cenach, natomiast przy niskich cenach zyski dają wyłącznie mniej intensywne gospodarstwa. Tenże Autor ustalił związek między systemami uprawy a środkami komunikacji i doszedł do wniosku, że rozwój rolnictwa zależy w znacznej mierze od dróg komunikacji.

Po zbadaniu warunków produkcji i zbytu w przemyśle prof. J. St. Lewiński twierdzi, że tak samo — jak w rolnictwie — postęp techniczny w przemyśle zależny jest od wielkości rynku, na którą oddziaływa głównie sieć komunikacyjna i koszty transportu. Zastosowanie maszyny, tak samo — jak i podziału pracy — moż-

liwe jest więc tylko przy istnieniu odpowiednio udoskonalonych dróg komunikacji. Niema zatem ani w rolnictwie, ani też w przemyśle systemów produkcji, które byłyby absolutnie wyższe; ich rozwój i zastosowanie zależy od całokształtu warunków ekonomicznych, a w pierwszej linji od stanu dróg komunikacji.

Twierdzenia te udowadnia prof. J. St. Lewiński przy pomocy rozważań matematycznych i wykresów, któremi zresztą posiłkuje się chętnie w całym podręczniku.

Wśród prac, wydanych z zasiłku Funduszu Naukowego Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego, książka ś. p. prof. J. St. Lewińskiego należy do najpoważniejszych i najlepszych. Powinna się ona znaleźć w bibljoteczce każdego urzędnika Banku Polskiego z tego względu, że może oddać zawsze nieocenione usługi — jako dobry podręcznik ekonomji politycznej, uwzględniający w bardzo szerokim zakresie sprawy pieniężne i kredytowe.

Stefan Warchoł
Warszawa

———

„Handel terminowy dewizami"

Nakładem Komitetu Wydawnictw Ekonomicznych Polskiej Akademji Umiejętności wydana została — zasiłkiem Funduszu Naukowego Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego — pod powyższym tytułem praca p. Eugenjusza Ugniewskiego, która uzyskała pierwszą nagrodę na konkursie, ogłoszonym w swoim czasie przez wspomniany Komitet.

Handel terminowy dewizami nie był dotychczas omawiany obszerniej w polskiej literaturze fachowej — jako odrębne zagadnienie, dlatego też z tem większem zainteresowaniem przystępuje się do przeczytania tej pracy. Przedewszystkiem jest rzeczą interesującą, w jaki sposób Autor ujął teoretycznie te — zdawałoby się — ściśle praktyczne zagadnienia. W pierwszej chwili nasuwa się obawa, czy praca ta nie będzie zbyt teoretyczna, zbyt oderwana od realizmu tematu, czem tak często grzeszy wielu autorów. Przyznać jednak trzeba, że obawa ta zneutralizowana zostaje oświadczeniem Autora, że nie zapomniał on o tej starej prawdzie, głoszącej, iż „teorja dopiero wówczas staje się dojrzałą, gdy zawarte w niej tezy znajdują potwierdzenie w całej pełni w praktyce" i wobec tego nie tracił „żadnej okazji, ażeby przenosić się w sferę zjawisk realnych dla ich konfrontacji z teorją". Tego rodzaju oświadczenie Autora stanowi pewne zobowiązanie, z którego — przyznać trzeba — wywiązał się bez zarzutu.

Pierwszy rozdział pracy, posiadający raczej charakter bardziej teoretyczny, poświęcony został analizie międzynarodowych obrotów płatniczych, celem lepszego zorjentowania czytelnika w skomplikowanym mechanizmie rozrachunków międzynarodowych. Następne rozdziały natomiast omawiają technikę operacyj terminowych i związane z temi operacjami zjawiska. W ostatnim rozdziale zanalizowane jest zagadnienie spekulacji w międzynarodowych ruchach kapitałów. Obfite ilustrowanie treści przykładami praktycznemi znakomicie ułatwia zrozumienie istoty handlu terminowego dewizami.

Praca napisana jest stylem jasnym i posiada cechy dużej samodzielności oraz świadczy, że Autor opanował przedmiot zarówno teoretycznie, jak i praktycznie. Omawiana książka godna jest zalecenia i powinna się cieszyć dużą poczytnością w naszem gronie.

S. K.

———

Z Bibljoteki Banku Polskiego

W czasie od dnia 16 grudnia 1933 roku do dnia 1 lutego 1934 roku Bibljoteka nabyła lub otrzymała następujące wydawnictwa:

L. inw.	Autor i tytuł książki
4841	*Wyd. Ligi Narodów* — Statistique du Commérce Extérieur 1931 et 1932. Gen., 1933.
4842	*Wyd. Ligi Narodów* — La production mondiale et les prix 1925—1932. Gen., 1933.
4843	*Wyd. Ligi Narodów* — Annuaire statistique de la Société des Nations 1932/1933. Gen., 1933.
4844	*Irving Fisher* — Inflation. London, 1933.
4845	*H. L. Puxley* — A Critique of the Gold Standard. London, 1933.
4846	*Wyd. Ligi Narodów* — The Monetary and Economic Conference (London 1933). Gen., 1933.
4847	*Wyd. Ligi Narodów* — L'imposition des entreprises étrangéres et nationales. Gen., 1932—1933.
4850	*R. G. Hawtrey* — Trade Depressions and the Way out. London, 1933.
4851	*Paul Einzig* — The Sterling — Dollar — Franc — Tangle. London, 1933.
4853	*Andrée Schneider* — La Banque de France depuis 1914. Nancy, 1933.
4854	*R. Lewinsohn et F. Pick* — La Bourse, Paris, 1933.
4855	*Francis Delaisi* — La Bataille de l'or. Paris, 1933.
4856	*Leon Lombard* — L'or régulateur de la production. Paris, 1933.
4860	*Simon Pirotte* — La clause — or devant la loi et les tribunaux. Paris, 1933.
4862	*William H. Steiner* — Money and Banking. Nev-York, 1933.
4864	*Dr. Hjalmar Schacht* — Zins oder Dividende? Berlin, 1933.
4865	*Stefan Starzyński* — La Politique Budgétaire de la Pologne et l'emission de l'emprunt interieur 6%. Varsovie, 1933.
4866	*Jan Postupalski* — La réforme agraire en Pologne de 1930 à 1932. Paris, 1933.
4872	*Wyd. Ligi Narodów* — Balance des paiements 1931 et 1932. Gen., 1933.

Bibljoteka Banku wypożycza książki pracownikom z Warszawy i z Oddziałów (na listowne zapotrzebowanie) na przeciąg 4 tygodni, pod warunkiem, że na żądanie Banku będą natychmiast zwrócone.

———

Zarząd Główny otrzymał następującą odezwę:

O ratunek dla szkół kresowych

Po wsiach, kolonjach i osadach w województwach wschodnich istnieją szkoły powszechne Polskiej Macierzy Szkolnej. Niema jeszcze szkół tyle, ile potrzeba; są setki rejonów bezszkolnych; jest sporo miejscowości, gdzie liczba dzieci, sięgająca setki, nie ma szkoły. Niestety, Macierz Szkolna w ciężkim kryzysie gospodarczym nie może utrzymać już założonych szkół i istniejącym grozi likwidacja.

Do tego nie możemy dopuścić!

Polska Macierz Szkolna obejmuje działalnością swoją województwa: wołyńskie, poleskie, nowogródzkie i wileńskie. W tych województwach oraz w części województwa białostockiego są zadania narodowe i państwowe, które mogą i muszą być wykonane przez Polską Macierz Szkolną. Na tych obszarach nietylko wzmocnić trzeba obecny dorobek kulturalny, lecz trzeba zasięg wpływów rozszerzyć i pogłębić i dlatego działalność Polskiej Macierzy Szkolnej na obszarze Kresów nie może przejawić się w osłabieniu jakiejkolwiek formy działania, przeciwnie wzmóc się musi, pozyskując dla akcji jak najwięcej ofiarnych i przygotowanych ludzi i jak najpoważniejsze środki materjalne.

W tym przełomowym okresie Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej zwraca się do Polaków i Organizacyj polskich w województwach centralnych z wołaniem: Na pomoc Kresom! Frontem do Kresów!

Zarząd Główny Polskiej Macierzy Szkolnej wzywa światłych i ofiarnych Polaków do zakładania opiekuńczych Kół Polskiej Macierzy Szkolnej, które, biorąc w opiekę poszczególne szkoły kresowe, przypominałyby owe wojenne chrzestne matki, wspierające wziętych w opiekę chrzestnych synów-żołnierzy, pozostających na dalekim froncie.

Już za 60 zł. w gotówce miesięcznie można zapewnić szkole kresowej kwalifikowaną siłę nauczycielską; resztę wynagrodzenia zbiera Macierz Szkolna od rodziców w naturaljach (zboże, tłuszcze i t. d.).

Wzywamy do ofiarności na szkoły kresowe!

* * *

W związku z powyższą odezwą Zarząd Główny zwraca się z gorącym opelem do Zarządów Kół, szczególnie w województwach centralnych, ażeby wezwały swych członków do zadeklarowania na okres jednego roku stałych składek miesięcznych i zebrane kwoty przekazywały na Rk Zarządu Głównego.

Korespondencje:

Z Bielska

Przy tutejszem Kole Zrzeszenia zawiązało się na jesieni 1932 roku „Koło Pań“, które miało na celu wskrzesić życie towarzyskie na terenie Oddziału. Już na pierwszej „herbatce“, w której wzięła udział znaczna ilość Pań, postanowiono podjąć wspólną akcję charytatywną i nieść pomoc, w miarę środków i dobrej woli, najbiedniejszym z biednych.

Przed „Kołem Pań“ powstało zasadnicze zagadnienie: — Jak zdobyć środki konieczne do prowadzenia akcji dobroczynnej? „Koło Pań“ rozwiązało tę sprawę drogą: 1) dobrowolnego opodatkowania członkiń, 2) wykonywania robótek szydełkowych, a następnie ich sprzedaży lub rozlosowania na imprezach towarzyskich, 3) zbiórek używanej odzieży.

Najważniejszą częścią programu „Koła Pań“ jest wykonywanie robótek ręcznych. Pracy tej oddają się Panie z całą gorliwością, prześcigając się wzajemnie w pomysłowości stwarzania „arcydzieł“ sztuki szydełkowej. Wyroby te znajdują łatwo nabywców na terenie Banku, przeważnie na urządzanych w tym celu kiermaszach, herbatkach i „loteryjkach“. W obecnem stadjum produkcja „Koła Pań“ w zakresie gromadzenia funduszów przedstawiaja się następująco: 1) ze składek członkiń uzyskano — zł. 320.51, 2) ze sprzedaży wyrobów i „loteryjek“— zł. 645.28; razem — zł. 965.79. Prócz tego „Koło Pań“ zebrało dużo starej odzieży.

Przedmiotem stałej troski „Koła Pań“ są dzieci, umieszczone w Sierocińcu im. Królowej Jadwigi w Lipniku. Ponadto Panie obdarowywują dorywczo inne dzieci, znajdujące się w skrajnej nędzy. Obecnie „Koło Pań“ zaopiekowało się również dziećmi, przebywającemi w Ochronce w Lipniku, darząc je zimową odzieżą.

W naszych warunkach każda działalność dobroczynna, a więc i praca naszego „Koła Pań“ ma znaczenie nietylko społeczne, lecz i

Dzieci z Ochronki i Sierocińca w Lipniku.

narodowe, — należy bowiem pamiętać, że Bielsko i najbliższa okolica — to ośrodek najsilniejszej i najbardziej agresywnej niemczyzny w Polsce. W naszem środowisku wre walka o duszę dziecka, a walka ta w dzisiejszych czasach depresji gospodarczej odbywa się przedewszystkiem w formie przyciągania ubogiej dziatwy polskiej przez silne materjalnie społeczeństwo niemieckie do swojej ochronki, bursy czy szkoły. Na tem tle uwydatnia się bardzo konieczność kontrakcji polskiej.

Działalność „Koła Pań" jest jedną, choć jeszcze bardzo skromną — komórką tej pracy tutejszego społeczeństwa polskiego.

Zarząd Koła

* * *

Rok 1933 był szóstym rokiem działalności Spółdzielni Oszczędnościowo-Kredytowej Pracowników Banku Polskiego w Bielsku na Śląsku. Działalność Spółdzielni pozostawała w roku sprawozdawczym pod wpływem zmian w składzie osobowym członków, którzy wskutek przejścia na emeryturę oraz przeniesienia do innych Oddziałów podejmowali swoje oszczędności, zmniejszając temsamem środki obrotowe Spółdzielni. Jednocześnie zaobserwowano wśród członków dążność do lokowania swych oszczędności w nabywaniu parcel budowlanych. W każdym wypadku Spółdzielnia starała się w terminie wypłacić oszczędności.

Celem należytego wywiązywania się ze swoich zobowiązań wobec członków, Spółdzielnia zmuszoną była korzystać intensywniej z kredytu bankowego. Zgłoszenia na pożyczki w przeważnej większości o charakterze inwestycyjnym były uwzględniane w granicach możliwości i rozkładane na dogodne spłaty miesięczne.

Pomimo mało sprzyjających dla normalnego rozwoju warunków w roku 1933 szósty rok działalności Spółdzielni zamknięto z dodatniemi wynikami, czego dowodem jest 7½% dywidendy plus 1 zł od pełnowpłaconego udziału oraz utrzymanie obrotów na niezmienionym prawie poziomie w stosunku do roku ubiegłego.

Członkowie. Dnia 1 stycznia 1933 roku Spółdzielnia liczyła 30 członków, w dniu 31 grudnia 1933 r. stan ten zmniejszył się do 28 członków.

Do Spółdzielni należy 4 członków zamiejscowych w Oddziałach: Warszawie, Grodnie, Grudziądzu i Łucku.

Udziały powiększyły się w ciągu roku o kwotę zł 840. Udziały wpłacone stanowią 90% zadeklarowanych.

Drobne oszczędności zmniejszyły się w ciągu roku o zł 10.711.14 z powodu wystąpienia ze Spółdzielni członków, którzy przeszli na emeryturę i podjęli wkłady lokowane na rachunku drobnych oszczędności. Przeciętnie na jednego członka przypada zł 322.— oszczędności. Spółdzielnia płaciła od wkładów na tym rachunku 7% rocznie.

Dłużnicy. Zadłużenie członków zmniejszyło się tylko o zł 1.209.03 w stosunku do roku poprzedniego. W roku sprawozdawczym udzielono pożyczek na rewersy i weksle na kwotę zł 21.958.22. Spłacono pożyczek całkowicie i częściowo na kwotę zł 23.167.25.

Oprocentowanie pożyczek — 9% rocznie.

Bilans Zamknięcia

na dzień 31 grudnia 1933 r.
(W złotych)

Aktywa:		Pasywa:	
Kasa	824.60	Udziały	5.040.—
Banki	1.277.64	Fundusz Rez.	278.55
Pap. wart.	993.46	Drobne Oszcz.	9.020.41
Udziały	540.—	R-k za okaz	754.91
Dłużnicy	25.954.02	Banki	14.104.—
		Zysk za 1933 r.	391.85
	29.589.72		29.589.72

Rachunek Strat i Zysków

(W złotych)

Winien:		Ma:	
Koszty handlowe	170.80	Odsetki	705.63
Papiery wart.	143.54	Pozost. z 1932 r.	—.56
Zysk	391.85		
	706.19		706.19

Z Brześcia nad Bugiem

O rok jesteśmy starsi, bogatsi w doświadczenia. Po takim okresie czasu należy zrobić rachunek sumienia i publicznie się wyspowiadać. Wszystko jedno, czy pracowaliśmy dobrze, czy źle. Bo praca pożyteczna będzie przykładem dla innych, a praca zła stanie się przestrogą, jak czynić nie należy, aby było dobrze.

Podstawą naszej pracy była wiara w przyszłość, a zwartość Organizacji naszej, jej solidne podstawy, napawając nas zawsze dumą, stały się dla nas silnem oparciem i bodźcem do dalszych wysiłków.

Poza frazesami jednak, w krótkiem sprawozdaniu postaram się przedstawić Szanownym Czytelnikom, co takie Koło w Brześciu n/B., liczące 14-tu członków, zrobiło i jakie są rezultaty jego pracy.

Posiadamy przy Kole bibljoteczkę, liczącą okrągłe 600 tomów rozmaitej treści książek. Na powiększenie bibljoteczki corocznie przeznaczamy od 200—300 złotych, tak, że stale, aczkolwiek powoli, porasta ona w pierze.

Stworzyliśmy z początkiem 1933 r. Kasę Samopomocy, stowarzyszenie zarejestrowane, które jest oparte o własny statut. Statut Kasy „ożeniliśmy" ze statutem Zrzeszenia tak, że właściwie oba tworzą nierozerwalne małżeństwo. Przkonani bowiem jesteśmy, że ciągłe tworzenie odrębnych organizacyj w łonie tak małego Koła jest szkodliwe i że powinniśmy tak działać, aby Zrzeszenie było dla nas na terenie naszej Instytucji „wszystkiem" i aby w łonie Zrzeszenia wszelkie sprawy członków mogły się skoncentrować.

W ciągu roku działalności naszej „Kasy" osiągnęliśmy rezultaty co najmniej dobre, a zwierciadłem, lub jak kto woli, fotografją niechaj będą następujące dane cyfrowe:

Bilans Netto

na 30.XII.1933

(W złotych)

Aktywa:

Kasa		zł	10,72
Bank Polski R-k Oproc.		„	888,59
Papiery %% własne			
1 obl. Poż. Narodowej	47,40		
3 „ „ Inwestycyjnej	300,—		
10 „ „ Budowlanej	393,50		740,90
Pożyczki udzielone członkom		„	5.250,—
Ruchomości		„	30,—
		zł	6.920,21

Pasywa:

Udziały obowiązkowe	zł	2.925,96
Fundusz Społeczny	„	69,10
R-ki bieżące	„	3.895,12
Procenty za 1934 r.	„	30,03
	zł	6,920,21

Rachunek Strat i Zysków

za 1933 r.

(W złotych)

Winien:

Odsetki wypłacone w ciągu roku	13,93
„ „ od wkładów obowiązk.	220.69
„ „ „ r-ków bieżących	291,97
„ zapisane w myśl Statutu i uchwały Zarządu na Fund. Społeczny	49,67
	576.26

Ma:

Odsetki pobrane	576,26
	576,26

Oprocentowanie od rachunków bieżących wynosiło od 5—6%, od udzielonych pożyczek od 8—9%. Ogólny obrót „Kasy" i na R-ku Oprocentowanym wynosił za 1933 r. zł 40.191,44 w przychodzie i zł 40.863,17 w rozchodzie. „Kasa" liczy 18-tu członków.

Koło posiada — jak na nasze możliwości finansowe — dość pokaźny tabor wioślarski, składający się z jednej o dwu parach wioseł łodzi półrasowej, 2-ch — po jednej parze wioseł — łodzi spacerowych, 5-ciu kajaków dwuosobowych i jednego kajaka jednoosobowego. Tabor pomieszczony jest we własnym lokalu na przystani Brzeskiego Towarzystwa Wioślarskiego nad Muchawcem, gdzie również posiadamy garderobę. Z taboru Zrzeszenia całe lato korzystają wszyscy członkowie wraz z rodzinami.

Nie możemy się również powstydzić i stanem finansów Koła, które — choć ubogie — są jednak zdrowe.

Wąskie ramy działalności, w jakich Koła małe pracują, nie dają pola do popisów, dlatego też nic nowego pod słońcem wymyślić, ani zdziałać nie można. Nazewnątrz tworzymy jako zespół samodzielne Koło L. O. P. P. i Koło Czerwonego Krzyża oraz samodzielnie prowadzimy akcję pomocy doraźnej dla najbiedniejszej młodzieży tutejszych szkół średnich i powszechnych. W roku 1933 na cele akcji społecznej zebraliśmy zł 297,—, obciążając naszą pensję wraz z Zast. Dyr. p. Władysławem Strzetelskim — ¼%. Z kwoty tej opłaciliśmy obiady dla dwóch uczennic Szkoły Handlowej, opłacamy mieszkanie dla jednej uczennicy Gimnazjum Żeńskiego przez cały rok szkolny 1933/4 po zł 10,— miesięcznie, zakupiliśmy 5 par obuwia dla najbiedniejszych uczniów Szkoły Handlowej oraz rozdzieliliśmy szereg drobnych zapomóg. Pozatem w całym szeregu stowarzyszeń, których niesposób tu wymienić, członkowie nasi pracują w charakterze członków Zarządów lub członków Komisyj Rewizyjnej albo też należą do nich jako zwyczajni członkowie.

Obecnie mamy zamiar pójść ze „świeczką oświaty" na poczciwą wieś poleską, zamieszkałą przez szlachtę zaściankową, oraz „tutejszych" (jak się sami nazywają) i zorganizować jakąś bibljoteczkę-czytelnię przy szkole, zaopatrzyć ją w najkonieczniejszy sprzęt, a jak dobrze pójdzie, to i w jakiś aparat radjowy.

Na taki „występ" trochę za mało mamy funduszów, choć ich niewiele potrzeba, ale liczymy na pomoc miejscowego Starostwa, no i przypuszczamy, że uda nam się cośniecoś od Szanownych Czytelników „wydębić". Przy okazji tej prosimy bardzo wszystkie Koła Zrzeszenia, Szanowne Koleżanki i Szanownych Kolegów, aby zechcieli łaskawie nadesłać pod adresem naszego Koła wszelkie zbędne, stare i nowe książki, tygodniki, miesięczniki i roczniki, a jeśli można to i o jaki (w co sami, dopóki nie otrzymamy — nie wierzymy) stary, choćby zepsuty (byleby nie na prąd) aparat radjowy. Za wszystkie dary my pięknie podziękujemy, a poczciwi Poleszucy będą wielbić Zrzeszenie do trzeciego pokolenia.

Bepe

Z Częstochowy

Staraniem Zarządu miejscowego Koła urządzono w grudniu roku ubiegłego w lokalu klubowym „Wieczór Św. Mikołaja" dla młodszych dzieci pracowników Oddziału.

Uroczystość poprzedziły zabawy kostjumowe naszych milusińskich oraz pomysłowo ujęta pogadanka o Św. Mikołaju. Następnie, wśród pełnego powagi nastroju, wkroczył w niskie progi naszego lokalu zapowiedziany Św. Mikołaj w asyście pulchnego „aniołka" i mniej sympatycznego „szatana". Tego ostatniego, niestety, musieli organizatorzy z miejsca wyprosić, ponieważ swą obecnością wywołał wielki przestrach wśród dzieci.

Właściwa uroczystość rozdawania podarków wypadła doskonale, już choćby z tego względu, że tegoroczny Św. Mikołaj nie szafował zbytnio „rózgami" i mimo kryzysu okazał się dość hojnym. Wśród obdarowanych „starszych dzieci" znalazł się m. in. i niżej podpisany, co z satysfakcją podkreśla na tem miejscu.

Uroczystość zaszczyciła swą obecnością Dyrekcja Oddziału z rodzinami.

„Wieczór św. Mikołaja" w Częstochowie. Grupa dzieci.

Techniczna strona imprezy spoczywała w rękach uczennic Państwowego Seminarjum dla Ochroniarek w Częstochowie.

M. Ł.

Ze Lwowa

Otwarcie własnego lokalu. Dzięki przychylności Władz Banku i usilnym kilkuletnim zabiegom Zarządu Koła otrzymaliśmy własny lokal. Mieści się on w gmachu Oddziału w dawnej siedzibie Izby Rozrachunkowej. Brak własnego pomieszczenia utrudniał rozwój działalności Koła i był jedną z przyczyn zaniku życia towarzyskiego, a zarazem powodował tak słaby dotychczas udział w życiu społecznem.

W skromnie a pięknie urządzonych salach nowego lokalu odbyło się dnia 20 stycznia r. b. przy licznym udziale gości i członków Koła uroczyste otwarcie i poświęcenie, którego dokonał ks. proboszcz Rokicki. W uroczystości otwarcia Klubu wzięli m. i. udział: Dyrektor Oddziału p. Blaha Alfred, Zastępca Dyrektora p. Pilecki Zdzisław, Dyrektor Banku Gospodarstwa Krajowego p. dr. Chechliński Marjan oraz jego Zastępca p. dr. Platowski Kazimierz, przedstawiciel Zarządu Głównego kol. dr. Piątkiewicz Zdzisław oraz delegaci Zrzeszeń pokrewnych instytucyj.

Po poświęceniu lokalu i przemówieniu ks. Rokickiego, p. Dyr. Blaha w imieniu Władz Banku oddał lokal do użytku Koła, wyrażając nadzieję, że nowy lokal stanie się ośrodkiem pracy dla ogólnego dobra. W imieniu Zarządu Koła powitał zebranych gości kol. prezes Radzim Bronisław, który skreślił pokrótce cele Zrzeszenia i wezwał Zrzeszonych do czynnego udziału w pracy organizacyjnej. W imieniu Zarządu Głównego przemawiał kol. dr. Piątkiewicz Zdzisław, zwracając uwagę na konieczność współpracy Koła z Zarządem Głównym, zwłaszcza w dobie obecnej, gdy żyjemy w czasach restrykcyj uprawnień pracowników umysłowych i gdy przeciw panującej psychozie kryzysu powinniśmy szukać środków zaradczych w nas samych i w naszych organizacjach zawodowych. Następnie wezwał nasze Koło do wszczęcia pracy na polu naukowem, na co obecnie Władze Banku zwracają szczególną uwagę, oraz do intensywnej akcji społecznej.

Kol. Sorg w imieniu Zrzeszenia Urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego, kol. Pieniążek w imieniu Zrzeszenia Pracowników Państwowego Banku Rolnego oraz kol. Majewski w imieniu Związku Zawodowego Pracowników Bankowych — życzyli Kołu pomyślnego rozwoju.

Po części oficjalnej, nastąpiła zabawa, która wśród miłego nastroju przeciągnęła się do późnej nocy.

Należy zaznaczyć, iż piękne umeblowanie lokalu Klubu zostało uzupełnione darem p. Dyr. A. Blahi w postaci cennego zegara.

Walne Zebranie Koła. Odbyte po raz pierwszy we własnym lokalu Walne Zgromadzenie Koła w dniu 23 stycznia r. b. przy licznym udziale członków po złożeniu sprawozdania przez ustępujący Zarząd i udzieleniu mu absolutorjum uchwaliło szereg wniosków lub dezyderatów dla nowego Zarządu, z których najważniejszym jest uchwalenie wniosku budowy własnego kortu.

W skład nowego Zarządu weszli: kol. kol. Marcinkiewicz Stanisław, Nechay Czesław, Gawalewicz Tadeusz, Łuczkiewicz Jan, Łozińska Janina, Siewierski Józef i Baczyński Adam.

Delegatami na Zgromadzenie Delegatów wybrani zostali: kol. kol. Haczewski Stefan i Łuczkiewicz Jan.

Mg. Kazimierz Madura

Z Płocka

Rok 1933 zakończył się dla nas dotkliwemi zmianami osobowemi. Wyrwał on z naszych szeregów kolegę Smoleńskiego, — później zaś Zastępcę Dyrektora tutejszego Oddziału, pana Władysława Kozakiewicza. Niedługo wprawdzie przebywał z nami p. Dyrektor Kozakiewicz, bo tylko trzy lata, przez ten jednak krótki okres czasu zyskał sobie nasze serca. Pan Kozakiewicz był przedewszystkiem naszym Kolegą, szczerym i oddanym — tak w Banku, jak i w życiu prywatnem — oraz do końca swego pobytu w Płocku — Zrzeszeniowcem. Każdego miesiąca poświęcał p. Kozakiewicz ½% na rzecz Zrzeszenia, co przy nikłej dochodowości naszego Koła czyniło 24% wpływów.

Jako Zastępca Dyrektora był zawsze bardzo serdeczny i do każdego przychylnie usposobiony, stwarzając miłą atmosferę pracy.

Pana Kozakiewicza — jako Dyrektora i Kolegę — żegnaliśmy z prawdziwym żalem, a wyraz tego żalu oraz naszego przywiązania i szacunku dla Jego Osoby pragniemy dać publicznie na łamach „Naszego Świata".

Zarząd Koła

Z Poznania

„Gwiazdka" w Kole Poznańskiem.

U schyłku roku ubiegłego Zarząd Koła zorganizował tradycyjną „Gwiazdkę" dla biednych dzieci. Powiększająca się stale nędza wśród bezrobotnych skłoniła organizatorów „Gwiazdki" do obdarowania większej ilości dzieci — niż w roku 1932. Sumę, przeznaczoną na ten cel, powiększono do 1.000 zł. „Gwiazdkę", składającą się z pary dobrego obuwia, pończoch, swetra, mydła oraz artykułów spożywczych, otrzymało 70 dzieci. W sprawozdaniu do prasy poznańskiej Zarząd Koła wystąpił z apelem do wszystkich Zrzeszeń, aby na swych terenach organizowały pomoc dla tych najniewinniejszych ofiar długoletniego kryzysu.

Zarząd Koła

Z Sosnowca

Zorganizowany ostatnio przez L. O. P. P. dwumiesięczny kurs przeciwgazowy dla pracowników Oddziału w Sosnowcu, pod fachowem kierownictwem instruktora L. O. P. P. p. Z. Mazurkiewicza, wywołał duże zainteresowanie nietylko wśród Dyrekcji Oddziału i Zrzeszonych, lecz i wśród Ich Rodzin.

Świetnie przeprowadzony kurs, pouczający wszechstronnie o zasadach obrony biernej przeciwgazowej i przeciwlotniczej, zakończony został egzaminami słuchaczów i wydaniem odpowiednich zaświadczeń o ukończeniu kursów oraz wspólną fotografją.

Uczestniczki i uczestnicy kursu przeciwgazowego w Sosnowcu.

Dowodem celowości tego kursu i zrozumienia przez słuchaczów idei i pożyteczności L. O. P. P. był fakt założenia Koła L. O. P. P. na terenie Oddziału, a to celem ściślejszej współpracy z Komitetem Miejskim.

Zarząd Koła

Z Wilna

W nr. 8-ym z dnia 10 stycznia r. b. gazety wileńskiej „Słowo" ukazało się sprawozdanie, dość obszerne, z urządzonej — wzorem roku ubiegłego — przez Zrzeszenie Pracowników Banku Polskiego, Koło w Wilnie, dnia 6 stycznia r. b. „Choinki" dla biednych dzieci.

Nad urządzeniem tegorocznej „Choinki" protektorat objęła Pani Dyrektorowa Wardejnowa. Zarząd w osobach kol. kol.: Garniewicza, Korzona i Sulikowskiego niemało poświęcił czasu, a więcej jeszcze trudu na techniczne przygotowanie „Choinki". Śliczna, olbrzymia choinka, ozdobiona mnóstwem najróżnorodniejszych zabawek, świecidełek oraz żarząca się różnokolorowemi lampeczkami (trud kol. Pawłowicza, który z niebywałą cierpliwością i umiejętnością siedział prawie cały dzień na wysokiej drabinie i stworzył prawdziwe arcydzieło) nęciła swym pięknym widokiem wzrok nietylko zebranej dziatwy, ale i dorosłych.

Do zrealizowania tej pięknej imprezy przyczyniła się ofiarność Dyrekcji oraz wszystkich pracowników Oddziału, którzy poza złożeniem jednorazowego datku jeszcze specjalnie na ten cel opodatkowali się drogą miesięcznych potrąceń, gromadząc w ten sposób fundusze już od dłuższego czasu.

Zjawiło się w tym dniu 87 najszczęśliwszych z tych najbiedniejszych. Do dzieci, tłumnie zebranych koło choinki, przemówił w krótkich, lecz miłych słowach ks. Rzymełko, zwracając dzieciom uwagę na cel ich przybycia oraz oznajmiając, komu mają do zawdzięczenia udział w tej uroczystości. Po wydaniu dzieciom dość obfitego posiłku rozpoczęły się zabawy, śpiewy kolęd, urozmaicone niespodziewanym wjazdem Św. Mikołaja, wiozącego na sankach cukierki i pierniki w torebkach dla dzieci, które rozdawał przebrany za krasnoludka Romcio Pawłowicz. Czerwone jego ubranko, mały wzrost, a olbrzymia broda budziły wśród dzieci zrozumiałe zainteresowanie, nie mniejsze od zachwytu siwobrodym Św. Mikołajem, ciekawie przemawiającym do dzieci w djalekcie „oszmiańczuka" (emer. woźny Łukaszewicz). Następnie ładne wierszyki okolicznościowe wypowiedziała Janeczka Korzonówna. Na zakończenie rozdano każdemu z dzieci po parze obuwia, którego brak dziatwa tak bardzo odczuwała. Wychodzącą rozpromienioną dziatwę żegnano życzeniami wyrośnięcia na dobrych obywateli kraju.

Edmund Zieliński

DZIAŁ URZĘDOWY

Z działalności Zarządu Głównego w grudniu r. ub. i styczniu r. b.

W okresie sprawozdawczym Zarząd Główny odbył 10 konferencyj z przedstawicielami Władz Banku, 4 konferencje z prawnikami, 2 narady z matematykiem w sprawie praw emerytalnych woźnych, w jednym wypadku interwenjował w Ministerstwie Opieki Społecznej oraz kilkakrotnie w Wydziale Personalnym w sprawach poszczególnych Kolegów.

Poniżej podajemy najważniejsze z poruszonych spraw:

Pomoc lekarska dla pracowników Banku będzie utrzymana nadal w obecnej formie. Czas jej trwania uzależniony jest jednak od decyzji Rady Ministrów, która na mocy ustawy o ubezpieczeniu społecznem może zarządzić likwidację samoistnych pomocy lekarskich.

W dziedzinie pomocy lekarskiej, jeżeli chodzi o Warszawę, zaszły zmiany na stanowisku lekarza naczelnego Banku, które po ustąpieniu d-ra Brodowskiego ma objąć dr. Bylina. Ponadto lekarzem do spraw ściśle administracyjnych został mianowany dr. Woźniakowski. Apteka bankowa uległa częściowej likwidacji i będzie zaopatrzona tylko w niezbędne środki apteczne i opatrunkowe. Ambulatorjum dentystyczne ulegnie całkowitej likwidacji (z wyjątkiem nagłych wypadków), wzamian zato zostanie zakontraktowanych kilku lekarzy dentystów na mieście, do których będą się pracownicy zwracać w/g własnego wyboru. Czy będzie to poprawą stosunków w porównaniu z dotychczasowym systemem pomocy dentystycznej, który nastręczał wiele niekorzystnych uwag, — okaże przyszłość.

Prawa emerytalne woźnych. Celem rozwiązania zagadnienia uprawnień emerytalnych pracowników fizycznych Banku, Zarząd Główny opracował, przy współudziale matematyka-specjalisty, odpowiedni projekt i przedłożył go do decyzji Władzom Banku. Szczegóły w tej sprawie zamieszczamy w sprawozdaniu ogólnem Zarządu Głównego.

Poprawa bytu. Postulaty pracowników w tej dziedzinie przedstawił Zarząd Główny na audjencji u p. Prezesa Banku w dniu 18 grudnia ub. r. Szczegóły podane są w sprawozdaniu ogólnem Zarządu.

Wypłata Funduszu Zwrotnego. W sprawie tej Zarząd Główny dwukrotnie interwenjował u p. Naczelnego Dyrektora oraz czterokrotnie u p. Naczelnika Wydziału Personalnego. Celem ustalenia zasad ogólnych oraz przyśpieszenia wypłaty, Zarząd Główny złożył w Wydziale Personalnym memorjał, który omawiamy szerzej w sprawozdaniu ogólnem. Według otrzymanego oświadczenia w dniu 26 stycznia r. b. wypłata ma nastąpić w początkach lutego r. b.

Zaliczki budowlane. Zarząd Główny interwenjował w kilku wypadkach w sprawie udzielenia pożyczek budowlanych poszczególnym Kolegom. Wydział Personalny stosuje przy udzielaniu najdalej idące restrykcje, motywując to tem, że dotychczasowa liberalna polityka spowodowała zadłużenie większości budujących się osób ponad ich możliwości płatnicze.

Wypłata dodatkowej pensji w grudniu pracownikom nieetatowym i kontraktowym. Wskutek starań Zarządu Głównego została wypłacona w grudniu dodatkowa pensja tym wszystkim pracownikom, których stosunek z Bankiem opiera się na Przepisach Służbowych (a nie na Rozporządzeniu Prezydenta R. P.).

Przeniesienie pracowników kat. C. na etat. W sprawie przeniesienia nieetatowych pracowników kat. C na etat Zarząd Główny interwenjował w okresie kadencji kilkakrotnie w Wydziale Personalnym. Sprawa została obecnie załatwiona pomyślnie, gdyż w dniu 1 stycznia r. b. prawie wszyscy pracownicy z tej kategorji otrzymali etat w najniższym stopniu służbowym.

Obliczenie samowystarczalności Funduszu. Na wniosek przedstawicieli pracowników w Zarządzie Funduszu Emerytalnego dokonane zostało obliczenie, o ile zmniejszyła się teoretycznie wysokość kapitału Funduszu Zwrotnego, wskutek zemerytowania zgórą 200 pracowników.

Wpłacona przez Bank kwota zł 1 miljon jest jednak niewystarczająca na pokrycie powstałego deficytu.

Wynagrodzenie za godziny nadliczbowe. W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia r. b. noweli do ustawy o czasie pracy, urlopach i wynagrodzeniu za godziny nadliczbowe, Zarząd Główny interwenjował w Wydziale Personalnym. Wysokość stawek za godziny nadliczbowe została w powołaniu się na ustawę obniżona, natomiast 40-godzinny tydzień pracy będzie nadal zachowany.

Wpłaty na Fundusz Emerytalny od dodatków za kierownictwo. Dyrekcja Banku, przychylając się do stanowiska Zarządu Głównego, zarządziła pobieranie na rzecz Funduszu Emerytalnego połowy różnicy od przyznanych dodatków za kierownictwo, podobnie jak ma to miejsce przy indywidualnych awansach pracowników.

Pogrzebowe za członków rodzin emerytów. Wskutek interwencji Zarządu Głównego, Dyrekcja ustaliła, że wypłata pogrzebowego za członków rodziny emeryta obciążać będzie r-k Kosztów Handlowych, a nie Fundusz Emerytalny.

Zwolnienie woźnych. Emerytowani woźni z dniem 1 grudnia ub. r. i przyjęci następnie zastępczo, jako pracownicy kontraktowi, będą zwalniani stopniowo w miarę przyjmowania nowych kandydatów. Ostatnie zwolnienia przewidywane są w końcu lutego r. b.

Deklaracje dla osób zemerytowanych. Pracownikom, odchodzącym na emeryturę, zostały doręczone do podpisu deklaracje, na mocy których zrzekają się oni wszelkich pretensyj do Banku. Zarząd Główny interwenjował w Wydziale Personalnym w sprawie wycofania powyższych deklaracyj. Nie uzyskawszy na to zgody, Zarząd Główny zwrócił się do Zarządów wszystkich Kół, wyjaśniając, w jaki sposób należy deklarację uzupełnić, ażeby nie stwarzać na przyszłość możliwości niewłaściwych interpretacyj.

Posiedzenia Zarządów Funduszu Zwrotnego i Emerytalnego. Posiedzenia Zarządów, które miały się odbyć w końcu stycznia r. b., nie doszły do skutku. Oznaczenie terminu zależne jest od stanowiska Dyrekcji i wiąże się z kwestją ustalenia zasad ogólnych przy wypłatach kapitału z Funduszu Zwrotnego.

Konferencje z prawnikami, na których poruszano m. in.:

Opodatkowanie sum wypłacanych z F. S. D. na wyp. śm. Ostatecznie wyjaśniono, że wypłacane z tego tytułu kwoty podlegają na zasadzie ustawy (Dz. U. Nr. 21/1933 r., poz. 141) podatkowi spadkowemu. Od podatku tego, stawki którego zostały znacznie zniżone, zwolnione są sumy poniżej pewnego minimum; wysokość określa specjalna tabela opłat.

Potrącanie emerytom podatku dochodowego od sum, wypłaconych z Funduszu Zwrotnego. W tej sprawie otrzymaliśmy wyjaśnienie, że pracodawcy, jeżeli z jakichkolwiek bądź względów nie potrącił podatku od uposażeń, przysługuje przeciwko pracownikowi prawo regresu.

Z tych względów Zarząd Główny nie występował przeciwko potrącaniu emerytom zaległego podatku i rozłożeniu spłaty jego na 12 rat miesięcznych.

Komunikat Zarządu Głównego Nr. 33

Na podstawie artykułu 13 Statutu oraz w wykonaniu uchwały Zarządu Głównego z dnia 8 stycznia r. b. zwołuje się w dniach 25, 26 i 27 lutego r. b. w Warszawie w lokalu klubu Zrzeszenia — ul. Żabia Nr. 5 — XV Zwyczajne Zgromadzenie Delegatów z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie Zgromadzenia przez prezesa Zarządu Głównego;
2. Wybór prezydjum Zgromadzenia;
3. Odczytanie i zatwierdzenie protokółu poprzedniego Zgromadzenia Delegatów;
4. Sprawozdanie Zarządu Głównego;
5. Sprawozdanie Głównej Komisji Rewizyjnej;
6. Sprawozdanie Komisji Domu Wypoczynkowego;
7. Dyskusja nad sprawozdaniami;
8. Wybory:
   Zarządu Głównego,
   Głównej Komisji Rewizyjnej,
   Sądu Rozjemczego,
   Komisji Domu Wypoczynkowego,
9. Wnioski Zarządu Głównego;
10. Wnioski Kół;
11. Wolne wnioski i interpelacje.

W myśl § 13 Statutu prosimy Sz. Kolegów o wysłanie na Zgromadzenie delegatów, zaopatrzonych w pisemne upoważnienia z nieograniczonem pełnomocnictwem.

Wnioski ogólne Kół na Zgromadzenie prosimy nadsyłać najpóźniej do dnia 12 lutego r. b. włącznie, natomast wnioski — dotyczące zmian Statutu do dnia 31 stycznia r. b. włącznie.

Wnioski winny być umotywowane, przyczem dla ułatwienia pracy poszczególnym komisjom Zgromadzenia każdy z nich sporządzony na oddzielnym arkuszu. Wnioski nadesłane po terminie wyżej oznaczonym nie będą włączone do porządku obrad Zgromadzenia Delegatów.

Nazwiska delegatów, wybranych na Walnych Zebraniach Kół, należy podać do wiadomości Zarządu Głównego najpóźniej do dnia 12 lutego r. b. włącznie. Jednocześnie prosimy zaznaczyć, czy delegaci reflektują na kwatery, przydzielane przez Zarząd Główny.

Szczegóły, dotyczące uroczystego otwarcia Zgromadzenia Delegatów, podamy do wiadomości Sz. Kolegów w terminie późniejszym.

Z koleżeńskiem pozdrowieniem

Zrzeszenie Pracowników Banku Polskiego

(—) M. Przetocki (—) P. Kiedrytz

Redakcja zawiadamia, że termin nadsyłania zdjęć na

II-gi KONKURS FOTOGRAFICZNY „NASZEGO ŚWIATA"

ogłoszony w numerze wrześniowym 1933 roku p. t.

„NASZE ŻYCIE BANKOWE"

został przedłużony do 15 kwietnia b. r.

Ruch służbowy w Banku Polskim za rok 1933

	Kategorja											Razem
	Dyr.	A	Kand.	A 1	B	Kand.	B 1	C	Kand.	R 1	R 3	
Stan w dn. 31.XII.1932 r.	5	923	6	133	89	2	263	267	—	1	31	1720
Przesunięto do wyższej kat. przy awans. w dn. 1.I.1933 r.	—	+2	—1	—	—1	—	—	+5	—	—	—5	—
Stan w dn. 1.I.1933 r.	5	925	5	133	88	2	263	272	—	1	26	1720
Przyjęto w ciągu roku	—	1	9	—	—	8	—	—	20	—	—	38
Razem	5	926	14	133	88	10	263	272	20	1	26	1758
Zwolniono w ciągu roku:												
z powodu redukcji	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1	2	6
„ zemerytowania	—	53	—	17	8	—	39	91	—	—	—	208
„ śmierci	—	1	—	—	—	—	2	2	—	—	-	5
„ zamążpójścia	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	3
na własną prośbę	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
w drodze dyscyplinarnej	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
z powodu nieprzyjęcia nowych Przep. Służbowych	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	4
Razem ubyło	—	56	—	19	8	—	44	99	—	1	2	229
Pozostało	5	870	14	114	80	10	219	173	20	—	24	1529
Przeniesiono do wyższ. kat.	—	+5	—5	—	+2	—2	—	—	—	—	—	—
Stan na 31.XII.1933 r.	5	875	9	114	82	8	219	173	20	-	24	1529

Ruch personalny w Banku Polskim

w miesiącach: grudniu, styczniu i lutym 1934 r.

(Według danych urzędowych)

NOMINACJE:

NIEĆ ADAM — Dyrektorem w Lesznie.
ZIEMBA JAN — Dyrektorem w Kołomyi.
GADULSKI FELIKS — Zastępcą Dyrektora w Grodnie.
GREGOR JÓZEF — Zastępcą Dyrektora w Gdyni.
PARNOWSKI JAN — Zastępcą Dyrektora w Bydgoszczy.
MICHALSKI STEFAN — Kierownikiem Biura Ekonom.

PRZENIESIENI:

PILECKI ZDZISŁAW
Zast. Dyr. z Krakowa na równ. stan. do Lwowa z dn. 22.1
BALCERZAK HENRYK
A z C. Ks. do W. Kred. „ 3.1
MORAT ALEKSANDER
A z O. Gł. do Sekr. B. Ks. Akc. „ 7.12

CHODOROWSKA MARJA
B z Kalisza do Krakowa „ 27.12
DAJKOWSKA JANINA
B z O. Gł. do Sekr. B. Ks. Akc. „ 7.12
RADOMSKA WŁADYSŁAWA
B z O. Gł. do W. Kred. „ 1.12

CHMIELEWSKI SZCZEPAN
C ze Sk. Em. do W. Adm. „ 27.12
GIERCZAK PIOTR
C z Tczewa do O. Gł. „ 5.2
MATUSIAK ALEKSANDER
C z W. Adm. do Sk. Em. „ 27.12

PRZYJĘCI:

ZACHERT EDWARD
kontr. urz. do Kalisza „ 20.1
KARPIŃSKI JÓZEF
kand. B do Ostrowa „ 3.1
POPŁAWSKI CZESŁAW
kand. B do Wilna „ 23.12
WILCZEWSKI CZESŁAW
kand. B do Lidzbarka z dn. 9.12
ZIELIŃSKI BOLESŁAW
kand. B do O. Gł. „ 9.12

BARYŚ ANTONI
kontr. woźny do C. Ks. „ 16.1
MARYNIAK ZBIGNIEW
woźny do Kołomyi „ 4.12
WIKTOR EDWARD
wart. do W. Adm. „ 23.12

ZWOLNIENI:

ROJA ZOFJA
kontr. z Wilna „ 31.12

EMERYTOWANI:

BOGUSZEWSKI WIKTOR
Dyr. w Kaliszu „ 31.1
KOZARSKI KONSTANTY
Dyr. w Kielcach „ 31.1
BAŁTUTIS PIOTR
Zast. Dyr. w Radomiu „ 31.1
ĆWIERCZAKIEWICZ JÓZEF
Zast. Dyr. w Piotrkowie „ 28.2
DOBRZENIECKI STANISŁAW
Zast. Dyr. w Inowrocławiu „ 31.1
BORTNOWSKI JAN
A w Toruniu „ 31.1
Dr. BRODOWSKI WŁADYSŁAW
A z W. Pers. „ 31.1
BRZEZIŃSKI CZESŁAW
A z W. Prawn. „ 31.1
DMYTROW KONSTANTY
A w Łucku „ 31.1
DRUŻYCKI STANISŁAW
A w Łodzi „ 31.1
GRAFF ZYGMUNT
A w Poznaniu „ 31.1
HOFMAN PAWEŁ
A w Łodzi „ 31.1
KAŹMIERCZAK STANISŁAW
A w Poznaniu „ 31.1

KUTEK TADEUSZ
A w OOstrowie z dn. 31.1
LIEDTKE MELANJA
A we Włocławku „ 31.1
ŁAWICKI ADAM
A z W. Zagr. „ 31.1
MARCZYŃSKI JAN
A z O. Gł. „ 31.1
POLARSKA MARJA
A w Król. Hucie „ 31.1
SŁOMKA TADEUSZ
A w Ostrowie „ 31.1
SZAYER MARJAN
A z W. Zagr. „ 31.1

CISŁO ZOFJA
B w Krakowie „ 31.1
DIEHL STEFANJA
B z C. Ks. „ 31.1
DZIARMAGA MARJA
B z O. Gł. „ 31.1
GOŁĘBIOWSKA APOLONJA
B z Sekr. Dyr. „ 31.1
GRÖGER WŁADYSŁAWA
B we Lwowie „ 31.1
KOŁODZIEJSKA MELIDA
B w Rzeszowie „ 31.1
KRECZUNOWICZ MARJA
B w Lidzbarku z dn. 31.1
OLSZYŃSKA STANISŁAWA
B w Sosnowcu „ 31.1
PAWULA FRANCISZEK
B w Krakowie „ 31.1
PNIEWSKA STEFANJA
B z O. Gł. „ 31.1
SIEWNIAK HENRYKA
B w Poznaniu „ 31.1
SŁOBODA JÓZEF
B z O. Gł. „ 31.1
SNOCHOWSKI FRANCISZEK
B we Włocławku „ 31.1
STAWIKOWSKI STANISŁAW
B ze Sk. Em. „ 31.1
SUDELIK STANISŁAWA
B w Kielcach „ 31.1
ŚNIEGOCKA MARJA
B w Poznaniu „ 31.1
WILBERT KLARA
B z O. Gł. „ 31.1
WITTULA ALEKSANDER
B w Poznaniu „ 31.1
ZAWADZKA JADWIGA
B we Lwowie „ 31.1
ZYGLER JÓZEFA
B z O. Gł. „ 31.1

Od Redakcji

Wobec przyśpieszenia terminu Zgromadzenia Delegatów i konieczności zamieszczenia sprawozdania Zarządu Głównego nie mogliśmy wydać oddzielnych numerów w styczniu i lutym.

Kol. W. B. w Poznaniu. Nadesłany artykuł p. t. „Raj na ziemi — przyszłe państwo technogracji" zamieścimy w miarę możności w jednym z następnych numerów „Naszego Świata".

Kol. M. Ł. w Radomiu. Nadesłanej łamigłówki nie możemy zamieścić, ponieważ otrzymaliśmy wcześniej inną na podobny temat, którą drukujemy w bieżącym numerze.

Kol. E. Z. w Wilnie. Nadesłana fotografja z „Choinki" nie nadaje się do reprodukcji (jest za ciemna).

Kol. „Kask" w Wilnie. „Ploteczek" nie zamieścimy. Niedawno drukowaliśmy podobny artykuł.

Kol. „Bepe" w Brześciu nad Bugiem. Nadesłanych zdjęć z okresu letniego nie możemy obecnie zamieścić. Zatrzymujemy je jako ilustracje do jednego z następnych artykułów Szanownego Kolegi z miesięcy letnich, jaki niewątpliwie otrzymamy.

Zawiadamiamy, że w związku z listem kol. J. Juchniewicza, zamieszczonym w numerze grudniowym roku ubiegłego, wpłynęło dotychczas na fundusz Jana Kusocińskiego zł 40.

Kol. „Nemo". Na pytanie, skierowane do Działu Wyjaśnień Fachowych, odpowiemy w następnym numerze „Naszego Świata".

Arytmograf

Ułożył kol. K. W. z Warszawy.

1. 2. 9. 1. 5. 15. 6. 20. 11. 6. 19. 3. 21. 20. 13. 6. 19. 3. 8. 2. 15. 6. 11. 17. 15. 18. 4: 22. 3. 22. 7. 16. 3. 1. 5. 15. 13. 12. 1. 5. 15. 6. 20. 15. 23. 7. 15. 3. 10. 6. 7. 15. 6. 15. 20. 11. 17. 15. 6. 17. 15. 18. 22. 18. 17. 8. 9. 14. 3. 10. 20. 8. 15. 6. 19. 3.

Wstawione w miejsce cyfr litery, według podanego niżej klucza, dadzą aktualne rozwiązanie.

Wyrazy pomocnicze:

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. — inaczej stacja,

3. 8. 9. 10. 11. 12. 5. 13. — nauka o rzeczach tajemnych,

14. 3. 10. 15. 11. 6. 7. 16. 17. 15. 8. 18. — wyższa uczelnia.

19. 9. 20. 11. 18. 2. — imię męskie,

14. 4. 21. 22. 18. — doświadczenie,

10. 23. 8. — lęk.

Wśród tych, którzy nadeślą do dnia 25 lutego r. b. trafne rozwiązanie powyższego arytmografu, rozlosowane będą dwie nagrody książkowe, a mianowicie: „Zasady ekonomji politycznej" — Jana St. Lewińskiego i „Handel terminowy dewizami" — Eugenjusza Ugniewskiego.

Wydawca w imieniu Zarządu Gł. Zrzesz. Prac. B. P.: Marjan Przetocki.
Redaktor odp.: Stanisław Kobryner.

Redakcja i Administracja — Warszawa — Bank Polski — Sekretarjat Zarządu Gł. Zrzesz Prac. B. P.
Redakcja przyjmuje interesantów w soboty w godz. 13.30 — 14.

Ogłoszeń „Nasz Świat" nie przyjmuje.

Cena pojedyńczego egzemplarza „Naszego Świata" — zł. 1.—.

Drukarnia Techniczna, Sp. Akc., Warszawa, Czackiego 3/5. Telefon 614-67 i 277-98.

SPRAWOZDANIE
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego

za rok sprawozdawczy

1933/34.

TREŚĆ:

WŁADZE ZRZESZENIA

ZARZĄD GŁÓWNY:

Prezydjum:

Prezes — Przetocki Marjan
I-y Wiceprezes — Kobyliński Tadeusz
II-i Wiceprezes — Szewczyk Wacław
Sekretarz — Kiedrytz Piotr
Skarbnik — Piątkiewicz Zdzisław

Członkowie Zarządu:

Białek Władysław — Bielsko n/Śl.
Bryja Wincenty — Łódź
Dreżewski Marjan — Lwów
Feret Wojciech — Warszawa
Golański Witold — Warszawa
Kasprzykiewicz Eugenjusz — Kraków
Kobryner Stanisław — Warszawa
Lewicki Franciszek — Poznań
Łuczak Józef — Warszawa
Machowicz Franciszek — Warszawa
Mroczkiewicz Ewa — Warszawa
Pawłowicz Jan — Wilno
Sosnowski Wiesław — Warszawa

GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA:

Przewodniczący — Chrobak Józef
Zast. Przewodniczącego — Sokoliński Franciszek

Członkowie:

Ambrożewicz Konrad
Balcerzak Henryk
Styburski Wiktor
Wyrzykowski Henryk

Zastępcy:

Epstein Henryk
Tarkowski Jan

SĄD ROZJEMCZY:

Prezydjum:

Prezes — Madey Czesław
Zast. Prezesa — Mikołajczyk Henryk
Sekretarz — Zalewski Jerzy

Sędziowie:

Bohdan Edward
Kreński Józef
Krzemiński Stanisław
Łęczycki Jerzy
Milewska - Welmanowa Hanna
Nowocińska Janina
Zarzycki Marjan

KOMISJA DOMU WYPOCZYNKOWEGO:

Przewodniczący — Mikołajczyk Henryk
Sekretarz — Kiedrytz Piotr

Podział Prac w Zarządzie

Fundusz Samop. Doraźnej na wyp. śm. — kol. Z. Piątkiewicz.

Księgowość — kol. W. Szewczyk.

Delegaci do Zarządu Funduszu Naukowego: kol. kol. M. Przetocki, St. Kobryner i Z. Piątkiewicz.

Delegaci do Zarządu Funduszu Emerytalnego i Zwrotnego: kol. kol. M. Przetocki, E. Mroczkiewicz, W. Sosnowski oraz jako zast. kol. kol. W. Feret, Fr. Machowicz.

Redaktor „Naszego Świata" — kol. St. Kobryner.

Członkowie Rady Naczelnej i Komitetu Wykonawczego Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych — kol. Fr. Machowicz i kol. W. Szewczyk.

Referenci Kół:

Grupa I. Koła: Bydgoszcz, Chojnice, Gdańsk, Gdynia, Grudziądz, Lidzbark, Starogard, Tczew, Toruń — referent kol. Fr. Machowicz.

Grupa II. Koła: Gniezno, Inowrocław, Kalisz, Leszno, Ostrów, Poznań, Włocławek — referent kol. E. Mroczkiewicz.

Grupa III. Koła: Bielsko n/Śl., Częstochowa, Katowice, Królewska Huta, Rybnik, Sosnowiec — referent kol. J. Łuczak.

Grupa IV. Koła: Jarosław, Jasło, Kraków, Nowy Sącz, Przemyśl, Rzeszów, Tarnów — referent kol. W. Feret.

Grupa V. Koła: Drohobycz, Kołomyja, Lublin, Lwów, Stanisławów, Tarnopol — referent kol. Z. Piątkiewicz.

Grupa VI. Koła: Brześć n/B., Łuck, Pińsk, Równe, Siedlce, Zamość — referent kol. W. Szewczyk.

Grupa VII. Koła: Baranowicze, Białystok, Grodno, Łomża, Suwałki, Wilno—referent kol. W. Sosnowski.

Grupa VIII. Koła: Kielce, Łódź, Piotrków, Płock, Radom, Tomaszów Maz. — referent kol. W. Golański.

Grupa IX. Koła: Warszawa (Koło Warszawskie i Koło Emerytów) — referent kol. T. Kobyliński.

I. SYTUACJA OGÓLNA

Sytuacja ogólna świata pracy uległa w roku sprawozdawczym dalszemu pogorszeniu, zarówno pod względem materjalnym, jak i prawnym. Obniżka płac i redukcje pracowników nie miały wprawdzie tak ostrego charakteru, jak w latach 1930/31 i 1932, tem niemniej zmniejszenie siły nabywczej i pauperyzacja warstw pracujących czyniła dalsze postępy.

Wśród bezrobotnych pracowników umysłowych, których liczbę prasa zawodowa ustala na przeszło 100 tysięcy, charakterystyczną dla kryzysu grupę stanowią ludzie młodzi, którzy poraz pierwszy stanęli na rynku pracy.

Sytuacja prawna pracowników uległa poważnym zmianom. Ustawodawstwo pracy zostało w pewnych dziedzinach nieznacznie rozszerzone, jednakże większość wydanych ustaw i rozporządzeń nosi wybitne piętno kryzysu. Pod hasłem pomocy dla życia gospodarczego uszczuplono prawa pracowników, pogorszając ich warunki bytu.

Na pierwsze miejsce wśród zmian w ustawodawstwie wysuwa się ustawa o ubezpieczeniu społecznem. Korzyści, wynikające ze scalenia ubezpieczeń i nadania im w ustawie jednolitej organizacji, trudno w tej chwili ocenić. Poza ubezpieczeniem robotników ustawa ta wprowadza cały szereg zmian w systemie ubezpieczeń oraz ustala nowe opłaty i świadczenia, które powiększają obciążenie pracownika. — Rozbudowę ustawodawstwa pracy stanowi również rozporządzenie o nadzwyczajnych komisjach rozjemczych oraz przepisy o umowie o pracę w Kodeksie Zobowiązań.

Specjalny charakter walki z kryzysem nosi ustawa o Funduszu Pracy. Opodatkowanie pracowników z tytułu tej ustawy daje niemal połowę wpływów Funduszu. Pozostałe zmiany w położeniu prawnem mają wybitnie charakter uszczuplający prawa pracownika. Nowela do ustawy o czasie pracy ustaliła 48 godz. tydzień pracy i obniżyła opłaty za godziny nadliczbowe o 50%. Nowela do ustawy o urlopach zredukowała faktycznie dotychczasowe normy urlopowe robotników o 2—3 dni przez wliczenie do urlopu dni świątecznych, za które pracodawca nie jest obowiązany płacić.

Nowela ta ponadto uprawniła Ministerstwo Opieki Społecznej do zawieszania urlopów w wypadkach konieczności państwowych i gospodarczych.

Ogólnie biorąc, bilans położenia warstwy pracowniczej jest niewątpliwie ujemny. Na tle przedstawionej sytuacji praca central ruchu zawodowego i związków zawodowych była szczególnie trudna i niewdzięczna. Ograniczała się ona z natury rzeczy przedewszystkiem do akcji obronnej oraz do utrzymania spoistości wewnętrznej i karności organizacyjnej.

II. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU GŁÓWNEGO

A. ZEWNĘTRZNA

Nazewnątrz praca Zarządu Głównego odbywała się przedewszystkiem na terenie Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych. Organizacja nasza — jako członek „Unji" posiada swych przedstawicieli w jej władzach. Członkiem Komitetu Wykonawczego był kol. Fr. Machowicz, Prezesem Komisji Rewizyjnej — kol. M. Przetocki, a Członkiem Rady Naczelnej — kol. W. Szewczyk. Wyrazem dalszej koncentracji ruchu pracowników umysłowych jest powstanie Centralnej Rady Pracowniczej, w skład której wchodzą następujące organizacje centralne: Unja Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, Rada Naczelna Pracowników Państwowych, Kolejowych i Komunalnych oraz Międzyzwiązkowy Komitet Pracowników Państwowych.

Mówiąc o naszej centrali, którą jest „Unja", należy chociażby pobieżnie przedstawić jej działalność w 1933 r.

Za pośrednictwem swych delegatów „Unja" brała czynny udział w Komisji Kodyfikacyjnej przy opracowaniu prawa o zobowiązaniach, gdzie przeprowadzono szereg poprawek — korzystnych z punktu widzenia pracownika jako kontrahenta.

W marcu 1933 r. Rada Naczelna „Unji" odbyła posiedzenie, na którem poruszono zagadnienia:

a) zasiłków na wypadek braku pracy pracowników umysłowych,

b) zmiany w ustawie o czasie pracy i urlopach,

c) sytuacji gospodarczej klasy pracującej, zniżki płac w przemyśle, karteli, zniżki cen, bezrobocia, ustawy o umowach zbiorowych i rozjemstwie.

Uchwalone rezolucje w tej sprawie przesłano klubom parlamentarnym.

Komitet Wykonawczy Unji interwenjował parokrotnie w Ministerstwie Opieki Społecznej z wynikiem częściowo pozytywnym w sprawie projektu skrócenia okresu przyznawania zasiłków dla bezrobotnych.

W porozumieniu z Funduszem Pracy powołana została Komisja zwiększenia stanu zatrudnienia. Do opracowania tego zagadnienia Komisja postanowiła zaprosić szereg wybitnych rzeczoznawców z dziedziny przemysłu, rolnictwa, szkolnictwa zawodowego i t. p.

Drugie zkolei posiedzenie Rady Naczelnej „Unji" odbyło się w Łodzi w listopadzie 1933 r. Porządek dzienny obejmował sprawozdanie prezydjum w sprawach bezrobocia, zwiększenia stanu zatrudnienia, udziału „Unji" w Ruchu Zawodowym Międzynarodowym, ustawy uposażeniowej funkcjonarjuszów państwowych, i przegląd kwestyj z zakresu ustawodawstwa socjalnego.

Następnie Rada przedyskutowała bardzo obszernie sprawę wyborów samorządowych, uchwalając zasadę, aby tam, gdzie tylko na to pozwala interes narodowy i państwowy, nie łączyć się z żadnemi ugrupowaniami politycznemi, lecz do wyborów iść z własnemi listami i własnym programem gospodarczym i społecznym. Pozatem uchwalono między innemi, na wniosek delegata Zarządu Głównego naszego Zrzeszenia, zwrócić się do czynników rządowych o: 1) udzielenie pomocy materjalnej na cele rozwoju spółdzielczości wśród pracowników umysłowych, z uwzględnieniem szczególnie potrzeb pracowników przedsiębiorstw prywatnych, pozbawionych jakiejkolwiek społecznej pomocy gospodarczej, 2) oddawanie placówek gospodarczych o kapitale zagranicznym, które są tendencyjnie zamykane z powodu rzekomej nieopłacalności, spółdzielniom pracy, zorganizowanym przez pracowników danego przedsiębiorstwa, przy równoczesnem udzieleniu przez Państwo pomocy finansowej.

O szczegółowej działalności „Unji" na terenie międzynarodowym i wewnętrznym informowane były Koła za pośrednictwem Komitetu Wykonawczego. W komunikatach tych zamieszczane były również wyjaśnienia, dotyczące ustawodawstwa pracy oraz orzecznictwa sądowego w tej dziedzinie.

W okresie sprawozdawczym staraniem „Unji" wydane zostały następujące prace:

1) „Wczoraj, dziś i jutro ruchu pracowniczego",

2) „W organizacji i pracy — przyszłość pracującej Polski",

3) Stefan Żeromski — „Organizacja inteligencji zawodowej".

Centralna Rada Pracownicza powołana została jako organizacja nadrzędna w chwili obrony praw emerytalnych pracowników państwowych. Centralna Rada Pracownicza poparła całą powagą, jaką jej dawała reprezentacja 500.000 zorganizowanych pracowników, poczynania Generalnego Komisarza Pożyczki Narodowej. Na apel bowiem C. R. P. świat pracy pierwszy zorganizował się w celu propagandy Pożyczki Narodowej, wyłaniając Naczelny Komitet Pracowniczy oraz Pracownicze Komitety Wojewódzkie i Powiatowe. Członkowie naszego Zrzeszenia brali liczny i wybitny udział w dziele propagandy Pożyczki Narodowej.

Stołeczny Pracowniczy Komitet Pożyczki Narodowej został zorganizowany przez nasze Zrzeszenie i na czele tego Komitetu stanęli: kol. kol. M. Przetocki i K. Wasyluk.

O pracy Komitetów Pracowniczych świadczy osiągnięty przez nie wynik: 889.725 zapisów na kwotę około 144 miljonów, co stanowi 43% ogólnej sumy subskrypcji.

Zarząd Główny z własnych funduszów subskrybował Pożyczkę Narodową w sumie złotych 10.000.

W związku z uchwaleniem ustawy o uposażeniach pracowników państwowych Centralna Rada Pracownicza zwołała na dzień 21 stycznia 1934 r. Kongres Pracy, na którym poddano krytyce, zarówno techniczną, jak i moralną stronę zmian wprowadzonych nową ustawą.

Zrzeszenie nasze należy pozatem do „Zjednoczenia Zrzeszeń Pracowników Publicznych Instytucyj Finansowych Rzeczypospolitej Polskiej", w skład którego wchodzą również Zrzeszenia: Urzędników Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Banku Rolnego i Pocztowej Kasy Oszczędności. Instytucja ta zaspokaja potrzeby członków swych w dziedzinie kulturalnej, sportowej i turystycznej. „Zjednoczenie" utrzymuje w Warszawie przystań nad Wisłą, korty tenisowe oraz umożliwia swym członkom zimą korzystanie z pływalń.

Do zewnętrznej działalności Zrzeszenia należy również zaliczyć akcję filantropijną.

Zarząd Główny z własnych funduszów rok rocznie, na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów, wydatkuje poważne kwoty na cele społeczne i dobroczynne. W roku ubiegłym udzielono ogółem zapomóg 55 różnym instytucjom społecznym w kwocie zł 10.084.52. Z większych ofiar wymienić należy:

	Zł
Kasa im. Mianowskiego	2.000
Kolonje Letnie dla dzieci bezrobotnych, dożywianych przez Koło Warszawskie	1.000
Związek Zawodowy Pracowników Bankowych R. P. na bezrobotnych członków	1.000
Biuro Opłat Akademickich	800
Komitet Daru Narodowego dla Marji Skłodowskiej-Curie	500
Gimnazjum Polskie w Bytomiu	500
Sierociniec im. Wł. Reymonta	400
T-wo Gniazd Sierocych	275
Zakład „Jutrzenka" w Pustelniku	200
Na rzecz górników w kopalniach „Klimontów" i „Mortimer"	200
T-wo Opieki Kult. nad Polakami zam. zagranicą im. A. Mickiewicza	200
Opieka Szkolna — Szkoła Powszechna Nr. 102	200
Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego	200
Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem	150
Poradnia Wychowawcza — Szkoła Powszechna Nr. 196	150
T-wo Przyjaciół Dzieci Ulicy	120
Zakład Wychowawczy Br. Albertynów	100
T-wo Opieki nad Grobami Bohaterów	100
Komitet „Święta Morza"	100
Koło Polek	100
Komitet Budowy Pomnika Poległych Peowiaków	100

Z okazji ponownego wyboru prof. Ignacego Mościckiego na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i dla uczczenia przypadającego w tym roku XV-lecia Zrzeszenia — pracownicy Banku Polskiego łącznie z Władzami Banku złożyli specjalny adres hołdowniczy i wręczyli na cele społeczne kwotę zł 50.000, którą Pan Prezydent Rzeczypospolitej przeznaczył na Fundusz Obrony Morza. Równocześnie wręczona została Panu Prezydentowi Księga Pamiątkowa, obrazująca działalność Zrzeszenia w ubiegłem piętnastoleciu.

B. WEWNĘTRZNA

Z natury rzeczy działalność wewnętrzna przyczynia każdemu Zarządowi Głównemu najwięcej pracy. Ogół Zrzeszonych przywiązuje do niej specjalną wagę i według osiągniętych wyników ocenia krytycznie nietylko pracę danego Zarządu Głównego, lecz ponadto każdą poraż-

ką obciąża Organizację — jako taką. Ustępujący Zarząd Główny, licząc się z tem nastawieniem psychicznem Zrzeszonych, — działalności organizacyjno - wewnętrznej poświęcił maximum wysiłków i starań. Zresztą sam bieg wypadków w okresie minionej kadencji zmuszał Zarząd Główny do skierowania głównej uwagi w stronę zagadnień wewnętrznych Zrzeszenia.

Działalność wewnętrzna Zarządu Głównego zmierzała w dwóch kierunkach, a mianowicie:

1) obrony praw, godności i zawodowych interesów członków,

2) pomocy dla członków Zrzeszenia oraz dalszej konsolidacji organizacyjnej Zrzeszenia.

Jeśli chodzi o pierwsze z wymienionych zadań, starania Zarządu Głównego miały na celu:

a) zachowanie nabytych uprzednio praw pracowników, które w związku z całym szeregiem posunięć Władz Banku były narażone na uszczuplenie; w tych przypadkach inicjatywa oraz ustalenie taktyki były pozostawione całkowicie Zarządowi Głównemu;

b) realizację uchwał XIV Zgromadzenia Delegatów.

1. Obrona interesów zawodowych.

Na tle sytuacji ogólnej, tak wybitnie niekorzystnej dla świata pracy, położenie pracowników Banku uległo dalszym zmianom na niekorzyść.

Do nich zaliczyć należy:

a) wprowadzenie w życie nowych Przepisów Służbowych,

b) zmianę i wprowadzenie w życie Przepisów Emerytalnych,

c) skasowanie 14-tej pensji oraz niewypłacenie w r. b. t. zw. „bilansówki",

d) wprowadzenie dopłat do pomocy lekarskiej, obniżenie stawek za godziny nadliczbowe oraz cały szereg innych posunięć, które w sumie pogorszyły znacznie warunki pracy i płacy w Banku.

Większość wprowadzonych zmian była wynikiem polityki Banku, motywowanej koniecznością dostosowania się do obecnej konjunktury, reszta — wynikała z ustaw ogólnych.

Do najpoważniejszych strat, jakie dotknęły pracowników Banku, należy zaliczyć zmianę Przepisów Służbowych i Emerytalnych. Doświadczenia lat ubiegłych wskazują, że w okresie „prosperity" łatwiej osiągnąć podwyżkę płac, aniżeli poprawę umownych warunków pracy. Dlatego poniesione na tym odcinku straty będą w przyszłości najcięższe do odrobienia.

Jeśli chodzi o Przepisy Służbowe, to na okres kadencji ustępującego Zarządu Głównego przypadła ich faza końcowa, t. j. wprowadzenie w życie, z jednoczesnem ustaleniem przez Władze Banku interpretacji poszczególnych paragrafów, a w szczególności § 22. Pomimo ustalenia interpretacji odmiennej od tej, jaką otrzymała delegacja Zgromadzenia, Zarząd Główny, opierając się na uchwale XIV Zgromadzenia Delegatów, pozostawił członkom swobodę w ustosunkowaniu się do nowych Przepisów, gdyż na podstawie zasięgniętej opinji prawników uważał interpretację Rady Banku za niesłuszną — jako nieopartą na przepisach prawa publicznego.

Prace nad obroną praw, wynikających z Przepisów Emerytalnych, przeprowadził całkowicie ustępujący Zarząd Główny.

Jako moment charakterystyczny, który trudno wytłumaczyć sytuacją ogólną oraz obecną konjunkturą, należy podkreślić, że — podobnie jak przy Przepisach Służbowych — Władze Banku pozostawiły pierwotnie Zrzeszeniu zaledwie pięciodniowy termin do zapoznania się z projektem i do opracowania uwag. Zarząd Główny, korzystając ze zwolnienia od pracy wszystkich swych członków, opracował i umotywował obszerne uwagi do projektu Przepisów i wręczył je w terminie 7-dniowym Władzom Banku. Opierając się na uchwale Zgromadzenia Delegatów, Zarząd Główny nie odwoływał się do Zgromadzenia, lecz zwołał jedynie na dwa dni zebranie plenarne, które zatwierdziło poprawki i ustaliło taktykę postępowania. W rezultacie szereg poprawek zostało przez Władze Banku uwzględnioną, z czego większość — uważanych przez Zarząd za zasadnicze. Ponadto Władze Banku uznały, zgodnie ze stanowiskiem Zarządu Głównego, że wprowadzenie nowych Przepisów będzie uważane za wypowiedzenie umowy przez Bank, co było rzeczą nader ważną dla ogółu pracowników, specjalnie zaś dla woźnych.

W ostatecznej redakcji nowe Przepisy Emerytalne zawierają dodatkowe obciążenia finansowe oraz dotkliwe uszczuplenia dotychczasowych uprawnień pracowników, tem niemniej stwierdzić należy, że szereg postanowień zasadniczych, jak okres wyczekiwania, maximum emerytury i t. d. zostało w Przepisach zachowanych.

Pragniemy tutaj zwrócić uwagę na moment, może nie przez wszystkich należycie doceniany. Sytuacja gospodarcza, jak również sytuacja na rynku pracy — odbijają się niewątpliwie, choć czasami w formie pośredniej, na położeniu pracowników Banku. Tendencje ogólne i prądy stąd płynące oddziaływują na postępowanie Władz Banku, które starały się uszczuplić prawa pracowników, a w szczególności te, które w pojęciu Władz stanowiły pewnego rodzaju przywileje. Z konieczności taktyka Zarządu Głównego musiała być obronna. W tych warunkach starać się trzeba było, aby straty były najmniej dotkliwe i nie poddawać się nastrojom defetyzmu, który osłabia Organizację na wszystkich odcinkach jej działalności.

W kwestji Przepisów Emerytalnych Zarząd Główny analogicznie, jak przy Przepisach Służbowych, pozostawił Zrzeszonym wolną rękę. Wychodziliśmy z założenia, że niektórym kategorjom pracowników opłaca się bezwarunkowo nie przyjąć Przepisów i przejść na emeryturę, wobec czego wydawanie ogólnych nakazów byłoby z punktu widzenia interesów poszczególnych jednostek szkodliwe, z punktu zaś widzenia interesów ogółu niewskazane i nie prowadzące do celu.

Następną sprawą, której Zarząd Główny poświęcił wiele pracy i starań, było ustalenie praw emerytalnych woźnych, którzy, w związku z wej-

ściem w życie ustawy scaleniowej, podlegają przymusowemu ubezpieczeniu w Zakładzie Ubezpieczeń Emerytalnych Robotników. Jeszcze przed ogłoszeniem ustawy scaleniowej Zarząd Główny w kwietniu ub. r. interwenjował w kwestji wyłączenia woźnych Banku Polskiego z pod działania ustawy u p. Ministra Opieki Społecznej; następnie po ogłoszeniu ustawy Zarząd Główny interwenjował kilkakrotnie w Ministerstwie i w Dyrekcji Banku w sprawie interpretacji art. 304.

Ponieważ do ostatnich dni Ministerstwo nie ustaliło swego poglądu w kwestji art. 304 — Zarząd Główny na propozycję Władz Banku opracował na podstawie opinji specjalisty-matematyka konkretny projekt rozwiązania kwestji uprawnień emerytalnych woźnych w Banku Polskim, celem przedłożenia go w Dyrekcji oraz w Ministerstwie.

Projekt Zarządu przewiduje zachowanie uprawnień emerytalnych woźnych w Banku; świadczenia tylko zostałyby obniżone proporcjonalnie do zmniejszonych składek Banku i pracowników do Funduszu.

W dziedzinie poprawy położenia materjalnego pracowników Zarząd Główny wystąpił o wypłacenie we wrześniu zaliczki na poczet dodatkowej pensji, o wypłacenie zwyczajowej bilansówki w styczniu, wreszcie dodatkowej pensji w marcu r. b. Zaliczka t. zw. wrześniowa została udzielona w wysokości 40%, spłata jej jednak nastąpiła całkowicie w grudniu r. ub., z uwagi na konieczność jednoczesnej spłaty rat Pożyczki Narodowej. „Bilansówka" w r. b. wypłacona nie została, przyczem Władze Banku motywowały odmowę wypłaty sytuacją ogólną oraz sytuacją budżetową Banku. Kwestja wypłaty dodatkowej pensji uzależniona jest od uchwały Rady Banku, która nastąpi w marcu r. b. Starania Zarządu o dogodne rozłożenie spłat Pożyczki Narodowej osiągnęły rezultat naogół pomyślny; spłata ostatniej raty nastąpi prawdopodobnie w ciągu marca r. b.

W okresie prac nad preliminarzem budżetowym Banku na rok 1934 Zarząd Główny interwenjował w kwestji ustalenia wysokości kredytów na wynagrodzenie pracowników, pomoc lekarską oraz utrzymanie czystości w pomieszczeniach bankowych.

Uchwalony przez Radę Banku budżet przewiduje wypłatę pensyj, ustalonych Przepisami, według dotychczasowej ich wysokości, a ponadto zawiera nadzwyczajny kredyt na wypłatę jednej dodatkowej pensji.

Sprawa pomocy lekarskiej dla pracowników Banku w związku z wejściem w życie ustawy scaleniowej nie została dotychczas ostatecznie załatwiona. Jeszcze przed wejściem ustawy scaleniowej w życie Zarząd Główny w kwietniu r. ub. — zwrócił się do p. Wiceprezesa Banku z prośbą o interwencję w sprawie wyłączenia pracowników Banku z pod działania ustawy. Z uwagi jednak na tendencje Ministerstwa Opieki Społecznej objęcia ustawą wszystkich pracowników umysłowych i fizycznych, z wyjątkiem urzędników państwowych, wyłączenia pracowników Banku nie udało się uzyskać, natomiast p. Minister Opieki Społecznej obiecał umożliwić zawarcie przez Bank umowy ramowej ze Związkami Kas Chorych.

Obecnie po wejściu w życie ustawy — sytuacja prawna nieco się zmieniła. Na zasadzie art. 297 ustawy przedsiębiorstwom, które przed 1 stycznia r. b. faktycznie udzielały pomocy leczniczej swym pracownikom, odracza się likwidację tej pomocy do terminu, wyznaczonego przez Radę Ministrów. Starania Zrzeszenia na przyszłość powinny zdążać w tym kierunku, aby termin ten odsunąć jak najdalej.

W każdym razie pomoc lekarska na najbliższy okres będzie utrzymana w obecnej formie. To też Zarząd Główny poczynił starania, aby wysokość kredytów nie doznała uszczuplenia i aby świadczeń pracowników nie powiększać. W lipcu r. ub., kiedy — wobec stanowiska Rady Banku — powstała dążność do pociągnięcia pracowników do rozległych świadczeń na rzecz pomocy lekarskiej, Zarząd Główny złożył w Dyrekcji obszerny memorjał. W rezultacie wprowadzono pewne opłaty, nie we wszystkich jednak dziedzinach pomocy lekarskiej, jak początkowo zamierzano. Opłaty te posiadają raczej charakter wychowawczy i mają zainteresować pracowników w tem, aby korzystanie z pomocy lekarskiej ograniczyć do wypadków, wskazanych rzeczywistą potrzebą. Wydział Personalny opracowuje obecnie okólnik, który ma wprowadzić szereg nowych zmian, przedewszystkiem o charakterze wewnętrzno - organizacyjnym. Wydanie okólnika uległo wstrzymaniu w związku z ustawą scaleniową; w każdym jednak razie Zarząd Główny zastrzegł sobie prawo wyrażenia swej opinji.

Zarząd Główny, przywiązując dużą wagę do higjenicznych warunków pracy — jeszcze w kwietniu r. ub. rozesłał do wszystkich Kół ankietę w tej sprawie. Na podstawie otrzymanych materjałów został opracowany obszerny memorjał w sprawie całokształtu warunków higjeny pracy w Centrali Banku i Oddziałach. Memorjał spotkał się z życzliwem przyjęciem ze strony Dyrekcji Banku, która przyrzekła stopniowo realizować wysunięte postulaty. Z podjętych już prac należy wymienić: a) zwołanie w Warszawie komisji pod przewodnictwem lekarza-specjalisty w dziedzinie higjeny pracy, mającej na celu rozwiązanie zagadnienia racjonalnego oświetlenia pomieszczeń bankowych; b) przygotowanie planów instalacji wentylacyjnej w gmachu Banku w Warszawie i wstawienie odpowiednich sum do budżetu na przeprowadzenie odpowiednich robót. W Oddziałach przyznano przedewszystkiem odpowiednie ryczałty na utrzymanie czystości, z zapewnieniem, że jeżeli ryczałty te okażą się nie wystarczające — będą one stosownie do potrzeb powiększane. Zagadnienie budowy lub przebudowy gmachów dwóch Oddziałów prowincjonalnych będzie rozwiązane zależnie od możliwości budżetowych Banku.

Z dziedziną higjeny pracy łączy się rozwój sportów wśród pracowników Banku. Dyrekcja zajmowała w tej sprawie stanowisko naogół

przychylne i wszystkie interwencje Zarządu Głównego o przyznanie na ten cel subsydjów Oddziałom prowincjonalnym miały wynik naogół pozytywny; jedynie dwukrotne starania Zarządu o przyznanie subwencji dla Warszawy zostały załatwione negatywnie. Przyznane Oddziałom przez Bank subsydja na ten cel w kwocie zł 6.600 wobec skali potrzeb uznać jednak należy za nie wystarczające.

Zarząd Główny zgłasza na Zgromadzenie Delegatów wniosek o zwrócenie się do Dyrekcji Banku o przyznanie na rok 1934 pewnej określonej kwoty na cele rozwoju sportu i podziału jej pomiędzy Koła Zrzeszenia.

Kwestja budowlana wśród pracowników Banku doznała w roku sprawozdawczym znacznego zaognienia. Pogorszająca się ogólna sytuacja gospodarcza, a w związku z tem zasadnicza zmiana konjunktury w dziedzinie budowlanej, pogorszanie się sytuacji materjalnej pracowników Banku oraz cały szereg innych czynników wpłynęły na to, że większość budujących znalazła się w sytuacji nad wyraz krytycznej i nie pozwalającej na terminowe regulowanie zobowiązań. Powstały w Warszawie z inicjatywy grona Kolegów specjalny komitet zwrócił się do Dyrekcji Banku z memorjałem, w którym wskazywał na konieczność przyjścia z pomocą osobom zaangażowanym w akcji budowlanej. Podjętą inicjatywę przejął Zarząd Główny i po długotrwałych wysiłkach osiągnął wydanie specjalnego zarządzenia, na podstawie którego: rozłożono większości pracowników spłatę pożyczki budowlanej na terminy do lat 10, udzielono szereg moratorjów i t. p. Były to jednak półśrodki, które dla wielu Kolegów okazały się nie wystarczające. To też w kilku wypadkach Zarząd Główny udzielił pomocy z funduszów Zrzeszenia, a ponadto w dwóch wypadkach wystarał się o większe pożyczki z t. zw. funduszu sanacyjnego.

Trudności, w jakie popadła większość budujących się, spowodowały, że obecnie Dyrekcja przy udzielaniu pożyczek budowlanych stosuje najdalej idące ograniczenia.

Ostatnio powstał projekt budowy w większości Oddziałów jednego typu domków dla pracowników przy pomocy długoterminowych pożyczek z Funduszu Emerytalnego. Opracowaniem konkretnych projektów będzie się musiał zająć przyszły Zarząd Główny.

Sprawa wypłaty Funduszu Zwrotnego po 15-letniej pracy, wskutek wstrzymania wypłaty i zamierzonych ograniczeń, wywołała duże niezadowolenie wśród pracowników. Zarząd Główny kwestję tę poruszał w listopadzie ub. r. i otrzymał informacje, że Dyrekcja będzie zakładała sprzeciwy przy wypłacie w poszczególnych przypadkach, związanych ze stanowiskiem służbowem pracownika, przyczem normy ogólne, stosowane przy sprzeciwach, miały być ustalone i podane do wiadomości. Stanowisko Dyrekcji uległo jednakże zmianie, czego wyrazem był List Okrężny w tej sprawie do Dyrektorów Oddziałów. Zarząd Główny, uważając, że stanowisko Dyrekcji nie ma uzasadnienia w Przepisach, nawet przy zastosowaniu interpretacji rozszerzającej, wystąpił z memorjałem, w którym wskazał na potrzebę wydania zarządzenia, ustalającego, w jakich wypadkach sprzeciw będzie zakładany, przyjęcia pełnej gwarancji za kwoty zatrzymane jako kaucje, cofnięcia decyzji o motywowaniu podań przez pracowników, wreszcie liberalnego traktowania podań, składanych w okresie najbliższych miesięcy. Mimo tej akcji Zarządu, konieczność motywowania podań przez pracowników została utrzymana z uzasadnieniem, że jedynie na podstawie praktyki będzie można określić pewne normy, według których sprzeciw będzie zakładany. Normy te zostaną sprecyzowane i podane do wiadomości pracowników po pewnym okresie próbnym. Podania pracowników będą traktowane liberalnie, jednak Dyrekcja podkreśla, że będzie przeciwdziałała nieprodukcyjnemu zużyciu złożonych kapitałów. W przypadkach założenia sprzeciwu przez Dyrekcję pracownikowi przysługiwać będzie prawo — wzamian za podjęcie swego kapitału — złożenia innego zabezpieczenia w formie ewikcji hipotecznej, papierów wartościowych lub t. p.

W sprawie stosunków, panujących na Oddziałach, Zarząd Główny interwenjował w kilku wypadkach w Wydziale Personalnym. Naogół stwierdzić należy, że stosunki pomiędzy Dyrekcjami Oddziałów a pracownikami uległy poprawie. Większość Dyrektorów Oddziałów rozumie potrzeby pracownika, posiadającego własną godność osobistą i własne życie prywatne. Pracownicy rozumieją, że przełożony powinien być wymagający, ale jednocześnie powinien posiadać takie zalety charakteru, które wzbudzałyby wśród nich powszechny szacunek i zaufanie. Podkreślić tutaj pragniemy, że we wszystkich wypadkach interwencji spotkaliśmy się w Wydziale Personalnym ze zrozumieniem potrzeby harmonijnej współpracy pomiędzy przełożonymi a pracownikami Oddziałów.

W dążeniu do ułatwienia pracy manipulacyjnej Zarząd Główny wystąpił do Dyrekcji o wydanie zbioru aktualnych okólników i zarządzeń dla wszystkich pracowników Banku. Sprawa została załatwiona pomyślnie, co ma specjalne znaczenie dla Kolegów z Oddziałów.

Do codziennych niejako zajęć Zarządu Głównego, absorbujących najwięcej czasu i wysiłków, których niesposób przedstawić w sprawozdaniu, należą interwencje u Władz Banku. Interwencje te dotyczą spraw, obchodzących bądź ogół pracowników, bądź też poszczególnych pracowników. Z uwagi na brak miejsca wymieniliśmy w sprawozdaniu niniejszem tylko sprawy najważniejsze. W sprawach indywidualnych Zarząd Główny interwenjował w przeszło 180 wypadkach, przeważnie w Wydziale Personalnym. Sprawy te dotyczyły: przeniesień pracowników do innych Oddziałów, anulowania podpisów na przyjęcie Przepisów Służbowych i Emerytalnych, zaliczenia dodatkowych lat do wysługi emerytalnej, przyznania pomocy lekarskiej członkom rodzin, bonifikowania opłat szkolnych, rozłożenia spłat długów pracowników emerytowanych, przyznania dodatkowych pensyj osobom zwolnionym, stałych zapomóg b. pracownikom oraz członkom ich rodzin, wyroków sądów dy-

scyplinarnych, zwrotu kosztów przeniesienia, przyznania pożyczek budowlanych i t. p. Jeśli interwencje te potraktować sumarycznie, to stwierdzić należy, że większość z nich miała wynik pozytywny.

Przedstawienie działalności Zarządu Głównego byłoby niekompletne, gdyby nie dodać narad i konferencyj z prawnikami, których Zarząd w okresie kadencji odbył zgórą dwadzieścia.

Zarząd Główny napotkał szereg zawiłych zagadnień prawnych, których rozwiązanie wymagało porad u specjalistów, celem sprecyzowania własnych poglądów i przeprowadzenia, opartej na znajomości rzeczy, obrony interesów pracowniczych. Większość z nich dotyczyła Przepisów Służbowych i Emerytalnych.

Całkowicie odrębny charakter posiada praca przedstawicieli Zarządu Głównego w Zarządach Funduszu Emerytalnego i Zwrotnego. Sekretarzami obu Zarządów są przedstawiciele pracowników, którzy na posiedzeniach występowali jako referenci spraw, będących na porządku obrad, a jednocześnie prowadzili protokóły obrad. Każdy z tych Zarządów odbył w obecnej kadencji po 3 posiedzenia.

Jeśli chodzi o wytyczne postępowania przedstawicieli Zarządu Głównego w Zarządzie Funduszu Emerytalnego, to działalność ich zmierzała do:

a) ustalenia samowystarczalności Funduszu,

b) skierowania polityki lokacyjnej Funduszu w stronę nabywania nieruchomości.

Otrzymane w maju ub. r. wyniki obliczeń samowystarczalności Funduszu przez matematyka — ubezpieczeniowca okazały się naogół dość korzystne. Teoretyczny niedobór kapitału równoważył się prawie w całości nadwyżką dochodów z lokat.

W związku z emerytowaniem zgórą 200 pracowników, sytuacja uległa później zmianie na niekorzyść. W celu ustalenia wysokości powstałego stąd niedoboru Zarząd Główny na posiedzeniu Zarządu Funduszu w listopadzie postawił wniosek dodatkowego przeprowadzenia obliczenia, który został przyjęty. Na poczet powstałego niedoboru Bank wpłacił na Fundusz Emerytalny 1 miljon złotych.

Zarząd Główny, uważając, że Fundusz Emerytalny powinien być conajmniej w 30% ulokowany w nieruchomościach, dążył do ulokowania w 1933 r. wolnych kapitałów Funduszu w domach czynszowych. Po długotrwałych pertraktacjach Zarząd Funduszu Emerytalnego kupił duży dom przy ul. Hortensji. Wspomniany dom nabyto przy oprocentowaniu brutto około 11%.

Działalność przedstawicieli Zarządu Głównego w Zarządzie Funduszu Zwrotnego miała na celu przedewszystkiem upłynnienie lokat Funduszu, celem umożliwienia wypłaty kapitału pracownikom po 15-letniej służbie. Pertraktacje prowadzone w tej sprawie dały wynik pozytywny.

Nadmieniamy, że na mocy uchwały Zarządu Funduszu podania pracowników o wypłatę kapitału po 15 latach są załatwiane bez posiedzeń — automatycznie, wypłata sum jednak zależna jest od stanowiska Dyrekcji, której przysługuje prawo sprzeciwu.

Odnośnie podań pracowników o wypłatę Funduszu Zwrotnego po 10-letniej pracy przedstawiciele pracowników zajmowali stanowisko przychylne we wszystkich wypadkach, wskazanych rzeczywistą potrzebą.

2. Wykonanie uchwał Zgromadzenia Delegatów.

Uchwały Zgromadzenia Delegatów dzielą się na dwa rodzaje: a) uchwały o charakterze wewnętrznym oraz b) uchwały, które mogą być zrealizowane dopiero po uzyskaniu zgody Dyrekcji Banku.

Pierwszy rodzaj nie nastręczał Zarządowi Głównemu trudności i uchwały te zostały wykonane. Wymienimy je w kolejności protokółu Zgromadzenia:

1) sporządzono rejentalny akt, upoważniający Zarząd Koła w Piotrkowie do kupna placu,

2) powstrzymano się od wszelkich inwestycyj; — wydatków pozabudżetowych nie uskuteczniono,

3) wypłacono wszystkie uchwalone subwencje dla Kół, instytucyj oraz na cele społeczne,

4) przekazano Sądowi Rozjemczemu do załatwienia przejrzenie i usunięcie sprzeczności w Statucie Zrzeszenia, jak również uzgodnienie go z ustawą o stowarzyszeniach.

5) przekazano do rozpatrzenia i wydania wyroku Sądowi Koleżeńskiemu w Warszawie sprawę p. Mandelskiego. Wyrok tego Sądu został jednak skasowany przez Sąd Rozjemczy i sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia w nowym składzie sędziów,

6) uchwały utworzenia Funduszu Stypendjalnego im. K. Motylewskiego Zarząd Główny nie wykonał i w sprawie tej zgłosi wniosek o reasumpcję na XV Zgromadzenie Delegatów.

Przechodząc do uchwał, których wykonanie zależne jest od decyzji Władz, zaznaczyć należy, że warunki ogólne, z powodu nawału prac bieżących, zarówno w Zarządzie Głównym, jak i w Wydziale Personalnym, nie sprzyjały normalnej pracy w tej dziedzinie. Pomimo tych trudności natury technicznej, Zarząd Główny dokładał starań, aby przynajmniej najważniejsze postulaty Zgromadzenia Delegatów, mające szanse przyjęcia, zrealizować. Wymienimy je pokrótce (w kolejności protokółu Zgromadzenia):

1) uzyskano w Dyrekcji zwolnienia od zajęć biurowych dla Prezesa Zarządu Głównego na 3 godziny dziennie, dla Sekretarza na 2 godziny oraz dla Skarbnika na 1 godzinę,

2) w sprawie przenoszenia pracowników z Oddziałów Kresowych po 3-letniej pracy — Zarząd Główny złożył Władzom obszerny memorjał. W rezultacie uzyskano dla Kół: w Brześciu, Łucku, Pińsku i Równem następujące ulgi:

a) przeniesienie po 3-letniej pracy na koszt Banku do Oddziału o bardziej kulturalnych warunkach pobytu,

b) przedłużenie urlopów wypoczynkowych w ciągu całego roku o 2 dni do każdego tygodnia urlopu normalnego,

c) zwrot kosztów podróży dla pracownika i członków rodziny do miejsca spędzenia urlopu i zpowrotem.

Ponadto dla pracowników Oddziałów w Chojnicach, Lidzbarku i Baranowiczach uzyskano zapewnienie w Wydziale Personalnym, że w miarę możności będą uwzględniane podania o przeniesienia po 3-letnim pobycie,

3) w sprawie obniżenia czynszów za mieszkania w gmachach bankowych — Zarząd Główny interwenjował ustnie kilkakrotnie w Wydziale Administracyjnym. Stanowisko Dyrekcji jest w tym wypadku nieprzychylne. Zarząd Główny, w celu zebrania odpowiednich materjałów i wystąpienia z memorjałem, zwrócił się do Kół z odpowiednią ankietą. Ankieta powyższa dała dotychczas nikłe wyniki, otrzymaliśmy bowiem odpowiedzi zaledwie z kilku Kół. Wobec tego sprawa uległa z konieczności zawieszeniu;

4) zaliczki budowlane, udzielone pracownikom przed wejściem w życie okólnika Nr. 34 z 26 września 1932 r., zostały wskutek indywidualnych podań rozłożone na terminy do lat 10, natomiast dla zaliczek, udzielonych po tym terminie, zachowano termin 5-letni;

5) w sprawie zawiadamiania pracowników o przeniesieniu przynajmniej na 2 tygodnie naprzód — Zarząd Główny przeprowadzał ustnie rozmowy w Wydziale Personalnym. Otrzymaliśmy wyjaśnienie, że, jeżeli względy służbowe nie stwarzają konieczności innego postępowania, Wydział Personalny stosuje zawsze kilkunastodniowy termin na przeniesienie pracownika;

6) wniosek w sprawie remontu na koszt Banku mieszkań czynszowych nie miał szans przejścia w związku z tendencjami oszczędnościowemi Dyrekcji i Zarząd Główny nie wysuwał go w pertraktacjach z Dyrekcją;

7) zorganizowanie obrony przeciwgazowej zostało przeprowadzone na zasadzie rozporządzeń ogólnych;

8) odnośnie bonifikowania pracownikom opłat za studja na W. S. H. Zarząd Główny interwenjował w 2-ch wypadkach z wynikiem pozytywnym. Tendencją Wydziału Personalnego jest naogół przychylne załatwianie wniosków pracowników, jeżeli dana uczelnia handlowa należy do kategoryj szkół wyższych;

9) Koło Warszawskie za lokal klubowy nie opłaca dotychczas komornego, amortyzując jedynie włożone w związku z remontem wkłady. Wobec tego sprawa definitywnego zwolnienia od czynszu jest chwilowo nieaktualna;

10) kwestji przyznania specjalnych dodatków dla kasjerów i skarbników — Zarząd Główny nie wysuwał w Dyrekcji z uwagi na znikome szanse realizacji w związku z sytuacją ogólną Banku;

11) wniosków, które dotyczyły zmian Przepisów Służbowych, Zarząd Główny nie był w stanie przeprowadzić z przyczyn niezależnych od siebie. Termin ogłoszenia uchwalonych uprzednio przez Radę Banku Przepisów został oznaczony nieodwołalnie na dzień 1 kwietnia i przeprowadzenie zmian do tego czasu było niemożliwe. Uchwalone na Zgromadzeniu zmiany mogły być uwzględnione jedynie w formie rewizji nowych Przepisów Służbowych, sytuacja jednak ogólna w ubiegłej kadencji nie sprzyjała wysunięciu postulatu zmiany tychże Przepisów. Natomiast Zarząd Główny wysunął kwestję ustalenia interpretacji poszczególnych paragrafów Przepisów Służbowych, a w szczególności §§ 7, 8 Przepisów Przejściowych. Sprawy te znalazły ostateczne rozwiązanie w związku z wydaniem nowych Przepisów Emerytalnych.

3. Działalność organizacyjna.

W celu przyjścia z pomocą członkom Zrzeszenia, Zarząd Główny udzielał pożyczek z funduszów ogólnych. Ze względów technicznych została zawarta umowa ze Spółdzielnią Oszczędnościowo-Kredytową Pracowników Banku Polskiego w Warszawie, w której Zarząd Główny ulokował kapitał do rozprowadzenia pomiędzy członków wszystkich Kół. Pozostałość kredytów udzielonych przez Spółdzielnię wynosiła na dzień 31.12.1933 r. zł 52.000; ponadto Zarząd Główny udzielał bezpośrednio pożyczek Kołom Zrzeszenia. Ogólna kwota pożyczek na dzień 31.12.1933 r. wynosiła zł 104.305.36.

Pomoc Zarządu Głównego dla Kół wyrażała się również w udzielaniu zapomóg na cele sportowe i kulturalne. Pomoc ta, udzielana z funduszów budżetowych Zarządu Głównego, wyniosła zł 5.170.

Celem zaznajomienia się z działalnością Kół lub załatwienia poszczególnych spraw na miejscu, Zarząd Główny przeprowadził rewizję działalności w Kołach: Pińsku, Łucku, Łodzi, Piotrkowie, Radomiu, Tomaszowie Maz., Kielcach i Lwowie.

Sporo uwagi poświęcił Zarząd Główny ścisłemu wykonywaniu regulaminów przez Zarządy Kół. Stwierdzić wypada, że stan rzeczy pod tym względem nie jest zupełnie pomyślny. Większość Kół nie nadsyłała zupełnie odpisów protokółów zebrań, wskutek czego Zarząd Główny nie był informowany o bieżących zagadnieniach Kół. Sprawy bieżące, jak przekazywanie składek, nadsyłanie wykazów i t. d. były niejednokrotnie załatwiane nienależycie i z opóźnieniem. Bilanse ostateczne Kół sporządzane były z pominięciem przepisów regulaminowych. Pomimo kilkakrotnych upomnień szereg Kół nie nadesłał w terminie zestawień bilansowych na dzień 31.12.1933 oraz sprawozdań z działalności, opóźniając prace Zarządu Głównego, związane z ogłoszeniem bilansu i sprawozdania ogólnego.

4. Sprawy bieżące.

Kadencja ustępującego Zarządu Głównego zaznaczyła się wzmożoną pracą tak Zarządu, jak też Sekretarjatu Zrzeszenia, do czego w znacznej mierze przyczyniła się zmiana Przepisów Służbowych i Emerytalnych oraz obchód XV-lecia Zrzeszenia.

Zarząd Główny odbył do końca stycznia 1934 roku 43 posiedzenia, t. j. przeciętnie 4 na miesiąc, wydał 33 komunikaty oraz 10 listów okrężnych do Kół. Nawał prac bieżących nie pozwolił jednak rozwiązać zagadnienia należytego informowania Zrzeszonych o aktualnych pracach Zarządu. Zdajemy sobie sprawę, że pod tym względem istnieje pewien rozdźwięk pomiędzy Zarządem Głównym a Zrzeszonymi, szczególnie na prowincji, którzy brak aktualnych informacyj o pracach Zarządu uważają za jego bezczynność. Staraliśmy się zaradzić temu przez wprowadzenie specjalnego działu w „Naszym Świecie" p. t. „Z działalności Zarządu Głównego". Rozwiązuje to jednak tylko częściowo kwestję, ponieważ z jednej strony, licząc się z tem, że pismo nasze wychodzi nazewnątrz, nie możemy szczegółowo pisać o wszystkich sprawach tylko nas obchodzących, z drugiej zaś strony — „Nasz Świat" jest miesięcznikiem, wskutek czego wiele wiadomości zbyt późno dochodzi do rąk Zrzeszonych. Wydawanie zaś komunikatów w każdej poszczególnej sprawie jest b. kosztowne i wymaga niewspółmiernie dużego nakładu pracy, tak ze strony członków Zarządu, jak i Sekretarjatu Zrzeszenia.

Miarą prac Sekretarjatu będą cyfry, dotyczące korespondencji Zarządu Głównego; ilość listów otrzymanych w 1933 r. wynosi 2244, a wysłanych 1545, wobec 1751 i 1041 w 1932 r.

5. Wykonanie budżetu w 1933 r.

Jak widać z niżej podanego zestawienia — wykonano budżet za rok sprawozdawczy w ramach preliminarza. Nadmienić przytem należy, że Zarząd Główny, mając na uwadze zmniejszone wpływy ze składek członkowskich skutkiem licznych emerytur i zwolnień oraz znaczny wydatek w związku z udziałem w akcji Komitetu Obchodu 15-lecia Zrzeszenia, kierował się daleko idącą oszczędnością, czego dowodem jest nieskorzystanie z upoważnienia otrzymanego od ostatniego Zgromadzenia Delegatów do przekroczenia budżetu o 10%, nieprzyjęcie nowego pracownika jako sekretarza, mimo, że czynności sekretarjatu znacznie się powiększyły, wreszcie umieszczenie wszystkich uchwalonych subwencyj pozabudżetowych w ramach ogólnych wydatków preliminowanych, przy uskutecznieniu odpowiednich przesunięć w poszczególnych pozycjach budżetowych.

	Preliminowano na 1933 r.	Wydatkowano w 1933 r.
Wydatki personalne	17.750.—	17.172.34
Porto	250.—	695.06
Rozjazdy	3.000.—	832.20
Materjały piśmienne	1.000.—	1.647.05
Ofiary i zapomogi	15.000.—	15.254.52
Składki członkowskie	4.000.—	3.524.—
Zgromadzenie Delegatów	10.000.—	10.930.58
Prenumerata pism	700.—	442.05
Różne wydatki	2.500.—	3.016.36
Fundusz Naukowy	2.000.—	2.000.—
„Nasz Świat"	15.000.—	15.554.42
	71.200.—	71.068.58

6. Sprawozdanie kasowe.

Jak wynika z zestawienia szczegółowego Funduszu Obrotowego za rok sprawozdawczy, dochody Zarządu Głównego składają się z:

		Zł
Procentów od udzielonych pożyczek		5.204.57
„ z rachunku oprocentowanego B. P.		8.432.63
Zrealizowanych kuponów od papierów proc. własnych		2.757.40
	Razem:	16.394.60
Po dodaniu: wpisów		58.—
wpływów ze składek członk.		76.436.41
oraz salda na 31.XII.32 r.		195.617.61
Stan strony czynnej Funduszu Obrotowego wykaże		288.506.62

Po odjęciu kwot z tytułu:

Wykonania budżetu za rok 1933	71.068.58	
Udziału Zarządu Głównego w akcji Komitetu Obchodu 15-lecia Zrzeszenia	22.279.08	
Amortyzacji ruchomości Zarządu Głównego	233.75	
Spisu uzupełnienia sum wydatkowanych na ruchomości Domu Wypoczynkowego	453.21	94.034.62

Pozostaje saldo na 31.12.33 r. — 194.472.—

Substancja zatem Funduszu Obrotowego zmniejszyła się w roku sprawozdawczym o zł 1.145.61.

7. Fundusz Samopomocy Doraźnej na wypadek śmierci.

W roku sprawozdawczym wypłacono z Funduszu Samopomocy Doraźnej na wypadek śmierci następujące zapomogi pośmiertne:

19.I.1933 r. po ś. p. Janie Kaczmarskim z Warszawy reszta — zł 3.578.

16.II.1933 r. po ś. p. Katarzynie Gintowt z Warszawy — zł 4.569.

21.II.1933 r. po ś. p. Stanisławie Białasie z Wilna — zł 4.566.

22.III.1933 r. po ś. p. Antonim Płońskim z Warszawy — zł 4.572.

3.VI.1933 r. po ś. p. Arturze Launsky'm de Tiefenthal ze Lwowa — zł 4.602.

5.VII.1933 r. po ś. p. Jadwidze Hermanowicz z Poznania — zł 4.593.

9.XI.1933 r. po ś. p. Kazimierzu Ostrowskim z Warszawy— zł 4.584.

17.X.1933 r. po ś. p. Marcinie Czubińskim z Kielc — zł 4.578.

10.XI.1933 r. po ś. p. Wacławie Kowalewskiej z Warszawy — 4.575.

9.XII.1933 r. po ś. p. Gustawie Chłapowskim z Warszawy — zł 4.575.

27.XII.1933 r. po ś. p. Tomaszu Sołdowskim z Piotrkowa — 4.578.

Pozostają jeszcze do wypłacenia zapomogi po ś. p. Ignacym Gwiżdżu z Krakowa oraz po ś. p. Antonim Szklarku z Warszawy.

Ogółem zmarło w roku sprawozdawczym 12 członków Funduszu, wypłacono zaś tytułem zapomóg zł 49.370.

8. Fundusz Wdów i Sierot im. J. Zarzyckiego.

W roku bieżącym udzielono z tego Funduszu zapomóg dwóm wdowom oraz jednej sierocie po byłych członkach Zrzeszenia na łączną kwotę — zł 520.

9. Fundusz Pomocy dla byłych członków Zrzeszenia.

Z Funduszu tego subwencjonowano byłych członków naszego Zrzeszenia, pozostających w skrajnej nędzy wskutek bezrobocia lub niemożności zarobkowania oraz złożonych ciężką chorobą. Zapomóg udzielono w 12 wypadkach na kwotę — zł 2.565.

10. „Nasz Świat".

Wydawnictwo „Nasz Świat", ukazujące się w formie miesięcznika, opublikowało w okresie sprawozdawczym, od stycznia do grudnia 1933 r. włącznie 10 zeszytów. Z tej liczby dwa zeszyty Nr. Nr. 2/3 i 6/7 — obejmowały okresy dwumiesięczne, natomiast pozostałe — wydawane były regularnie co miesiąc.

Budżet Zarządu Głównego na 1933 r. przewidywał na cele „Naszego Świata" kwotę zł 15.000 przy wydaniu 12 zeszytów rocznie, objętości 16 stron każdy. W ten sposób rocznik „Naszego Świata" powinien był zawierać 192 stronice druku. Wobec wprowadzenia pewnych oszczędności, jak również uzyskania tańszej ceny druku, rocznik za 1933 r. ukazał się w objętości 276 stron, przyczem budżet wydawnictwa przekroczony został tylko o zł 554.42. Ogólna suma kosztów, związanych z wydawaniem „Naszego Świata", wyniosła zł 15.554.42, na którą składają się następujące pozycje:

Papier, klisze i druk	zł 11.062.38
Honorarja autorskie i nagrody konkursowe	„ 1.239.08
Wynagrodzenie pracownika	2.300.—
Opakowanie i ekspedycje	„ 724.71
Różne wydatki	„ 249.25
	zł 15.575.42
Za sprzedane 21 zeszytów à zł 1 — otrzymano	„ 21.—
	zł 15.554.42

Zeszyt listopadowy, poświęcony 15-leciu Zrzeszenia, był stosunkowo najkosztowniejszy, do czego przyczynił się zarówno wysoki gatunek papieru tekstowego, jak i okładkowego oraz wyjątkowo duża ilość ilustracyj. Dzięki bezinteresownemu wydrukowaniu tego zeszytu za zgodą Dyrekcji w Drukarni Banku Polskiego, koszt jego wydania nie naruszył zbytnio równowagi budżetu czasopisma. Redakcja „Naszego Świata" złożyła Dyrekcji Banku serdeczne podziękowanie za ten dowód życzliwego ustosunkowania się do pisma.

We wrześniu „Nasz Świat" ogłosił dwa konkursy fotograficzne. O ile pierwszy konkurs został obesłany dość licznie, to na drugi nadesłano tylko jedno zdjęcie, wobec czego Sąd Konkursowy zdecydował przedłużyć termin nadsyłania prac do 15 kwietnia 1934 r.

W składzie Redakcji zaszły w 1933 r. następujące zmiany: w marcu ustąpił kol. dr. W. Zbijewski, w związku z czem Zarząd Główny delegował do Redakcji kol. St. Kobrynera. Zgodnie z ustalonym zwyczajem, obecnie—w związku z kończącą się kadencją Zarządu Głównego— członkowie Redakcji złożyli swe mandaty Zarządowi Głównemu.

11. Fundusz Naukowy.

W skład Zarządu Funduszu Naukowego wchodzili w okresie sprawozdawczym jako przedstawiciele Dyrekcji Banku Polskiego pp.: Dyr. dr. Leon Barański i Naczelnik Wydziału Personalnego dr. Tomasz Buczkowski, a ze strony Zrzeszenia — kol. kol. St. Kobryner, dr. Z. Piątkiewicz i M. Przetocki.

Fundusz Naukowy w ubiegłej kadencji ograniczał swą działalność do udzielania zapomóg wydawniczych.

Polska Akademja Umiejętności otrzymała w okresie od marca 1933 r. do stycznia 1934 r. zł 15.000.

Z powyższego zasiłku Polska Akademja Umiejętności wydała w tym samym okresie następujące prace:

1) M. Breit — „Stopa procentowa w Polsce.

2) I. Bezner — „Współzależność między obiegiem pieniężnym a poziomem cen w Polsce (1925—1930)".

3) St. Wyrobisz — „Rentowność banków".

4) E. Ugniewski — „Handel terminowy dewizami".

Pozatem Fundusz Naukowy udzielił subwencyj: miesięcznikowi „Bank" w kwocie zł 1.500 i kwartalnikowi „Ekonomista" — zł 1.599.50.

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie wydała w końcu 1933 r. podręcznik ekonomji politycznej ś. p. prof. J. St. Lewińskiego z zapomogi zwrotnej, udzielonej tej uczelni w 1932 r.

W okresie sprawozdawczym przyznano pracownikowi Banku jedną pożyczkę zwrotną w kwocie zł 1.000 na pokrycie kosztów, związanych z ukończeniem wyższych studjów.

III. DZIAŁALNOŚĆ KÓŁ

1. Działalność Koła Warszawskiego.

Jak wynika ze sprawozdania rocznego Zarządu, praca w Zarządzie podzielona była na kilka sekcyj i odbywała się przy współudziale delegatów wydziałowych. Zarząd odbył 19 posiedzeń i zwołał 4 Walne Zebrania oraz 1 Informacyjne. W biurze Koła pracowało 5 płatnych pracowników. Koło liczyło 31 grudnia 1933 r. — 497 członków.

Najżywszą działalność wykazuje Sekcja Społeczna. Dzięki opodatkowaniu się Zrzeszonych w wysokości ½% miesięcznej pensji, Sekcja mogła i w tym roku prowadzić akcję wydawania obiadów w Szkole Powszechnej im. Prez. Mościckiego. Do 15 czerwca 1933 r. wydawano dziennie 530 obiadów. Na kolonje letnie wysłano 316 dzieci, w tem 20 dzieci zredukowanych urzędników bankowych. Po wakacjach, wobec zmniejszenia się wpływów wskutek przejścia przeszło 50 Zrzeszonych na emeryturę, trzeba było ograniczyć ilość wydawanych obiadów do 450 dziennie. Poza obiadami, stanowiącemi dla wielu dzieci jedyną ciepłą strawę dzienną, wydano dzieciom 527 paczek, wartości zł 4.50 każda, na Wielkanoc i 450 paczek na Boże Narodzenie.

Ponadto dostarczono 27 najbiedniejszym dzieciom odzieży wartości zł 300. Ogólna suma wydana w roku sprawozdawczym na cele dożywiania dzieci wynosi zł 42.501. Sekcja Społeczna w roku ubiegłym udzielała Bursie im. Władysława Reymonta, w której wychowuje się 37 chłopców od 6 do 18 lat, opieki i pomocy finansowej.

W okresie sprawozdawczym wydatkowano dla wychowanków:

na odzież i bieliznę zł 1.108; obuwie i reparację zł 352, wydatki kulturalno-oświatowe (teatr, nauka śpiewu chóralnego i t. p.) zł 640, wpisy szkolne zł 385, kolonje letnie zł 300, pomoce naukowe, materjały piśmienne i t. p. drobne wydatki zł 1.336; pozatem została zakupiona proteza dla jednego wychowanka za zł 250 (na cel ten 100 zł zebrano od Koleżanek i Kolegów z Centr. Księg.).

Zasiłek dla Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Ulicy w roku sprawozdawczym wyniósł zł 605.

Należy nadmienić, że akcja społeczna nie kończyła się na tem; niemal codziennie wpływały do Zarządu prośby o zapomogę, subwencję i t. p., które Koło zazwyczaj codziennie załatwiało przychylnie, udzielając zapomóg z funduszu Sekcji lub przekazując kwoty zebrane wśród Koleżanek i Kolegów na listy składkowe.

Z funduszu Sekcji udzielono: 37 zapomóg różnym na ogólną sumę zł 407, przyczem najwyższa zapomoga wynosiła zł 20; różnym instytucjom na cele dobroczynne (za bilety do teatru, na koncert, nalepki i t. p.) wypłacono zł 204, byłym Koleżankom i Kolegom, będącym w ciężkich warunkach materjalnych — zł 665.50.

Udział w akcji społecznej wraz z licznymi członkami Zrzeszenia zaznaczył się również w wydatnej pomocy udzielonej Komitetowi Uczczenia 15-lecia Niepodległości Polski i 15-lecia istnienia Zrzeszenia przy organizowaniu akcji zbiórkowej i t. p. Również i w pracy Komitetu Pożyczki Narodowej nie brakło członków Zarządu i Koła (około 200 osób).

Pozatem Zarząd brał czynny udział w licznych imprezachh i uroczystościach, tak narodowych, jak i społecznych — propagując wysiłki Komitetów na terenie Banku.

Działalność gospodarcza ześrodkowana była w Sekcji Pożyczkowej i Gospodarczej.

Sekcja Pożyczkowa miała w roku sprawozdawczym wiele trudności do pokonania. Powodem był stały napływ podań o pożyczki, które z braku dostatecznego kapitału obrotowego nie zawsze mogły być natychmiast udzielane, to też Zarząd zmuszony był ograniczyć udzielanie pożyczek do zł 200 na członka.

W ciągu roku udzielono 542 pożyczki na sumę zł 87.260. Stan pożyczek na 31.12.1933 r. wynosił zł 61.891 na 102 kontach.

Z Sekcji Gospodarczej, która finansowała zakupy członków na sumę zł 79.929.47, korzystało 200 osób. W roku ubiegłym zawarto umowy ze Spółdzielnią „Obrót" i „Spółdzielnią Kredytową Kupców Polskich". Sekcja dostarczyła Zrzeszonym zniżkowych biletów do teatrów za pośrednictwem P. Z. K. A. na sumę zł 9.765.10.

Praca oświatowa Zarządu ograniczyła się do urządzenia jednego odczytu red. Jana Millera p. t. „Rola idei społecznej w literaturze".

Bibljoteka powiększyła w roku ubiegłym swój księgozbiór o 719 książek kosztem zł 3.135.76 i posiada obecnie 7.387 książek. Z Bibljoteki korzystało w roku ubiegłym 543 osoby, w 255 dniach ekspedycji wydano 15.501 członkom 27.848 tomów.

W „Zjednoczeniu" najruchliwszą była Sekcja Wodna; ogólna frekwencja osób na przystani i plaży osiągnęła cyfrę 1.400 osób. Kosztem Koła nabyto 3 hamburki oraz poczyniono pewne inwestycje. Tenisiści Koła, wydelegowani na rozgrywki do Poznania, zdobyli Puhar Zarządu Głównego oraz „Puhar Wędrowny" w rozgrywkach międzybankowych „Zjednoczenia". Na zawody sportowe, zorganizowane przez „Unję" w „Dniu Pracownika Umysłowego" i na zawody tenisowe międzybankowe ufundowano 2 nagrody. Do Sekcji Narciarskiej należy 62 członków, do Tenisowej 16, a do Wodnej 51.

Życie towarzyskie w Klubie było słabe, co jest poczęści rzeczą zrozumiałą w dużem mieście. Przeciętna frekwencja miesięczna nie przekraczała 100 osób. Doskonale rozwijała się Sekcja Szachistów.

Pozatem kwitnie bridge. Na różnych zebraniach, posiedzeniach, lekcjach plastyki, wykładach, kursach obrony przeciwgazowej w Klubie bywa rojno.

2. Działalność Kół prowincjonalnych.

Na podstawie sprawozdań rocznych, nadesłanych przez Koła prowincjonalne, można stwierdzić, że, pomimo ciężkiego roku, jaki przebyliśmy w naszem życiu organizacyjnem, pomimo strat materjalnych, poniesionych przez Zrzeszonych w związku z wprowadzeniem nowych Przepisów Służbowych — Zarządy w znacznej większości Kół pracowały wytrwale, choć może w tempie nieco zwolnionem — zrozumiałem w dzisiejszych warunkach — nad spełnieniem zadań Zrzeszenia.

a) Życie koleżeńskie.

Jak widać ze sprawozdań rocznych, życie koleżeńskie w roku ubiegłym nie wykazuje dalszego pomyślnego rozwoju. Przyczyniły się do tego ogólne warunki pracy, omawiane obszerniej na innem miejscu. Stosunki biurowe są naogół dobre, w trzech tylko Kołach odwołano się do Sądu Koleżeńskiego, przyczem jedną sprawę załatwiono polubownie.

W większości Kół współpraca odbywa się w nastroju miłym, nawet przyjacielskim i serdecznym; kilka zaledwie Kół nazywa stosunki międzykoleżeńskie poprawne lub chłodne.

Życie towarzyskie wśród Zrzeszonych rozwijało się w roku sprawozdawczym niejednolicie. Niektóre Koła brak ożywienia w tym kierunku przypisują brakowi własnego lokalu; inne zrzucają winę na „przepracowanie" lub „poświęcenie się rodzinie". Pomimo depresji, wywołanej pogorszeniem się warunków pracy lub kryzysem, szereg Zarządów potrafił, wbrew wszelkim przeszkodom, stworzyć ożywione i miłe stosunki towarzyskie na swym terenie pracy. Z większych Kół należy tu wymienić: Bielsko, Kraków, Łódź, w mniejszym stopniu Poznań; z mniejszych Koła—jak: Chojnice, Gniezno, Leszno, Lidzbark, Łuck, Tomaszów Maz.—wykazują ruchliwość i dbałość o życie towarzyskie. Czytamy w sprawozdaniach o bilardzie, czytelniach, wycieczkach krajoznawczych i towarzyskich, wieczorkach, zabawach tanecznych, „sobotach aktualności", czwartkach „brydżowych" i zwykłych. Wszystkie imprezy, tak głoszą sprawozdawcy, cieszyły się licznym udziałem i dużem uznaniem Zrzeszonych i zapraszanych gości.

Kilka Kół, nie mających własnego lokalu, połączyło swe wysiłki w kierunku stworzenia życia towarzyskiego z innemi instytucjami. (Państwowy Bank Rolny, Polski Klub Pracowników Instytucyj Finansowych).

b) Działalność kulturalno-oświatowa i sportowa.

Działalność Kół w dziedzinie kulturalno-oświatowej była w roku ubiegłym naogół nikła. Nawet bibljoteki nie wykazują, z wyjątkiem kilkunastu Kół, należytego rozwoju; dwa Koła nie posiadały wogóle księgozbiorów; jedno Koło posiada tylko 5 książek, coprawda naukowych. Brak zainteresowania bibljoteką tłumaczą dwa Koła „przeciążeniem pracą biurową", inne brakiem funduszów. Wykłady naukowe, przeważnie z dziedziny handlowej (analiza bilansów), zorganizowało 5 Kół; w kilkunastu Kołach odbywały się referaty i wieczory dyskusyjne na różne tematy; Kielce, Piotrków i Włocławek urządziły Kursy Obrony Przeciwlotniczo - Gazowej. W Kole w Starogardzie odbywa się obecnie Kurs „Uświadomienia Obywatelskiego".

Z drugiej strony duże ożywienie wykazuje działalność Kół w dziedzinie sportów. Na 54 Kół w 43 uprawiany jest tenis z mniejszym lub większym zapałem i powodzeniem. Koła w Sosnowcu, Katowicach, Poznaniu, Łodzi i Warszawie brały udział w rozgrywkach. Posiadaczami pucharów przechodnich są Koła w Warszawie i Sosnowcu.

W 22 Kołach istnieją rozwijające się bardzo pomyślnie sekcje wodne; tabor łodzi i kajaków zwiększył się poważnie w roku ubiegłym. W całym szeregu Kół istniały sekcje narciarskie; sport ten na terenie naszym cieszy się coraz większem uznaniem, nietylko w Kołach położonych blisko dobrych terenów, ale również na nizinach, np. w Pińsku. Pozatem dowiedzieliśmy się ze sprawozdań, że posiadamy łyżwiarzy, rowerzystów, automobilistów, myśliwych, a nawet bokserów pomiędzy Zrzeszonymi, nie mówiąc o strzelcach i amatorach siatkówki, krokieta, kręgli.

c) Działalność gospodarcza.

Praca na polu wewnętrzno-gospodarczem ograniczała się w Kołach przeważnie do udzielania Zrzeszonym pożyczek na mniejsze lub większe sumy, na rkótsze lub dłuższe okresy, oraz finansowania zakupów artykułów pierwszej potrzeby.

W szeregu Kół osobne sekcje gospodarcze, lub też Zarządy ułatwiały Zrzeszonym nabywanie różnych artykułów żywnościowych, jak też odzieży i opału przez wspólne zakupy oraz rozkładanie należności na kilka rat.

Należy nadmienić, że Koła w Bydgoszczy, Katowicach i Kielcach udzieliły w ciągu ubiegłego roku tylko po jednej pożyczce; Koło w Radomiu, oprócz kilku drobnych pożyczek do zł 50, zlikwidowanych w ciągu miesiąca (t. zw. „chwilówek"), zasadniczo pożyczek nie udzielało.

W innych Kołach z pomocy kredytowej, pomimo istnienia Spółdzielni Kredytowej, korzystali liczni Zrzeszeni, w kilku Kołach nawet wszyscy. Niestety, należy stwierdzić, że Koła nie zawsze zachowują normy ustalone regulaminem Zarządu Głównego.

Dwa Koła prowincjonalne (Bielsko i Kraków) prowadziły również Stołownie z dużym pożytkiem dla Zrzeszonych.

W 10 Kołach pracowały Spółdzielnie Oszczędnościowo-Kredytowe, w Poznaniu — Spółdzielnia Budowlana.

Dwa Koła posiadają jeszcze Kasy Samopomocy Koleżeńskiej. Spółdzielnia Oszczędnościowo-Kredytowa w Wilnie została zlikwidowana w roku ubiegłym.

d) Praca społeczna.

Działalność społeczna w poszczególnych Kołach także wykazuje w roku sprawozdawczym nierówne natężenie. Koła, jako nie mające osobowości prawnej, nie należą do instytucyj społecznych, poza przynależnością do Unji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, do której należy 15 Kół prowincjonalnych. Zrzeszeni natomiast są członkami i biorą czynny udział w licznych instytucjach społecznych, jak „L.O.P.P.", „Polski Czerwony Krzyż", „Liga Morska i Kolonjalna", „Związek Obrony Kresów Zachodnich", „Biały Krzyż", „Polska Macierz Szkolna", „Towarzystwo Przyjaciół Związku Strzeleckiego" i t. d., i t. d., pracując w zarządach tych i innych instytucyj społecznych oraz dobroczynnych.

Z wyjątkiem Koła Warszawskiego, pomoc dla bezrobotnych ograniczała się w roku sprawozdawczym (od chwili rozpoczęcia wpłat na Fundusz Pracy, t. j. od maja r. ub) przeważnie do zbiórki doraźnych składek pomiędzy Zrzeszonymi na dożywianie biednych dzieci i bezrobotnych, urządzanie „Gwiazdki" czy też zaopatrzenie dzieci i bezrobotnych w obuwie i ciepłą odzież. W niektórych Kołach wydawano obiady i śniadania dla biednych dzieci i bezrobotnych. Jedno Koło utrzymywało przez 6 miesięcy rodzinę bezrobotną; jedno wysłało na 6 tygodni ucznia do Rymanowa; inne utrzymywało swego chrześniaka w przedszkolu kosztem 30 zł miesięcznie.

Dla uczczenia ponownego wyboru Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz 15-lecia istnienia Zrzeszenia przyczyniły się Koła sumą zł 18.100 do Daru Zrzeszenia Pracowników B. P. w sumie zł 50.000, złożonego Panu Prezydentowi Rzplit. Polskiej dn. 29 czerwca 1933 r. i przeznaczonego przez Pana Prezydenta na „Fundusz Obrony Morza".

Wszystkie Koła współpracowały według swej możności w Komitetach Pożyczki Narodowej; delegaci nasi piastowali odpowiedzialne stanowiska, wygłaszali odczyty, prowadzili biura i t. d.

e) Praca wewnętrzno-organizacyjna.

Jak się kształtowała praca wewnętrzno-organizacyjna w poszczególnych Kołach, trudno ustalić na podstawie nadesłanych sprawozdań, gdyż sprawa ta jest przeważnie albo pominięta milczeniem, albo załatwiona ogólnikami.

Poza wyszczególnieniem ilości posiedzeń Zarządu i Walnych Zebrań tylko jedno Koło podało, że opracowało wnioski na Walne Zgromadzenie Delegatów.

f) Stosunki z Władzami.

Wszystkie niemal Koła podkreślają w swych sprawozdaniach, że stosunki z Władzami w tych Kołach, w których nie były dobre, uległy w ubiegłym roku znacznej poprawie. W niektórych Kołach były one „bardzo życzliwe, oparte na współpracy, umiejącej pogodzić obowiązek służbowy z interesem Zrzeszonych" lub „jak najlepsze, oparte na wzajemnym szacunku i wyrozumieniu".

Interwencje Zarządów Kół, o ile miały miejsce w nielicznych wypadkach, spotykały się prawie zawsze z życzliwem stanowiskiem i przychylnem załatwieniem spraw.

Jedynie ze sprawozdań czterech Kół wynika, że stosunki z miejscową Dyrekcją pozostawiają tam jeszcze wiele do życzenia.

W jednem z Kół doszło w ciągu roku do ostrego zatargu, zlikwidowanego przez Władze Banku z uwzględnieniem stanowiska zajętego przez pracowników.

* * *

Przedkładamy powyższe sprawozdanie, obrazujące działalność Zarządu Głównego i Zarządów Kół w ubiegłej kadencji, do krytycznej oceny ogółu Zrzeszonych. Ze swej strony uważamy za konieczne zaznaczyć, że praca Zarządu Głównego w ciągu ubiegłej kadencji odbywała się w warunkach wyjątkowo trudnych i niewdzięcznych. Pomawiani niejednokrotnie o bezczynność lub niedostateczną obronę interesów pracowniczych, stwierdzamy, że pracy oddaliśmy najlepsze chęci i umiejętności; żadnej sprawy nie przeoczyliśmy, w każdej natomiast wyczerpaliśmy wszelkie środki obrony, pozostające do naszej dyspozycji. To też ustępujemy w poczuciu spełnionego obowiązku.

Bilans Ostateczny Zarządu Głównego

ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO

dn. 31 grudnia 1933 r.

Aktywa:		Pasywa:	
Kasa	1.200,37	Fundusz Domu Wypoczynkowego	443.928,85
R-k Oprocentowany i Żyrowy w B. Polskim	179.789,30	„ Amortyzacyjny Domu Wypoczynk.	69.313,35
Papiery %% własne	36.235,30	„ Wdów i Sierot im. J. Zarzyckiego	4.832,31
„ „ Funduszu Wdów i Sierot im. J. Zarzyckiego	3.890,02	„ Samopom. Doraźnej na wyp. śmierci	13.197,—
Pożyczki	104.305,64	„ Pomocy dla b. czł. Zrzeszenia	985,—
Ruchomości	1.324,58	Sumy przechodnie	51.435,10
Nieruchomości i Ruchom. Domu Wypoczynk.	443.928,85	Saldo Funduszu Obrotowego	194.472,—
Nieruchomość „Bliżyn"	4.635,42		
Sumy przechodnie	2.854,13		
	778.163,61		778.163,61

Prezes
(—) M. Przetocki

II-gi wiceprezes-księgowy
(—) W. Szewczyk

Główna Komisja Rewizyjna:

(—) J. Chrobak
(—) Fr. Sokoliński
(—) K. Ambrożewicz
(—) H. Balcerzak
(—) W. Styburski
(—) H. Wyrzykowski
(—) J. Tarkowski

Zestawienie szczegółowe:

Fundusz Obrotowy

Winien:		
Płace pracowników	15.143,39	
Ubezpieczenia społeczne:		
Kasa Chorych	922,76	
Zakład Ubezp. Prac. Umysł.	973,20	
Fundusz Pracy	90,19	
„ Bezrobocia	42,80	17.172,34
Rozjazdy		832,20
Koszty Zgromadzenia Delegatów		10.930,58
Ofiary		10.084,52
Zapomogi		5.170,—
Składki członkowskie:		
Unja Zw. Zaw. Prac. Umysł.	3.060,—	
T-wo Dor. Pom. Lekarskiej	100,—	
Polska Macierz Szkolna	100,—	
T-wo „Op. Spec. nad Dziec."	120,—	
T-wo Popr. Języka Polsk.	30,—	
T-wo Przyjac. Dzieci Ulicy	90,—	
Polski Touring Klub	24,—	3.524,—
Materjały piśmienne		1.647,05
Porto		695,06
Prenumerata pism		442,05
Różne wydatki		3.016,36
Fundusz Naukowy		2.000,—
Koszty wydawn. „Nasz Świat"		15.554,42
Amortyzacja ruchom. Zarz. Gł.		233,75
Udział Zarządu Gł. w akcji Komitetu Obchodu 15-tolecia		22.279,08
Spisuje się jako uzup. sum. wyd. na ruchom. Domu Wypocz.		453,21
		94.034,62
Pozostałość 31.XII.1933 r.		194.472,—
		288.506,62

Ma:		
Pozostałość 31.XII.1932 r.		195.617,61
Składki członkowskie		76.436,41
Wpisy		58,—
Różne dochody:		
%% od udzielon. pożyczek	5.204,57	
„ z rach. oproc w B. P.	8.432,63	
Kupony od pap. %% własn.	2.757,40	16.394,60
		288.506,62

Zgromadzenie Delegatów

Winien:	
Zwrot kosztów kolejowych	2.528,53
Hotele	1.627,24
Djety	810,—
Koszty protokółu:	
Stenogram, druk, wysyłka i inne	2.220,31
Koszty przyjazdu Czł. Zarządu Głównego:	
na plenum w styczniu b. r.	1.554,92
„ „ „ październiku b. r.	869,58
Porady prawne	1.320,—
	10.930,58

Ma:	
Przeniesione na Fundusz Obrotowy	10.930,58
	10.930,58

Komitet Obchodu 15-tolecia Zrzeszenia

Winien:		Ma:	
Dar do uznania Pana Prezydenta Rzplitej	50.000,—	Udział Pracowników B. P. w akcji Komitetu	32.051,54
Koszty wydania albumu jubileuszowego	4.330,62	„ Zarządu Głównego „ „ „	22.279,08
	54.330,62		54.330,62

Fundusz Samopomocy Doraźnej na wypadek śmierci

Winien:		Ma:	
Wypłacono w 1933 r.	49.370,—	Pozostałość 31.XII.1932 r.	3.164,—
Pozostałość 31.XII.1933 r.	13.197,—	Wpływ w 1933 r.	59.403,—
	62.567,—		62.567,—

Fundusz Wdów i Sierot im. J. Zarzyckiego

Winien:		Ma:	
Wypłacone zapomogi	520,—	Pozostałość 31.XII.1932 r.	4.389,28
Pozostałość 31.XII.1933 r.	4.832.31	Wpływ za zrealiz. kup. od 4% Poż. Pr. Dol.	42,72
		„ „ „ „ „ Akcyj B. P.	24,—
		„ z tyt. zalegl. składek czł. na F. S. D.	152,60
		„ „ „ odsetek od F. S. D.	743,71
	5.352,31		5.352,31

Fundusz Pomocy dla b. czł. Zrzeszenia

Winien:		Ma:	
Wypłacone zapomogi w 1933 r.	2.565,—	Pozostałość 31.XII.1932 r.	3.550,—
Pozostałość 31.XII.1933 r.	985,—		
	3.550,—		3.550,—

Fundusz Domu Wypoczynkowego

Winien:		Ma:	
Pozostałość 31.XII.1933 r.	443.928,85	Pozostałość 31.XII.1932 r.	443.475,64
		Spisano z Fund. Obrotow. jako uzup. sum wydatkow. na ruchom. Domu Wypocz.	453,21
	443.928,85		443.928,85

Fundusz Amortyzacyjny Domu Wypoczynkowego

Winien:		Ma:	
Pozostałość 31.XII.1933 r.	69.313,35	Pozostałość 31.XII.1932 r.	66.339,17
		Odpisano za 1933 rok	2.974,18
	69.313,35		69.313,35

Nieruchomości i Ruchomości Domu Wypoczynkowego

Winien:		Ma:		
Pozostałość 31.XII.1932 r.	443.475,64	Pozostałość 31.XII.1933 r.		
Wydatkowano w 1933 roku	453,21	Nieruchomości	355.111,74	
		Ruchomości	88.817,11	443.928,85
	443.928,85			443.928,85

Papiery %% własne

Winien:		Ma:	
Pozostałość 31.XII.1932 r.	31.435,30	Pozostałość 31.XII.1933 r.:	
Pożyczka Narodowa 3 raty a 1.600/—	4.800,—	Akcje B. P. 300 szt.	26.385,—
		4% Poż. Pr. Dol. 30 „	1.350,30
		4% Poż. Pr. Inwest. 37 „	3.700,—
		Pożyczka Narodowa — 3 raty	4.800,—
	36.235,30		36.235,30

Papiery %% Funduszu Wdów i Sierot im. J. Zarzyckiego

Winien:		Ma:		
Pozostałość 31.XII.1932 r.	1.444,02	Pozostałość 31.XII.1933 r.:		
7% Poż. Stabilizacyjna — 500 dol.	2.446,—	Akcje B. P.	3 szt.	276,—
		4% Poż. Pr. Dol. 24	„	1.168,02
		7% Poż. Stabil. — 500 dol.		2.446,—
	3.890,02			3.890,02

Sumy Przechodnie

Winien:			Ma:		
Pozostałość 31.XII.1933 r.:			Pozostałość 31.XII.1933 r.:		
Udział w Spół. Oszcz.-Kred.	10,—		Niepodjęty czek Nr. 85.595	50.000,—	
„ Spół. Synd. Prac.	100,—		Do wyjaśnienia	50,57	
„ Centrali Kredyt.	415,—		Wpłaty za Kalend. Handl.	97,85	
Należne % od udziel. poż. za 1933 r.	401,01		Wpływ skł. czł. i %% od poż. na 1934 rok.	1.286,68	51.435,10
Wypłac. za mater. piśm.	201,98				
„ awans p. M.	10,—				
Należy się od Kół za poczt. L. O. P. P.	97,35				
Do rozrach. z Pensjonatem Domu Wypoczynkowego	1.033,99				
Raty Poż. Narod. za pracow. Sekretarj Zarz. Główn.	216,—				
Wydatki na 1934 rok.	368,80	2.854,13			
		2.854,13			51.435,10

Rachunek Pożyczek

Winien:		Ma:		
Pozostałość 31.XII.1932 r.	112.120,—	Spłacone pożyczki w 1933 r.		109.569,36
Udzielone pożyczki w 1933 r.	101.755,—	Pozostałość 31.XII.1933 r.:		
		Poż. udziel. poszcz. Koleg.	5.555,—	
		Spółdz. Oszcz.-Kredytowa	52.000,—	
		„ Gospodarcza	7.000,—	
		11 Kół Zrzeszenia	38.970,64	
		Zaliczki na płacę	780,—	104.305,64
	213.875,—			213.875,—

Preliminarz budżetowy Zarządu Głównego na 1934 rok

Wydatki:

1.	Wynagrodzenie pracowników	13.600,—
2.	Ubezpieczenia społeczne	2.000,—
3.	Podróże służbowe	1.500,—
4.	Zgromadzenie Delegatów	6.500,—
5.	Składki członkowskie	3.500,—
6.	Przybory biurowe	1.000,—
7.	Prenumerata pism	600,—
8.	Depesze, porto	700,—
9.	Różne wydatki	1.200,—
10.	„Nasz Świat"	13.500,—
11.	Ofiary, zapomogi, subwencje	12.000,—
12.	Fundusz Naukowy	2.000,—
13.	Udział Zarządu Głównego w kosztach utrzymania Klubu.	2.000,—
		60.100,—

Wpływy:

Składki członkowskie:	
„ „ zwyczajne	62.000,—
„ „ nadzwyczajne	4.500,—

Bilans Ostateczny
DOMU WYPOCZYNKOWEGO
ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO
dn. 31 grudnia 1933 r.

Aktywa:		Pasywa:		
Kasa	627,81	Zarząd Główny		375.649,49
Nieruchomości	355.111.74	Fundusz Amortyzacyjny:		
Ruchomości	88.817,11	Nieruchomości	26.344,18	
Sumy przechodnie	716,48	Ruchomości	42.969,17	69.313.35
		Sumy przechodnie		310,30
	445.273,14			445.273,14

Rachunek Zysków i Strat

Wydatki personalne:			Wpływy za lokale	20.215,95
Pensja administracji	3.000,—		„ za opał	2.871,25
„ utrz. i ub. społ. służby	5.132,69		„ netto z 5% dodatku na administrację	1.606,59
Wyjazdy służbowe	165.20	8.297,89		
Podatki i asekuracja budynków		2.956,91		
Opał		3.856,61		
Światło		1.412,14		
Woda		592,70		
Telefon, radjo, pisma		804,82		
Utrzymanie porządków w budynkach		307,53		
Utrzymanie ogrodu		68,95		
Wydatki kancel., opłaty stempl. i pocztowe		168.51		
Konserwacja:				
ruchomości	347.55			
instalacyj	26,70			
budynków	215,40	589,65		
Remont budynków		2.572,20		
Różne drobne		91.70		
Odpisy:				
od nieruchomości		2.974,18		
		24.693,79		24.693,79

(—) *H. Mikołajczyk* (—) *P. Kiedrytz*

Główna Komisja Rewizyjna:

(—) *J. Chrobak* (—) *Fr. Sokoliński* (—) *K. Ambrożewicz* (—) *H. Balcerzak*

(—) *W. Styburski* (—) *H. Wyrzykowski* (—) *J. Tarkowski*

Bilans Ostateczny
FUNDUSZU NAUKOWEGO ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO
dn. 31 grudnia 1933 r.

Aktywa:		Pasywa:	
Kasa	50,—	Fundusz Żelazny	15.000,—
R-k Oprocentowany w B. P.	43.947,16	„ Obrotowy	35.840,29
Pożyczki	12.166,35	„ Polskiej Akad. Umiej. w Krakowie	5.573,22
Księgarnie za książki oddane do komis. sprzed.	7.713,31	Książki oddane do komis. sprzedaży	7.713,31
Sumy przechodnie	250,—		
	64.126,82		64.126,82

Prezes (—) *M. Przetocki* Sekretarz (—) *St. Kobryner* Skarbnik (—) *Dr. Z. Piątkiewicz*

Główna Komisja Rewizyjna:

(—) *J. Chrobak* (—) *Fr. Sokoliński* (—) *K. Ambrożewicz* (—) *H. Balcerzak* (—) *W. Styburski*

(—) *H. Wyrzykowski* (—) *J. Tarkowski*

Zestawienie szczegółowe

Fundusz Obrotowy

Winien:		Ma:	
Odpisano tytułem %% na Fundusz Polsk. Akad. Umiej. w Krakowie	705,84	Pozostałość 31.XII.1932 r.	16.407,16
Bonifikata kosztów kursów nauk. w Kołach	1.200,—	Dyrekcja B. P. — subwencja	20.000,—
Zasiłki wydawnicze i honorarja	3.471,05	Zarząd Główny — składka za 1933 r.	2.000,—
Odbitki skrótów odczytów	31,05	„ „ — nieprzyj. honorar. przez prof. Fajansa	100.—
Dostawa wydawnictw i inne	57,77	Odsetki z Rach. Oprocent. w B. P.	2.339,55
Pozostałość 31 XII.1933 r.	35.840,29	Wpływ ze sprzedaży wydawnictw	449,29
		„ „ „ skrót. anal. bil. i dodat. naukowych	10,—
	41.306,—		41.306.—

Fundusz Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie

Winien:		Ma:	
Podniesiona subwencja	15.000,—	Pozostałość 31.XII.1932 r.	19.867,38
Pozostałość 31.XII.1933 r.	5.573,22	Odsetki od Funduszu	705,84
	20.573,22		20.573,22

Bilans Ostateczny

KÓŁ ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO *)

dn. 31 grudnia 1933 r.

Aktywa:		Pasywa:	
Kasa	11.746,36	Fundusz Obrotowy	311.418,47
Bank Polski i Spółdzielnie	88.010,43	„ Amortyzacyjny	86.456,07
Papiery %% własne	3.257,49	Różne	177.882,95
Pożyczki	121.377,68		
Ruchomości	74.146,85		
Bibljoteki	119.375,52		
Inwentarz Sportowy	116.162,22		
Różne	41.680,94		
	575.757,49		575.757,49

Zestawienie Sum Bilansowych

ZARZĄDU GŁÓWNEGO I KÓŁ ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO *)

dn. 31 grudnia 1933 r.

Aktywa:		Pasywa:	
Kasa	12.946,73	Fundusz Obrotowy	505.890,47
Bank Polski i Spółdzielnie	267.799,73	„ Domu Wypoczynkowego	443.928,85
Papiery %% własne	39.492,79	„ Amortyzacyjny Domu Wypoczynk.	69.313,35
„ „ Funduszu Wdów i Sierot im J. Zarzyckiego	3.890,02	„ „ Kół	86.456,07
Pożyczki	225.683,32	„ Samop. Doraźnej na wyp. śm.	13.197,—
Ruchomości	75.471,43	„ Pomocy dla b. czł. Zrzeszenia	985,—
Bibljoteki	119.375,52	„ Wdów i Sierot im. J. Zarzyckiego	4.832,31
Inwentarz Sportowy	116.162,22	Różne	229.318,05
Nieruch. i Ruchom. Domu Wypoczynk.	443.928,85		
Nieruchomość „Bliżyn"	4.635,42		
Różne	44.535,07		
	1.353.921,10		1.353.921,10

*) Bez Koła Emerytów.

Załącznik do Bilansu Ostatecznego Kół Zrze-

AKTYWA: **dnia 31 grud**

Kasa		Bank Polski i Spółdzielnie		Bibjoteka		Ruchomości		Inwentarz Sportowy		Papiery %% własne		Pożyczki		Różne	
7	72	892	73	556	30	555	—	5145	08	—	—	430	—	—	—
—	—	921	02	5462	80	—	—	2127	—	—	—	510	—	—	—
117	43	1436	54	1695	84	4960	45	1600	—	94	25	1640	—	206	07
141	12	503	60	1887	85	342	85	1233	—	133	71	1387	99	—	—
283	09	1200	—	3279	99	1020	60	1338	90	—	—	15	—	—	—
27	45	185	—	978	24	52	29	366	32	—	—	550	—	—	—
37	29	4575	84	3581	58	1192	35	399	20	—	—	270	—	10	—
57	50	723	58	1250	60	1	—	3452	52	—	—	770	—	—	—
546	06	151	03	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	122	50
—	—	623	74	2129	10	138	10	497	20	—	—	265	—	14	—
20	42	556	58	917	87	—	—	1102	27	—	—	730	—	—	—
—	—	659	56	815	69	605	30	500	—	142	99	900	—	170	—
14	—	926	52	1253	99	505	—	102	50	91	56	640	—	—	—
—	—	819	75	1154	23	—	—	204	15	34	64	20	—	—	—
235	19	56	37	166	—	—	—	845	50	—	—	150	—	—	—
29	89	415	—	1896	84	—	—	672	—	—	—	1530	—	200	—
3	—	904	62	1653	18	437	36	1900	—	44	57	40	—	—	—
—	—	5312	96	2116	—	—		2273	—	—	—	300	—	993	29
—	—	1379	64	1360	32	230	50	2352	34	—	—	—	—	—	—
39	71	1016	80	246	60	50	—	—	—	302	80	120	—	—	—
978	44	1361	02	3207	98	5095	17	3872	81	—	—	2171	15	—	—
38	27	551	78	313	21	36	72	112	21	—	—	1290	—	—	—
16	28	778	13	699	58	1206	80	850	40	—	—	1360	—	7	70
37	21	373	26	719	59	236	—	1420	11	—	—	—	—	58	55
—	—	3593	35	384	60	2768	45	—	—	100	—	2550	—	—	—
4103	65	2988	20	4290	24	2132	15	—	—	745	69	5625	—	252	20
—	—	559	46	451	42	190	85	—	—	—	—	2833	97	9	—
1369	55	6151	56	6149	25	18669	13	2249	06	408	—	2855	—	4255	26
771	03	42	64	1904	36	—	—	685	26	151	17	540	—	—	—
9	81	2352	39	1292	75	—	01	—	—	—	—	348	—	—	—
—	34	519	32	321	20	220	—	2317	40	—	—	3579	19	—	—
23	31	—	—	984	75	78	—	4391	88	—	—	660	—	—	—
7	88	483	31	1832	46	57	—	—	—	—	—	2592	10	7621	—
7	—	184	84	1259	13	8	10	1150	34	45	06	—	—	603	27
15	96	245	94	5769	65	5958	45	3596	45	—	—	4890	60	1146	68
35	95	437	44	2515	65	334	—	276	95	—	—	1500	—	—	—
—	—	650	54	851	40	1036	05	184	—	96	—	264	67	—	—
—	24	247	87	1168	52	26	70	347	90	—	—	244	—	—	—
1	97	488	69	308	50	152	80	—	—	—	—	480	—	—	—
—	—	486	01	105	50	1	—	78	50	—	—	1942	01	45	64
3	46	559	40	—	—	157	50	24	50	—	—	2480	—	48	54
98	19	1545	—	3666	86	2655	07	3296	—	44	57	—	—	148	23
—	—	2180	28	7	50	—	—	—	—	333	73	2883	—	—	—
—	—	592	72	1239	85	51	15	94	16	—	—	250	—	—	—
16	35	705	79	84	05	—	—	60	—	—	—	670	—	—	—
122	91	52	05	467	20	40	—	—	—	188	75	1420	—	—	—
46	94	2571	02	265	80	1245	08	59	—	—	—	1240	—	—	—
—	—	703	92	511	15	40	30	—	—	100	—	—	—	—	—
—	—	178	35	1630	85	498	—	4123	86	—	—	—	—	—	—
79	48	663	—	844	35	217	95	—	—	—	—	460	—	—	—
2375	08	955	40	6090	09	250	86	1269	95	—	—	2110	—	22	—
6	95	134	10	1970	—	393	82	—	—	—	—	110	—	—	—
16	62	300	—	403	93	376	40	790	50	—	—	1070	—	—	—
3	62	31112	77	35261	13	19922	54	58800	—	200	—	61891	—	25747	01
11746	36	88010	43	119375	52	74146	85	116162	22	3257	49	121377	68	41680	94

szenia Pracowników Banku Polskiego *)

nia 1933 r. PASYWA:

L. p.	Koła	Ilość członków 31/XII. 33 r.	Składka miesięczna na rzecz Koła		Fundusz Obrotowy		Fundusz Amortyzacyjny		Różne	
1	Baranowicze	9	29	46	6748	80	838	03	—	—
2	Białystok	14	40	06	5711	82	3309	—	—	—
3	Bielsko n/Śl.	22	84	24	8495	57	3047	42	207	59
4	Brześć n/B.	13	34	12	3973	28	1476	93	179	91
5	Bydgoszcz	22	75	53	5341	85	1773	64	22	09
6	Chojnice	6	23	16	1595	75	563	55	—	—
7	Częstochowa	13	46	71	8177	62	1888	64	—	—
8	Drohobycz	10	30	47	3119	40	2203	91	931	89
9	Gdańsk	9	45	16	1619	59	—	—	—	—
10	Gdynia	7	22	09	2997	31	669	83	—	—
11	Gniezno	11	34	15	2349	02	978	12	—	—
12	Grodno	8	28	27	1932	34	491	20	1370	—
13	Grudziądz	15	51	55	2955	05	578	52	—	—
14	Inowrocław	8	24	69	1910	24	302	53	20	—
15	Jarosław	6	24	19	896	76	556	30	—	—
16	Jasło	12	39	80	3677	62	1066	11	—	—
17	Kalisz	12	38	63	3680	42	1225	34	76	97
18	Katowice	28	107	10	8631	26	1845	99	518	—
19	Kielce	11	38	59	4152	68	1001	12	169	—
20	Kołomyja	7	29	08	1671	25	104	66	—	—
21	Kraków	51	196	98	11729	93	4386	99	569	65
22	Król. Huta	11	35	94	1880	05	462	14	—	—
23	Leszno	11	35	04	3076	56	1342	33	500	—
24	Lidzbark	11	33	63	1391	42	1416	35	36	95
25	Lublin	24	84	36	9033	08	353	17	10	15
26	Lwów	58	197	16	18659	94	1477	19	—	—
27	Łomża	9	27	33	2903	13	70	—	1071	57
28	Łódź	69	253	54	31279	27	8880	76	1946	78
29	Łuck	12	43	34	4014	70	—	—	79	76
30	Nowy Sącz	9	33	18	3499	87	503	09	—	—
31	Ostrów	15	47	72	5421	11	1471	53	64	81
32	Pińsk	9	29	91	4967	11	1170	83	—	—
33	Piotrków	11	42	67	9436	40	582	76	2574	59
34	Płock	8	26	62	2654	47	603	27	—	—
35	Poznań	79	265	57	15427	21	5409	04	787	48
36	Przemyśl	10	32	77	3948	64	1151	35	—	—
37	Radom	16	50	07	2165	09	608	48	309	09
38	Równe	12	39	06	2035	23	—	—	—	—
39	Rybnik	6	23	15	1310	58	121	38	—	—
40	Rzeszów	9	30	17	2589	71	68	95	—	—
41	Siedlce	7	18	74	3195	40	78	—	—	—
42	Sosnowiec	23	72	34	8377	87	3068	05	8	—
43	Stanisławów	17	52	37	4919	11	3	—	482	40
44	Starogard	5	16	86	1721	14	506	74	—	—
45	Suwałki	6	23	97	1468	27	67	92	—	—
46	Tarnopol	9	30	23	2168	75	122	16	—	--
47	Tarnów	12	41	01	4858	39	326	—	243	45
48	Tczew	7	20	59	1182	20	173	17	—	—
49	Tomaszów Maz.	9	29	63	5193	31	1231	75	6	—
50	Toruń	14	48	92	1895	58	369	20	—	—
51	Wilno	23	76	55	9288	64	3187	43	597	31
52	Włocławek	17	58	20	1869	21	745	66	—	—
53	Zamość	9	33	55	2619	47	337	98	—	—
54	Warszawa	497	2.129	15	45600	—	22238	56	165099	51
		1338			311418	47	86456	07	177882	95

*) Bez Koła Emerytów.

Zał. do sprawozd. (Działalność Kół)

ZESTAWIENIE ZE SPRAWOZDAŃ ROCZNYCH KÓŁ

Nr.	Nazwa Koła	Życie koleżeńskie: Stosunki biurowe i koleżeńskie	Życie koleżeńskie: Ilość spraw Sądu Koleżeńskiego	Życie koleżeńskie: Stosunki towarzyskie	Dział kulturalno-oświatowy i sportowy: Kursy	Odczyty	Bibljoteki: Ilość tomów	Bibljoteki: Korzystało osób	Bibljoteki: Wypożyczono w c. roku	Sekcje sportowe lub sporty, uprawiane przez członków	Sumy wydane na cele sportowe Zł
1	Baranowicze	Dość dobre; bywały zatargi	—	Zupełny brak	—	—	127	10	315	Tenis (własny kort), narty	—
2	Białystok	Poprawne	—	Niema klubu z powodu braku lokalu	—	—	1840	16	—	Tenis—10 osób	86,25
3	Bielsko n/Śl.	Dobre	—	B. rozwinięte; czytelnia, bilard, wieczorki licznie uczęszczane, wycieczki (Żywiec, Wapienica)	„Analiza bilans.", przygotowano i rozdano skrypty „Wyższ. rachunkowoś."	1 o akcji filantropij, prenumerat. 1 pismo codzien. kilka tygodn. i 1 fachowe	245	17	752	Łyżwiarst., narciarstwo, sp. wodne, tenis, turystyka,—duże zainteresowanie	279,—
4	Brześć n/B.	Drobne zatargi	—	Niema klubu, gdyż Koło za biedne na utrzymanie	—	—	600	(Dwie tyg.)	—	Sekcja wioślarska, wł. lokal przy Tow. Wioś, tabor: 6 kajak., 2 łodzie spac., 1 półrasowa; korzystają wszyscy; wartość taboru zł 1.233,—	—
5	Bydgoszcz	B. dobre	—	Mało rozwinięte; członkowie wolny czas poświęcają rodzinie i pracy społecznej	—	—	550	Wszyscy	—	Sekcje: wodna, tenisowa, lekkoatletyczna. Wielu czł. pos. P.O.S. lub nagrody strzeleckie	1.349,—
6	Chojnice	Dobre	—	Niema; brak klubu	—	3 referaty, ożyw. dyskus.	121 Pren. Przegl. Powsz.	7	—	Sekcja wioślarska, własna łódź; rowery, tenis, łyżwiarstwo, saneczk.	—
7	Częstochowa	Dobre	—	Od maja 1933 2-izbowy lokal; pożegnania kol. i kol., uroczystość Św. Mikołaja dla dzieci	—	—	703	200	—	Narciarst., łyżwiarstwo, myśliwstwo. Brak kortu	—
8	Drohobycz	—	—	—	—	—	172	—	—	Kort tenisowy (Utrzym. kortu deficyt zł 79)	429,—
9	Gdańsk	Przyjacielskie	—	Niema; brak klubu	Niema—brak lokalu. Niemal wszyscy są członkami „Tow. Przyj. Nauki i Sztuki", gdzie urządz. są odczyty przez prof. prof. Uniwers. Warszawskiego i Poznańskiego					Czł. należą do Klubu „Gedanja" (sekcje: piłki nożnej, tenisowej, bokserskiej, motocyklowej)	
10	Gdynia	Dobre	—	Lokal za mały na zebrania towarz.; w sezonie wynajmowany	—	—	181	Wszyscy	—	Sekcja wodna; brak przystani; kapitał włożony w sprzęt Korzystają wszyscy	1.500,—
11	Gniezno	Dobre	—	2 koła towarzyskie; działalność ożywiona; wspólne wycieczki	—	—	211	—	500	Wioślarstwo, tenis, narciarstwo łyżwiarstwo; 2 odzn. P.O.S., 4 odzn. strzeleckie; 1 łódź sportowa	

ZRZESZENIA PRACOWNIKÓW BANKU POLSKIEGO

Działalność gospodarcza					Praca społeczna			Praca wewnętrzno-organizac.		
Pożyczki								Ilość odbyt.		
Korzystało osób	Ilość udzielonych pożyczek	Udzielono w c. roku pożyczek Zł	Sekcje gospodarcze	Organizacje gospodarcze	Udział w organizacjach społecznych	Bezpośrednia akcja dobrocz. i społeczna	Subwencje i wydatki na akcję dobroczynną i społeczną Zł	Walnych Zebrań	Posiedzeń Zarządu	Uwagi
10		2.937,—	—	—	—	Pomoc dla bezrobotnych; zasiłki dla biednych dzieci.	476,—	4	7	Hamow. częstemi zmian. prez. i niech. do obej. stan w Zarząd.
6	36	4.480,— Krótkot. do zł 100, kilka 3-mies. zł 250	—	—	LOPP. PCK., Z.O.K. Zach., Pat. nad więź.	Dożyw. dzieci (Dyrekcja i czł.)	90,—	3	15	Nastrój przygn. wywoł. zmian. Prz. Sł. ham. pr.
— (Do zł 500,—; spłacono zł 6130,—)	26	6.515,—	Gosp. obr. zł 3.856.— Stołownia obr. zł 4.857 Kupiono „Elektrolux" (odkurzacz), wypożyczany członk.	Spółdzielnia Oszczędn. Kredytowa — funkcjon. sprawnie i pomyślnie	Pol. Macierz Szk., LOPP., K. P. Strzelca P.C.K., Bursa Pol., Tow. Pop. Bud. Szk. Pow., Unja	Sekcja „Koło Pań"—na akcję dobroczynną wydała zł 966	1.738,—	7	23	—
(Krótkoterm. na bony do zł 50,—)			—	Kasa Samopom. Prac. P. B. Stow. zarej.; obroty zł 82.768	LOPP., PCK. Biały Krzyż, Pol. Macierz Szkolna	Opieka nad najbiedniejszą młodz. szkolną; z opodatk. $^1/_4$% poborów brutto uzyskano	363,—	2	4	—
1	1	150,—	Doraźne wspólne zakupy	Spółdzielnia Oszczędn. Kredytowa	LOPP. Liga Morska	—	500,—	2	12	—
6 (w tem 4 na zakup węgla na zł 530,—)	—	1.090,—	—	—	Unja, Klub. Żegl., LOPP. Liga Mor., PCK.. Zw.O. K.Zach, Kraj.	—	38,—	2	10	—
12	—	3.800,—	—	—	Unja, Zw. Of. Rez., Kom. Bud. Cyw. Szk. Obr. Przeciwgaz.	—	150,—	—	3	—
—	24	3.380,— (spłac. 2.610,—)	—	—	—	—	22,—	—	—	Częste zmiany person. przesz. w pracy
5	—	1.950,—	—	—	Zw. Polaków w Gdańsku Koło VI	Prowadzi Zw. Polaków	210,—	Nie było		—
5	—	1.102,—	Doraźne wspólne zakupy	—	Unja, LOPP., PCK., Biały Krzyż, Zw. Obr. Kr. Zachod., Liga. Mor., Zw.S., T. Prz. Zw. Strz., Zw. L., Zw. Of. R.	Do cz. wprowadzenia opłat na Fund. Pracy opodatkow. $^1/_4$% od pen. na inne cele społeczne Na miejc. Kom. Pom. Bezrob. czł. wpłac. składki	97,87 25,— 560,—	5	12	Z pow. przeciąż. pracą biur. i nauką język. obc. przez pr. wszystk. czł. brak czasu na in. spr.
—	30	2.640,—	Wspólne zakupy na zł 3.564,—	—	Unja, LOPP., Liga Mor. P.C.K. Zw. Obr. Kr. Zachodnich	Na Gw. dla 22 najbiedniejszych dzieci Na inne	265,32 290,50	5	17	— Wygł. 7 refer. publ. na Zebr. propag. PożNar.

Nr.	Nazwa Koła	Życie koleżeńskie: Stosunki biurowe i koleżeńskie	Życie koleżeńskie: Ilość spraw Sądu Koleżeńskiego	Życie koleżeńskie: Stosunki towarzyskie	Dział kulturalno-oświatowy i sportowy: Kursy	Odczyty	Bibljoteki: Ilość tomów	Bibljoteki: Korzystało osób	Bibljoteki: Wypożyczono w c. roku	Sekcje sportowe lub sporty, uprawiane przez członków	Sumy wydane na cele sportowe Zł
12	Grodno	Dobre	—	Frekwencja w klubie mała	—	—	510	Mało	—	Sek.: motocyklowa, wioślarska, tenisowa, narciarska,— udział liczny, własna łódź motorowa	500.—
13	Grudziądz	Dobre	—	Słabo rozwinięte	—	—	172	Wszyscy	—	Własny kajak— mało korzystano	—
14	Inowrocław	Dobre	—	Słabe	—	—	275	—	—	Tenis — 2 osoby	—
15	Jarosław	B. dobre	—	Brak klubu	—	—	30	—	—	Wodny—własna łódź	—
16	Jasło	Dobre	—	Słabe, brak klubu; wobec uzyskania obecnie lokalu — spodziewane ożywienie	—	—	300	—	—	Własny kajak, wioślarstwo — latem ożywione	—
17	Kalisz	Znaczna poprawa	—	Brak klubu	—	—	309	81	—	Sekcja wioślarska, 3 łodzie	2.045.—
18	Katowice	Dobre	—	2 wycieczki	—	—	500	—	—	Tenis,—zawody z K. w Sosnowcu i z P. B. R. w Katowicach; narciarstwo	—
19	Kielce	Poprawne	1 załatwiono polubownie	Brak lokalu, mało ożywione; jedna zabawa w pryw. lokalu; w końcu roku stworzono ze Zrz. Pr. B. Rol. wspólny klub o 3 pokojach z czytelnią	11-godz. Kurs Obr. Przeciwgazowej	—	520	60% człon.	—	Tenis, siatkówka, krokiet — duża frekwencja na korcie; kapitał włożony zł 1.352.—	—
20	Kołomyja	Poprawne	—	Brak klubu	—	—	38	5	55	Różne	—

Działalność gospodarcza					Praca społeczna			Praca wewnętrzno-organizac.		
Pożyczki								Ilość odbyt.		
Korzystało osób	Ilość udzielonych pożyczek	Udzielono w c. roku pożyczek Zł	Sekcje gospodarcze	Organizacje gospodarcze	Udział w organizacjach społecznych	Bezpośrednia akcja dobrocz. i społeczna	Subwencje i wydatki na akcję dobroczynną i społeczną Zł	Walnych Zebrań	Posiedzeń Zarządu	Uwagi
8	—	4.500,—	Drobne wspólne zazakupy	—	L.O.P.P., Zw. Strzel., Tow. dobrocz. PCK., P.B.K.. Tow. św. Winc. a Paulo, Tow. Miłoś. Przyrody	—	100.—	2	2	—
—	38 krótkoterm.	3.390,—	Doraźne wspólne zakupy	—	L.O.P.P. Liga Mor., P.C.K., B.K. Zw.Obr.Kr. Zachodnich	W czasie przednówka opodatk., wydawanie obiadów, zbiórki odzieży	108,—	3	—	—
4	—	1.537,—	—	—	L.O.P.P. (inne nie wymienione)	„Gwiazdka" dla biednych dzieci	—	1	—	—
(Drobne „chwilówki" saldo zł 150,—)		—	—	—	Wszyscy czł. należą do różn. stow. społecznych	—	—	(6 czł. Koła)		—
10	(do zł. 400.—)	2.000,—	—	—	T.S.L., Zw. Legj. Zw. Of. Rez. Zw. Strzel. i in.	Wysł. biednego ucznia na 6 tyg. do Rymanowa. Drobne datki	168,—	—	—	—
—	30	1.720,—	—	—	Liga Mor. i Kolonjalna, L. O. P. P., P.C.K., Caritas Tow. Dobrocz.	—	60,—	5	22	—
1	—	—	Sekcja bardzo ruchliwa, obr. kilkanaście tysięcy zł.	Spółdzielnia Kredytowa	L.O.P.P., Liga Mor., P.B.K., Zw. Obr. Kresów Zach.	110 tomów ks. wysortow. ofiarowano biblj. kresowej	—	5	19	—
1	—	150,—	—	—	L. O. P. P., P.C.K., Caritas, Tow. Przyjaciół Strzelca	—	724,—	3	13	Przepracowanie i zdenerwowanie wpłynęło pod koniec roku na pogorszenie stosunk. koleżeńskich
—	1	150,—	Wspólne zakupy	—	L.O.P.P., Liga Morska, T. S. L., Sokół, T. O. Społ. i in. — żywy udział	Kuchnia dla bezrobotnych	267,—	4	—	—

Nr.	Nazwa Koła	Życie koleżeńskie: Stosunki biurowe i koleżeńskie	Życie koleżeńskie: Ilość spraw Sądu Koleżeńskiego	Życie koleżeńskie: Stosunki towarzyskie	Dział kulturalno-oświatowy i sportowy: Kursy	Odczyty	Bibljoteki: Ilość tomów	Bibljoteki: Korzystało osób	Bibljoteki: Wypożyczono w c. roku	Sekcje sportowe lub sporty uprawiane przez członków	Sumy wydane na cele sportowe Zł
21	Kraków	B. dobre, szlachetna rywalizacja	—	Ożywione; zebrania towarzyskie; wycieczki, czwartki brydżowe, obch. Św. Mikołaja; czytelnia; uroczystości pożegnalne	10-godz. Kurs Obr. Przeciwgazowej	Zebrania dyskusyjne	515	50	1.270	Wioślarska (czwórka turystyczna), kajakowa (2 kajaki), tenisowa, strzelecka, narciarska, krajoznawcza, turystyczna; długodystansowe wycieczki kajakami; zawody strzeleckie, kurs narciarski, wycieczki narciarskie. Kryzys wpłynął na zmniejszenie il. członków uprawiając sporty.	—
22	Królewska Huta	Dobre	1	Brak lokalu utrudniał stosunki towarzyskie; 3 wycieczki	—	—	92	10	170	Tenisowa — 6 osób, motocyklowa—2 osoby	—
23	Leszno	Poprawne, brak solidarności	—	„Czwartki" towarzyskie z udz. prawie wszystkich członków i gości	—	Wieczory dyskusyjne	83	Wszyscy	158	Tenisowa — brak kortu; kolarska—10 osób	855,—
24	Lidzbark	Idealne	—	Mało żywotne, brak klubu, wspólne biesiady pożegnalne	3 cykle odczytów: „Zmiany gosp. w św. powoj." „Polityka dewiz b-ków centr. na tle wal. złotej". „O bankach emis. i zasadach pokrycia"		140	10	300	Tenis na korcie bankowym (10 osób) Rozgrywki międzyklubowe. Wioślarstwo — 2 wł. łodzie, 1 żaglowa; liczny udział.	—
25	Lublin	Dobre	—				23	Narazie nie wydaje się			
26	Lwów	Poprawne	—	Brak lokalu; 1 raz na tydzień zebr. w wynaj. lokalu stowarz. strzel. „Strzelnica".	Kurs bilansoznawstwa	—	571	48	1.500	Wynajęto kręgielnię — 20 osób; 2 korty tenis—20 osób; 20 narciarzy, wspólne wycieczki, subwencje ok. zł. 30,— miesięcznie.	—
27	Łomża	Dobre	—	Sobotnie zebrania w klubie, uczęszcz. przez prawie wszystkich członków z żonami.	—	3 odczyty: „Ustrój hipot. w Polsce". „Prowadzenie spr. sądow. w Oddz. B-P." „Nowe Przepisy Służb. i Em."	170	—	—	—	—

Działalność gospodarcza					Praca społeczna			Praca wewnętrzno-organizac.		
Pożyczki								Ilość odbyt.		
Korzystało osób	Ilość udzielonych pożyczek	Udzielono w c. roku pożyczek Zł	Sekcje gospodarcze	Organizacje gospodarcze	Udział w organizacjach społecznych	Bezpośrednia akcja dobrocz. i społeczna	Subwencje i wydatki na akcję dobroczynną i społeczną Zł	Walnych zebrań	Posiedzeń Zarządu	Uwagi
27	67	11.250,— (pg. regulam.)	Obroty Sekcji Gosp. zł 5.000,—, korzyst. 50 czł. Stołownia— b. pożytecz. działalność.	—	Unja, T.S.L., Zw. Obr. Kr. Zach., Liga Mor. i Kol., Zw. Of. Rezerw., L. O. P. P., Woj. Kom. Bezrob. i t.d.	Zbiórka odzieży z inicj. D-ra Wróblewskiego, składki przez kilka mies. do Woj. Komitetu Bezrobotnych	743,—	5	14	—
5		810,—	Doraźne zakupy	—	L. O. P. P., Zw. Obrony Kr. Zach., Zw. Oficerów Rez.	—	100,—	3	6	—
10		8.500,—	Wspólne zakupy zł 545,—	—	Tow. Obr. Kr. Wsch., PCK. L. O. P. P.	Opodatkowanie członków na bezrobotnych	445,—	4	17	—
5		530,—	—	—	L. O. P. P. Tow. Obr. Kr. Zach., Pow. Kom. Bezrob., Tow. Winc. a Paulo i t. d. czynny udział	Koło: dożywiania dzieci (2 osoby). Częste zbiórki na cele społeczne i dobroczynne.	516,—	3	7	—
	37	6.210,—	—	—	L. O. P. P., Liga Mor., Zw. Obrony Kr. Zach., Tow. Przyj. Strzel., Pogotowie Ratunkowe	—	11,—	3	15	Wskutek przeciążenia pracą biurową — niewielka
41	92	21.145,—	Sekcja gospodarcza obrót zł 19.756,—	Spółdzielnia Oszczęd. Kredytowa	Mac. Szkolna w Gdań., Tow. św. Winc, a Paulo, L. O. P. P., Liga Mor., Tow. op. n/więn., T. S. L., P. C. K., T. Prz. Strzelca, Tow. Ekonom., Woj. Kom. Pom. Bezrob.	—	Koło 500,— Składki 1.508,—	2	—	—
10		2.948,—	—	—	Czynny udział w różnyck instytucjach	—	409,—	2	10	—

Nr.	Nazwa Koła	Życie koleżeńskie: Stosunki biurowe i koleżeńskie	Ilość spraw Sądu Koleżeńskiego	Stosunki towarzyskie	Dział kulturalno-oświatowy i sportowy: Kursy	Odczyty	Bibljoteki: Ilość tomów	Korzystało osób	Wypożyczono w c. roku	Sekcje sportowe lub sporty uprawiane przez członków	Sumy wydane na cele sportowe Zł
28	Łódź	Dobre	—	Zogniskowane w klubie; szereg zabaw taneczn., licznie uczęszczanych.	Próba cyklu odczytów nie udała się.	Odczyty z literatury.	2498— 198—	bel. nauk.	Przec. 400 w czytaniu	Sek. tenisowa, ślizgawka, 1 własny i 2 wydzierż. korty; wyjazd na rozgrywki do Poznania.	800.—
29	Łuck	Poprawne	—	Brak klubu.	—	—	428 (pren. 1 mies. i 2 tyg.)	25	568	Wioślarstwo (kajaki), narciarstwo, myśliwstwo — 15 osób; na zakup łodzi i kajaków wydano	685.—
30	Nowy Sącz	Dobre	—	Brak klubu.	—	—	128	12	169	—	—
31	Ostrów	Dobre	—	Sporadyczne zebrania towarzyskie; 6 wycieczek krajoznawczych.	„Analiza bilansów"	--	50	60%	45	Tenis, rowery, samochody — dobry rozwój; w korcie ulokowano	2.000.—
32	Pińsk	Dobre	—	Brak klubu; klub towarzyski wspólny z P. B. R. zlikwidowano wobec zbyt wysokiego komornego. Starania o klub.	—	2 referaty: „Bilans płat. Polski", „Działal. Wydz. Zagr. B. P."	217	Wszyscy	360	2 korty tenisowe, rakieta, 3 kajaki, 2 łodzie — wart. Narciarstwo; prawie wszyscy korzystają z urządzeń.	4.392.—
33	Piotrków	Dobre	—	Ładna sala klubowa; z przyczyn czysto materjalnych — skromne zebrania towarzyskie; „Opłatek".	Kurs kilkunastodniowy obrony przeciwgazowej	—	216	Liczny	580	Kort tenisowy; koszt dotychczas.	1.245.—
34	Płock	Pozostawiają do życzenia	1	Nikłe; wspólne wycieczki; (Toruń, 2-dniowa); bankiety pożegnalne.	—	—	300	—	800	Łódź motorowa.	1.581.—
35	Poznań	Dobre	—	Klub nieodpow., kontakt towarz. utrudnion; dwie zabawy roczn., cieszące się dużem powodzen.; różne uroczyst.; czytelnia, gry.	—	3 odczyty: „Kryzys gosp. w Polsce", „Ameryka, jej światła i cienie", „Analizy bil."	1026	83	1620	Tenis, wioślarstwo; 30 czł. czynnych; sekcje dobrze się rozwijają; włożony kapitał	3.600.—
36	Przemyśl	Dobre	—	Słabe; urządzenie klubu przyczyni się do rozwoju.	—	—	637	10	—	Tenis, wioślarstwo; kajak; kapitał włożony	277.—
37	Radom	Dobre	—	Ożywione; wycieczka do Spały — duże powodzenie.	—	—	85—	nauk.	—	Członkowie należą do miejscowych organiz. sportow.	—
38	Równe	Poprawne	—	Brak odp. lok. utrudnia życie towarz; utrudn. war. pracy z pow. zdekompletowania.	Nie było z powodu przeciążenia pracą.	Nie było z powodu przeciążenia pracą.	520	B. mało	—	Kort tenisowy nieliczna frekwencja	—

Działalność gospodarcza					Praca społeczna			Praca wewnętrzno-organizac.		
Pożyczki								Ilość odbyt.		
Korzystało osób	Ilość udzielonych pożyczek	Udzielono w c. roku pożyczek Zł	Sekcje gospodarcze	Organizacje gospodarcze	Udział w organizacjach społecznych	Bezpośrednia akcja dobrocz. i społeczna	Subwencje i wydatki na akcję dobroczynną i społeczną Zł	Walnych zebrań	Posiedzeń Zarządu	Uwagi
—	—	5.000,—	Zakupy na raty	Spółdz. Kredyt. Oszczędność. 1168 poż. na zł 214.354,—	Unja, członkowie w szeregu innych.	Obiady dla 180 dzieci inne Indywid. pomoc.	4.000,— 2.000,—	3	8	—
13	—	4.850,— (spłacono 4.310,—)	—	—	Unja, Tow. „Sierociniec", Tow. Przyjac. Strz.	Wraz ze Zrzesz. Pr. P. B. R. wydano 1200 obiad. dla bezrobotn.	200,—	5	8	—
—	23	1.970,—	Sekcja zakupów mater. ubran zlikwidowana	—	Różne instytuc. społeczne	—	125,—	4	19	—
12	—	3.500,—	—	—	L. O. P. P., Touring-Klub.	Przez ½ roku utrzymywano bezrob. rodzinę	—	2	5	—
6	--	1.580,— (spłacono 920,—)	Wspólne zakupy	—	L.O.P.P., P.C.K. Liga Mor., Caritas, Stow. Mł., Ak. Koło Pińszczan, Tow. Wioślarskie	Indywidualna pomoc bezrobot. w naturze; składki członków	600,—	3	18	Czynny udział w propagand. Poż Nar.
11	—	2.094,—	Wspólne zakupy materjałów w Bielsku	—	L. O. P. P., Liga Mor., P. C. K., O. P. K., Stow. św. Win. a Paulo, Tow. Dobr., Zw. Of. Rezerwy	Do kwietnia opodatk. 1/4% na rzecz Kom. Pom. Bezrobotnym	131,—	2	—	Placówka Obr. Przeciwgazow.
—	3	130,—	—	—	L.O.P.P., P.C.K. Liga Mor., Caritas-czynny udział	Skł. wpłacono—	1.100,—	Razem	Zebr 5	—
35	—	12.000.—	Sekcja gospodarcza — obrót zł 20.000,—	Spółd. Kred. Osz., Spółdz. Budowl.	L. O. P. P., Unja	Indyw. pomoc; dożywianie 2 dzieci; urządzenie „Gwiazdki" dorocz. za zł 1 100,— dla 70 dzieci	1.500,—	3	16	—
—	48	3.334,—	Wspólne zakupy	—	L. O. P. P., Liga Mor. i K., P. B. K., Tow. Hig., Zw. Of. Rez., Zw. Obr. Kr. Zach., T. Pop. B. S. P., Tow. Prz. Harc.	Do cz. wpłat. na Fund. Pr. opod. 1% na bezrob.	—	6	6	—
Udziel. kilka drobn. do zł 50,— z term. do 1 mies.; zlikwidow. 50% dawn. udzielonych			—	Spółdz. Poż. Osz.—ożyw. działalność	L. O. P. P., Liga Mor., Zw. Obr. Kr. Zach., Tow. Dobr., P. B. K,	—	50,— skł.— 629,50	2	—	3 Zebr. Inform.
10	—	1.255,—	—	—	Tow. Dobr., Tow Obr. Kr. Zach., P. O.W., Zw. Of. Rez., Zw. Legj.	Do cz. utw. Fund. Pracy praca w Woj. Kom. nies. pom. Bezrob.	132,—	4	10	—

Nr.	Nazwa Koła	Życie koleżeńskie			Dział kulturalno-oświatowy i sportowy						
		Stosunki biurowe i koleżeńskie	Ilość spraw Sądu Koleżeńskiego	Stosunki towarzyskie	Kursy	Odczyty	Bibljoteki: Ilość tomów	Bibljoteki: Korzystało osób	Bibljoteki: Wypożyczono w c. roku	Sekcje sportowe lub sporty uprawiane przez członków	Sumy wydane na cele sportowe Zł
39	Rybnik	B. dobre	—	Brak klubu; ożyw. współżycie na gruncie publicz. i prywat.	—	—	70	Mało.	—	Członk. należą do kl. miejsc.	—
40	Rzeszów	B. dobre	—	—	—	—	15	11	—	Sek. kajakowa; 2 kajaki; 11 osób; włożony kapitał	78.50
41	Siedlce	Dobre	—	Klubu niema.	—	—	Niema	—	—	Ślizgawka, koszt zł 30.—	—
42	Sosnowiec	B. dobre	—	Klub; kilka b. miłych zebrań towarzyskich.	7 wykł. „Analiza bil.".	Kilka czasopism.	843	23	2393	Tenis—14 osób; zdobycie ,,Puhara Przechod'' w rozgr. z K. Katowice; rozgr. z pokr. inst.; ślizgawka — wł. kap.	100.—
43	Stanisławów	Dobre	—	Sporadyczne zebrania.	—	—	Kilka nauk.	—	—	Sek. tenisowa; kort. dzierżawiony; — 6 osób; s. narciarska.	—
44	Starogard	Dobre	—	Brak klubu; czł. należą do „Pol. Klubu Prac. Inst. Finans."	2 kursy Obr. Przeciw-lot. i Gaz., Kurs Uświadom Obywatel.	Odczyty w Pol. Kl. Pr. Inst. Finans.	185	11	161	Tenis, narciarstwo; sprzęt	95.—
45	Suwałki	Dobre	—	—	—	—	33	Mała	5	—	—
46	Tarnopol	B. dobre	—	Koncentr. się w Kasynie Urzędn. 6 osób.	—	—	49	9	20	Sek. tenisowa, pływacka, kajakowa.	—
47	Tarnów	Dobre	—	Brak czasu; sprawy społecz. absorbują; stw. Kom. Porozum Prac. Bank.	Nauki jęz. angiel. met. Linguaphone	2 wykł. dla uczn. Szk. Han.	40	30	—	Tenis — kort dzierżawiony.	—
48	Tczew	Miłe	—	2 czł. — żywy udz. w „Scenie"	—	—	31	4	—	Poza Kołem.	—
49	Tomaszów Mazowiec.	Dobre	—	Co sobota „Wieczory aktualności".	—	W soboty godzinne odczyty.	547	12	317	Tenis, ślizgawka, wł. kort; 7 człon.; kapit.	5.000.—
50	Toruń	Dobre	—	Brak lokalu.	—	—	232	Wszyscy	242	—	—
51	Warszawa	Poprawne	4	Brak ożywienia; klub szachistów, brydż.	Kursy Obr.Przeciwgaz. i Lotn.	Jeden: „Idea społeczna w literat."	7387	520	27848	Tenis — 16; wodna — 51; narciarska 62; zdobyto 2 Puhary na rozgr. tenisowych. Na plaży „Zjednoczenia" osób 1400, Kapitał włożony	53.800.—
52	Wilno	Zadowolające	—	Brak klubu; 3 przyjęcia składkowe.	„Analiza bilansów"—12 słuchaczy	—	892	Dużo	100 mies.	Wioślarska sek. i tenisowa; włożony kapitał Narciarstwo	1.279.—
53	Włocławek	Dobre	—	Urządzono klub, z któr. członk. chętnie korzyst.	Kursy Obr. Przeciwgaz. i Lotn.	—	100 nauk. 118 bel. biblj. kol.		593	Niema; 4 czł. należy do Tow. Wioślarskiego	—
54	Zamość	Dobre	—	Klub cieszył się dobrą frekwencją	—	—	135	8	245	Tenis—10 osób.	2.370.—

Działalność gospodarcza					Praca społeczna			Praca wewnętrzno-organizac.		
Pożyczki								Ilość odbyt.		
Korzystało osób	Ilość udzielonych pożyczek	Udzielono w c. roku pożyczek Zł	Sekcje gospodarcze	Organizacje gospodarcze	Udział w organizacjach społecznych	Bezpośrednia akcja dobrocz. i społeczna	Subwencje i wydatki na akcję dobroczynną i społeczną Zł	Walnych Zebrań	Posiedzień Zarządu	Uwagi
5	16	2.035.—	Wspólne zakupy.	—	Czynny udział w prawie wszyst. organ. miejsc.	Dobrowolne składki.	—	1	—	—
11		1.942.—	—	—	L. O. P. P., Liga Morska, różne	—	—	2	7	1 Informac.
5		2.480.—	—	—	L. O. P. P., Liga Mor., P. C. K., Pom. Akadem.	—	—	2	5	—
—	—	—	Sek. gosp.— asygnaty na towary.	Spółdz. Oszcz. Kredytowa.	Unja. L. O P P., Tow. Przyjaciół Teatru	²/₅ subwencji w sumie wydano na bezrobotnych; resztę na różne	985,—	—	6	—
—	40 ratal. 100 na bony doraź.	6.943.— 4.000.—	Wspólne zakupy doraźne.	—	Koło Tow. Muz im. Moniuszki, L. O. P. P. i w różn. in. czyn. udział członków	1% od 5 mies. poborów wpłacono do Kuchni Chrz. na dowianie	100,—	3	4	—
5	26	1.794 —	Wspólne zakupy doraźne.	—	Unja, T. C. L., Zw. Obr, Kr. Zach., Caritas, Liga Mor i Kol.	—	132,22	1	Kilka	—
8	23	3.580.—	--	—	—	Zaopatrzono w 10 par obuwia dzieci szkoły Nr. 3	100,—	3	—	—
8	—	1.420.—	—	—	L. O. P. P, Liga Mor., Pol. B. K. P. C. K., Tow. Op i Doż Dzieci	—	66,—	—	—	—
8		4.196.—	Wspólne zakupy.	—	Żywy udział w licz. st. społ. kult oświatow.	Przerwana z chwilą rozpoczęcia wpł. na Fund. Pracy	—	—	18	Poż. Nar.
5	7	730.— (spłac.)	—	—	Unja, Liga Mor., L. O. P. P., T. Op. n/Więżn., Zw. Prz. Harc., T. C. K. i B. K., K. Prz. Strz., K. Of. Rez, Org. „Dnia Prac. Umysł."	—	1.084,84	5	5	7 wnioski na Zjazd Deleg.
—	14	341.— (spłac.)	—	Koleż. Kasa Oszczędn.	L. O. P. P., Zw. Obr. Kr. Zach., L. Mor.. T. C. K. K. Przyj. Strzel., Tom. T. Wioś., Tow. Prz. Harc.	Zbiórki.	275,—	5	6	3 wn. na Zjazd Deleg. Odcz n/rz. Poż. Nar.
—		1.955.—	Wspólne doraźne zak.	—	L. O. P. P., Unja i inne	—	380,—	2	Kilka	
542		87.260.—	201 osób — zakupy na zł 79.929.—	Spółdz. Gospod., Sp. Oszczędn Kred., 5 Sp. Budowlan.	Unja, T. Prz., Dz. Ulicy, L. O. P. P. Liga Mor., P. Z. K. A., T. Op. n/grob. w Radzyminie, pozatem czł. nal. indyw. do wielu społ., kul. i oświat.	1) Obiady dla 500 dzieci szk. pow. im. Pr. Mościckiego. 2) Sierociniec— 37 chłop.	—	4	19	1 Inform.
—		12.160.— (w tem dużo prolong.)	—	Spółdzielnię zlikwidow.	Unja, L O. P. P., P. C. K., Liga Morska. T. św. Wincent go a Paulo	„Choinka" dla biedn. dzieci.	940,—	4	20	—
6		1.070.—	Wspólny zakup mleka i masła i doraźnie innych towarów.	—	Czynny udział w Zarządach L. O. P. P., Liga Mor., T. C. K., P. B. K, i in.	Utrzymanie chrześniaka w przedszkolu mies. zł 30.—	1.140,—	2	20	Propag. Poż. Narodowej
7		1.915.—	—	—	—	—	20,—	4	7	—